M6: Špecifiká obnovy vybraných druhov stavebného dedičstva

Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.

27. – 29. apríl 2026, Academia Istropolitana Nova, Svätý Jur

Heritage Train

Funded by the European Union

Historická zahrada je architektonická a vegetační kompozice, jež je z hlediska dějin nebo umění celospolečensky významná. Jako taková je považovaná za památku.

Do architektonické kompozice historické zahrady patří:

- její plán včetně **vegetační složky** a její **reliéf**,
- její rostlinná hmota: dřeviny, jejich objem, barevnost, rozmístění vzájemné poměry,
- její **stavební či dekorativní prvky**,
- její **tekoucí i stojaté vody** s příslušným zrcadlením.

Památky zahradního umění
jsou díla významná z hlediska dějin nebo umění (zahrady, parky aj.), **utvářená záměrně** jako architektonické a vegetační kompozice v souladu s estetickými názory, životním stylem, filozofickými postoji a zahradní kulturou své doby. Specifickým rysem památek zahradního umění je jejich komplexnost a zastoupení **přírodní složky** v jejich kompozici, a to především rostlin, jež jsou zdrojem **proměnlivosti** zahrad či parků nejen v rámci střídání ročních období, ale v důsledku růstového vývoje i v dlouhodobém časovém horizontu.

zahrada – park

1850 - Ústřední komise pro zjišťování a zachování stavebních památek ve Vídni
1899 - Zemská památková komise
1918 - Zemský památkový úřad pro Království české v Praze

První republika
Ministerstvo školství a národní osvěty
5. odbor národní osvěty - oddělení památkové péče a zároveň i ochrany přírody
Státní památkový úřad v Praze
Státní památkový úřad v Brně (1920)
konzervátoři

Klub za starou Prahu
Československý svaz okrašlovací a ochranný v Praze
Krása našeho domova

„Tady kam oko pohlédne, všude samá nádhera a umění. Zde mluví staletá historie o lásce k umění a k přírodě, s níž se v době naší, bohužel, tak zřídka setkáváme. Chraň, ó chraň, státní památkový úřade, tato veledíla před rukou ničivou, aby kulturní cizina neopovrhovala námi a nepoznamenala nás znamením Kainovým jako barbary.“

Československé zahradnické listy, Josef Valík, 1923

Zahrada Černínského paláce

Letohrádek královny Anny

1947 - Národní kulturní komise pro správu kulturního majetku

Dr. Zdeněk Wirth (1878–1961)
Josef Rublič (1902-1953)
Břetislav Štorm (1907-1960)
dr. Charvátová

„Vzhledem k tomu, že při výběru prvních státem chráněných objektů byl brán zřetel především na kvalitu budovy, nacházejí se u nich někdy i zahrady podřadné hodnoty. Je ale počítáno s tím, že ***těmto zahradám a parkům bude hodnota dána****“.* (Josef Rublič 1949)

Jaroměřice nad Rokytnou

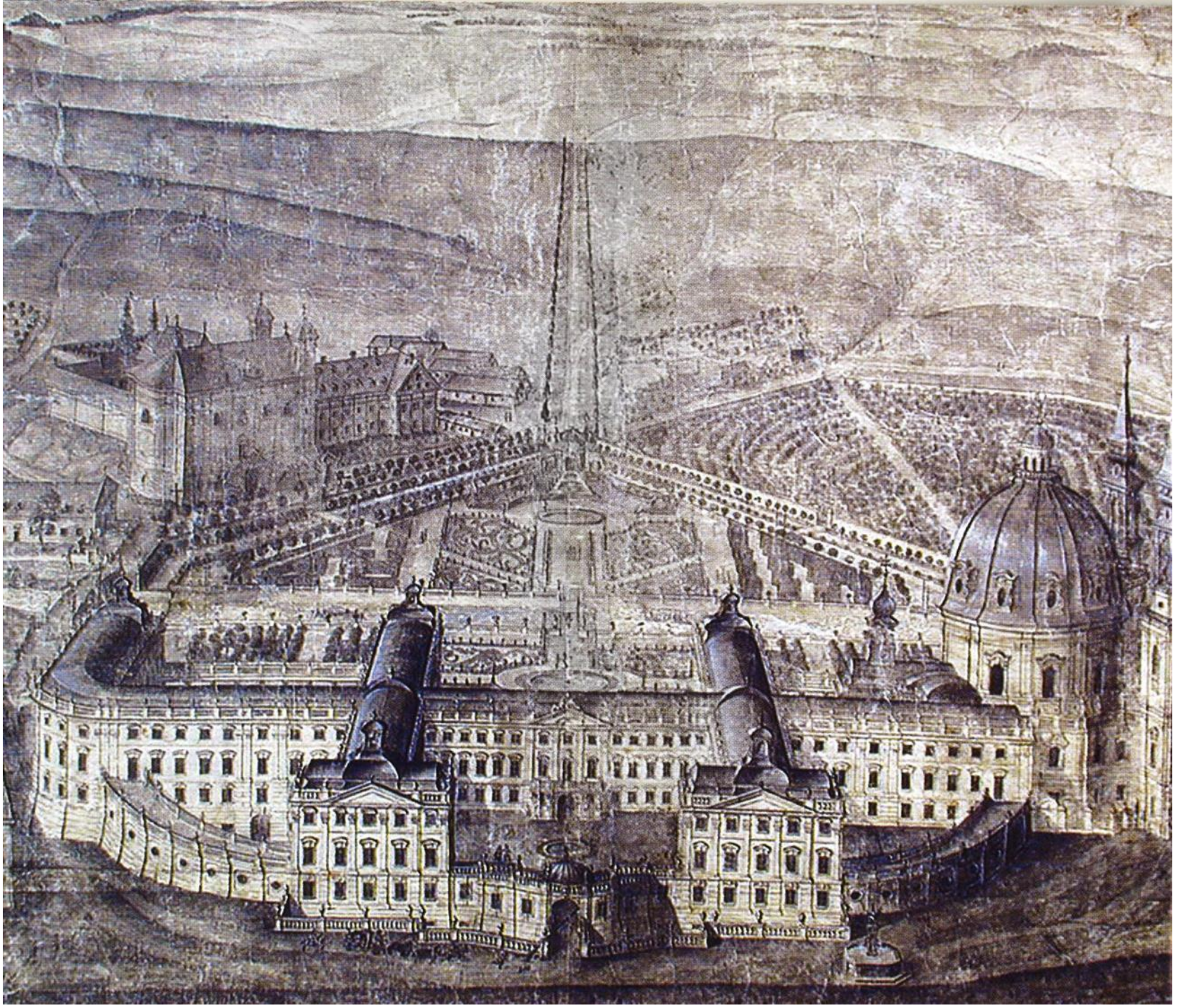

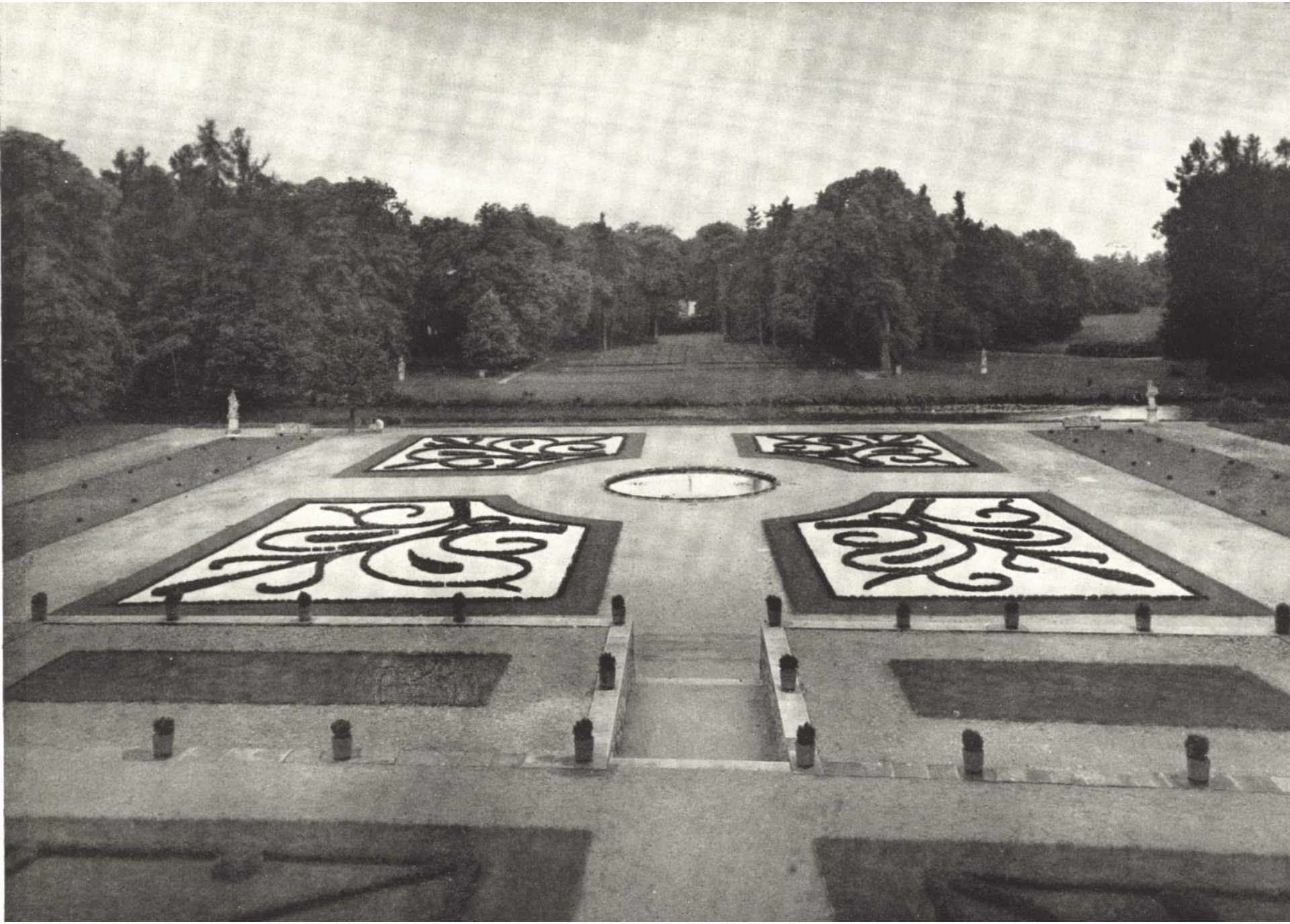

Obnova historických zahrad je v daleko větší míře novou tvorbou, byť opřenou o historický vzor…
Kromě toho však obnova zahrady není obrácena jen k minulosti. Je zaměřena i k našemu dnešnímu užívání, jež vychází z úplně jiných představ, a především z úplně jiné společenské situace. Při obnově zahrad se proto musí pamatovat i na to, aby – aniž by byla zpustošena - mohla sloužit širokému a hojnému provozu, abychom do ní mohli umístit i taková zařízení, která by její službu umožňovala.
Je nutno znovu zopakovat, obnova zahrady je vždy zároveň i novou tvorbou.
I tam kde se snažíme o věrnost co největší, musíme přiznat výtvarný dosah tvůrčího činu, jímž zahradu obnovujeme.“ (Nauman 1957)

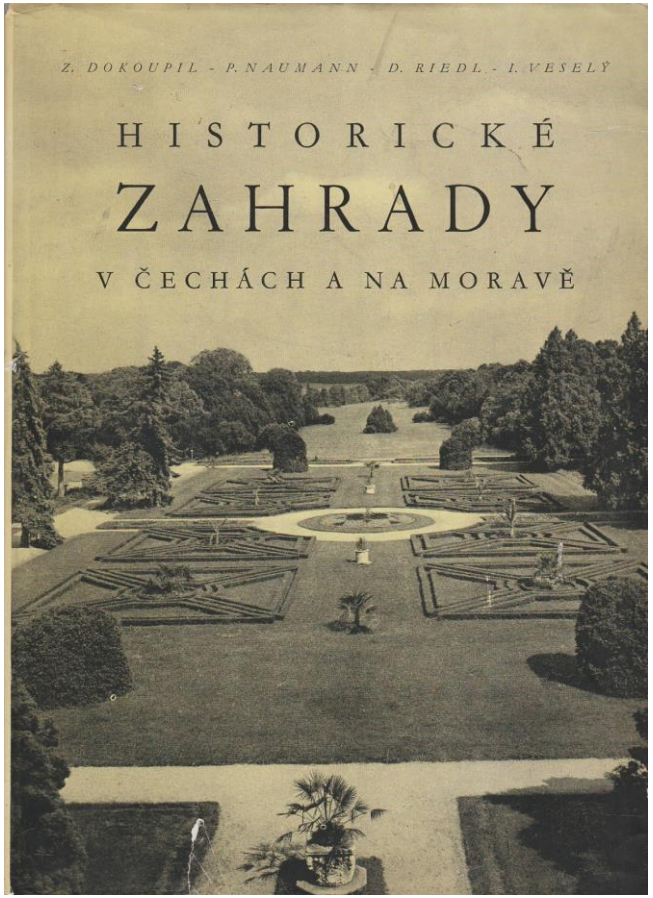

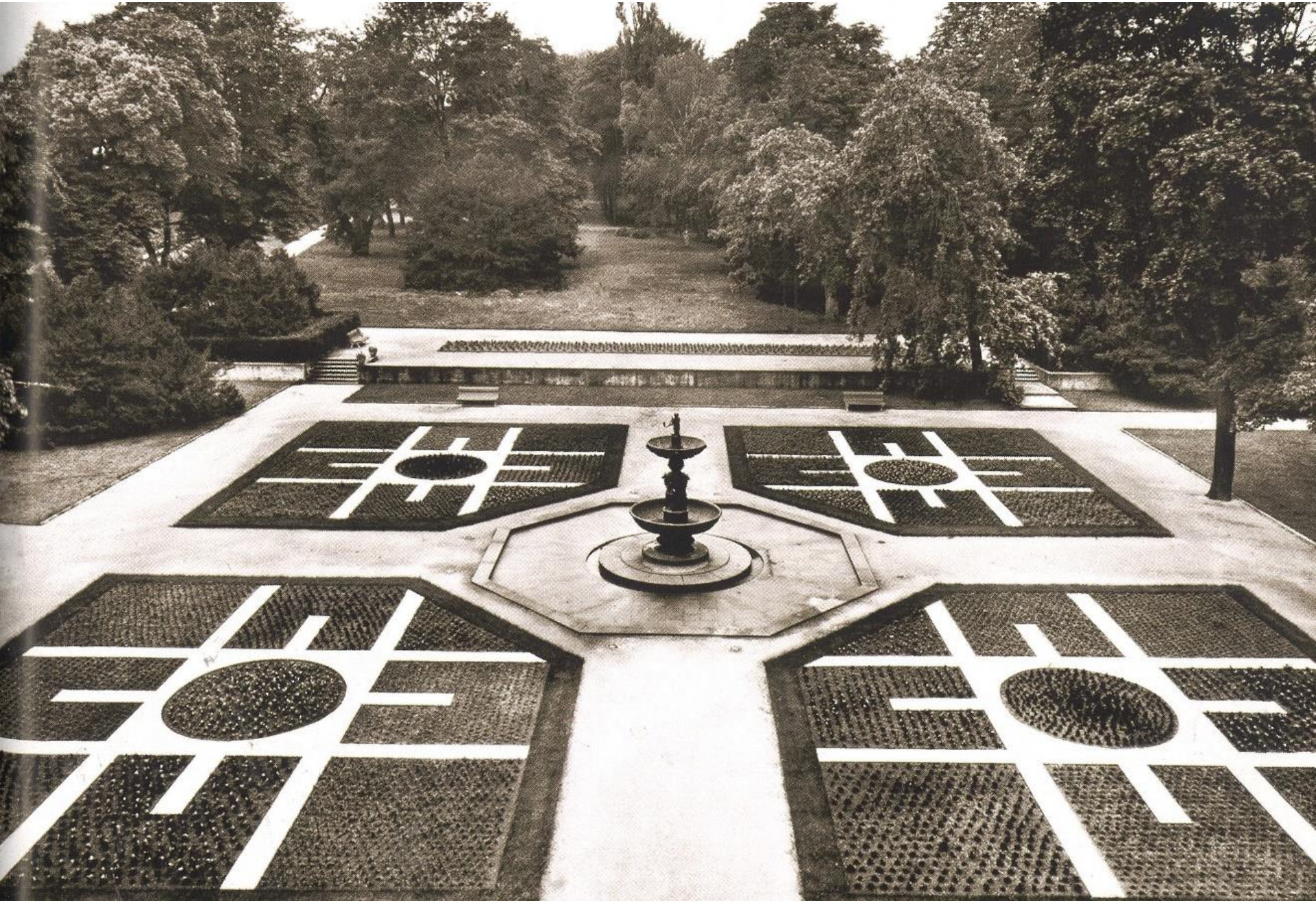

1958 - Památkový zákon
Státní ústav památkové péče a ochrany přírody
Krajská střediska státní památkové péče a ochrany přírody
Hlavní město Praha se sídlem v Praze
Středočeský kraj se sídlem v Praze
Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích
Západočeský kraj se sídlem v Plzni
Severočeský kraj se sídlem v Ústí nad Labem
Východočeský kraj se sídlem Pardubicích
Jihomoravský kraj se sídlem v Brně
Severomoravský kraj se sídlem v Ostravě

1965 - Československo stálo u založení ICOMOS - Mezinárodní rady památek a sídel

1977 - IV. mezinárodní sympozium o zachování a obnově historických zahrad

Ing. arch Olga Bašeová (1934)
Ing. Božena Pacáková – Hošťálková (1946)
PhDr. Jaroslav Petrů (1930-2006)
Zdeňek Horsák (1927 - 2005)

Ing. Bohdan Wagner, Dobroslava Menclová 1960-1965

Bučovice

© ČÚZK
Letecký měřický snímek
LMSA08.1947.BUCO84.05970

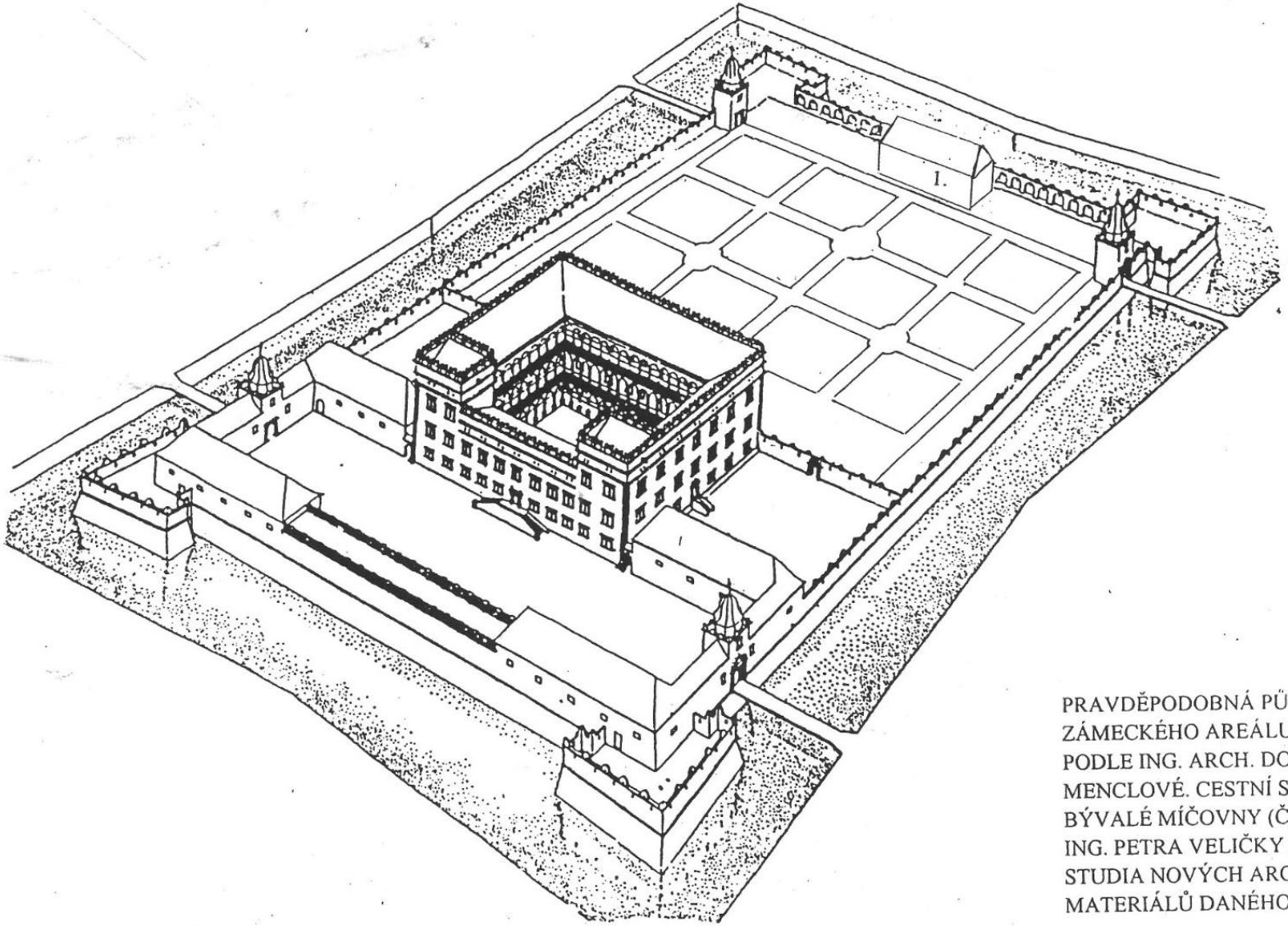

PRAVDĚPODOBNÁ PŮVODNÍ PODOBA ZÁMECKÉHO AREÁLU V BUČOVICÍCH PODLE ING. ARCH. DOBROSLAVY MENCLOVÉ. CESTNÍ SÍŤ A POLOHA BÝVALÉ MÍČOVNY (ČÍSLO 1) PODLE ING. PETRA VELIČKY NA ZÁKLADĚ STUDIA NOVÝCH ARCHIVNÍCH MATERIÁLŮ DANÉHO OBJEKTU.

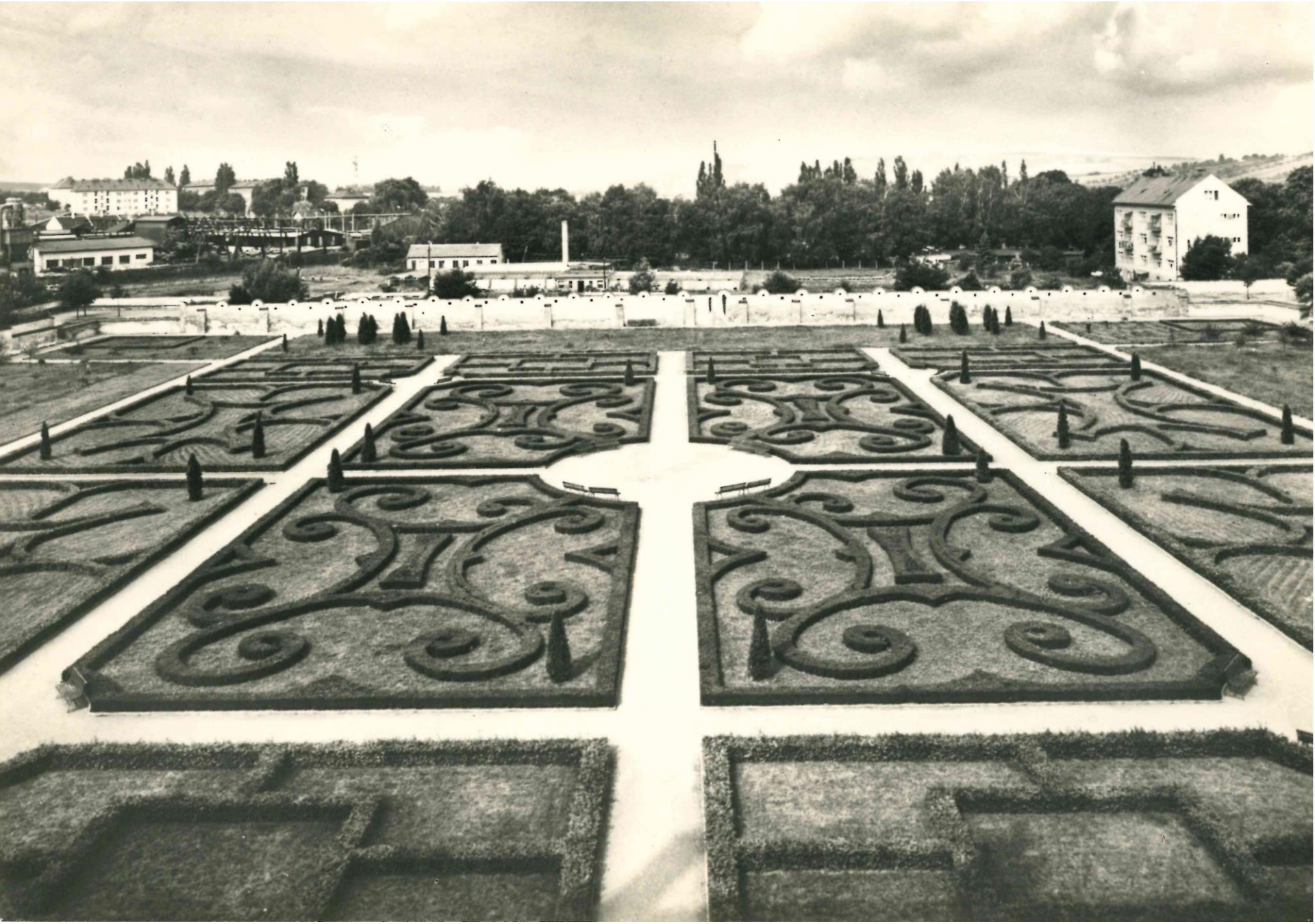

1954 - Státní ústav pro rekonstrukce památkových měst a objektů (SURPMO)

ing. arch. Dušana Riedla, CSc (1925-2015) 1958 - 1968
doc. dr. ing. arch. Otakara Kuču, CSc (1927-2018) 1973

„Historická zahrada a park jsou takovým dílem, kde je již dán životní prostor a kde jeho formování odpovídalo provozu, danému společenskými zvyklostmi své doby a ovšem i vkusu, tedy výtvarnému výrazu své doby.
Architekt při práci na obnově historických zahrad a parků ***musí tedy nejdříve odkrýt tyto zákonitosti,*** *aby poznal zahrady a parky v historickém vývoji a její slohovou přeměnu, vycházející z měnících se dobových požadavků měnících se stavebníků.“* (2003)

„Ovšem ne vždy a ne vše je dochováno nebo aspoň historicky známo. ***Architekt musí tedy dotvářet slohový výraz minulosti s vědomím současnosti, rekonstruovat slohovou ideu novými prostředky****.“* (2005)

ing. arch. Dušan Riedl, CSc

Milotice

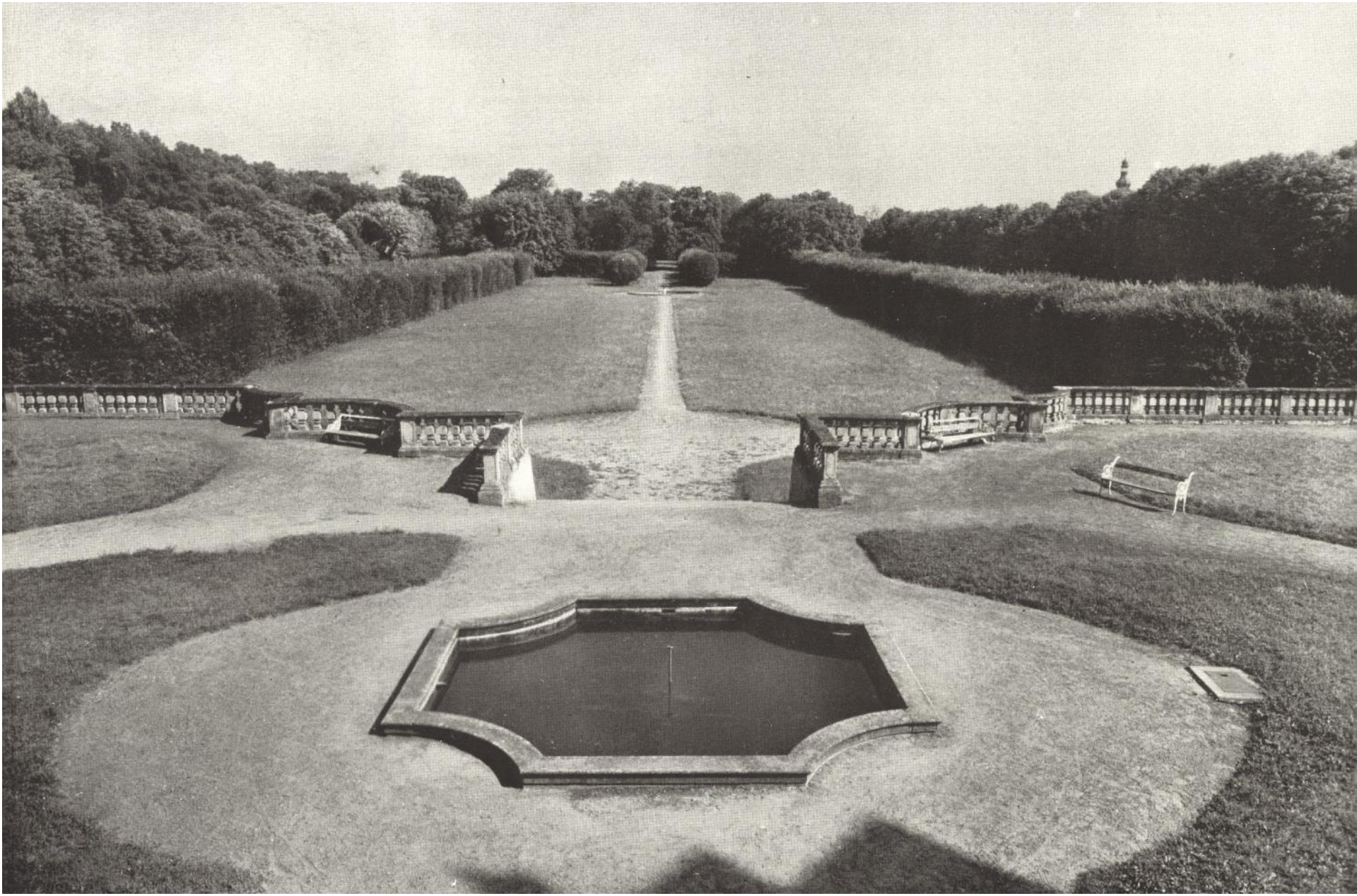

doc. dr. ing. arch. Otakar Kuča, CSc (1927-2018)

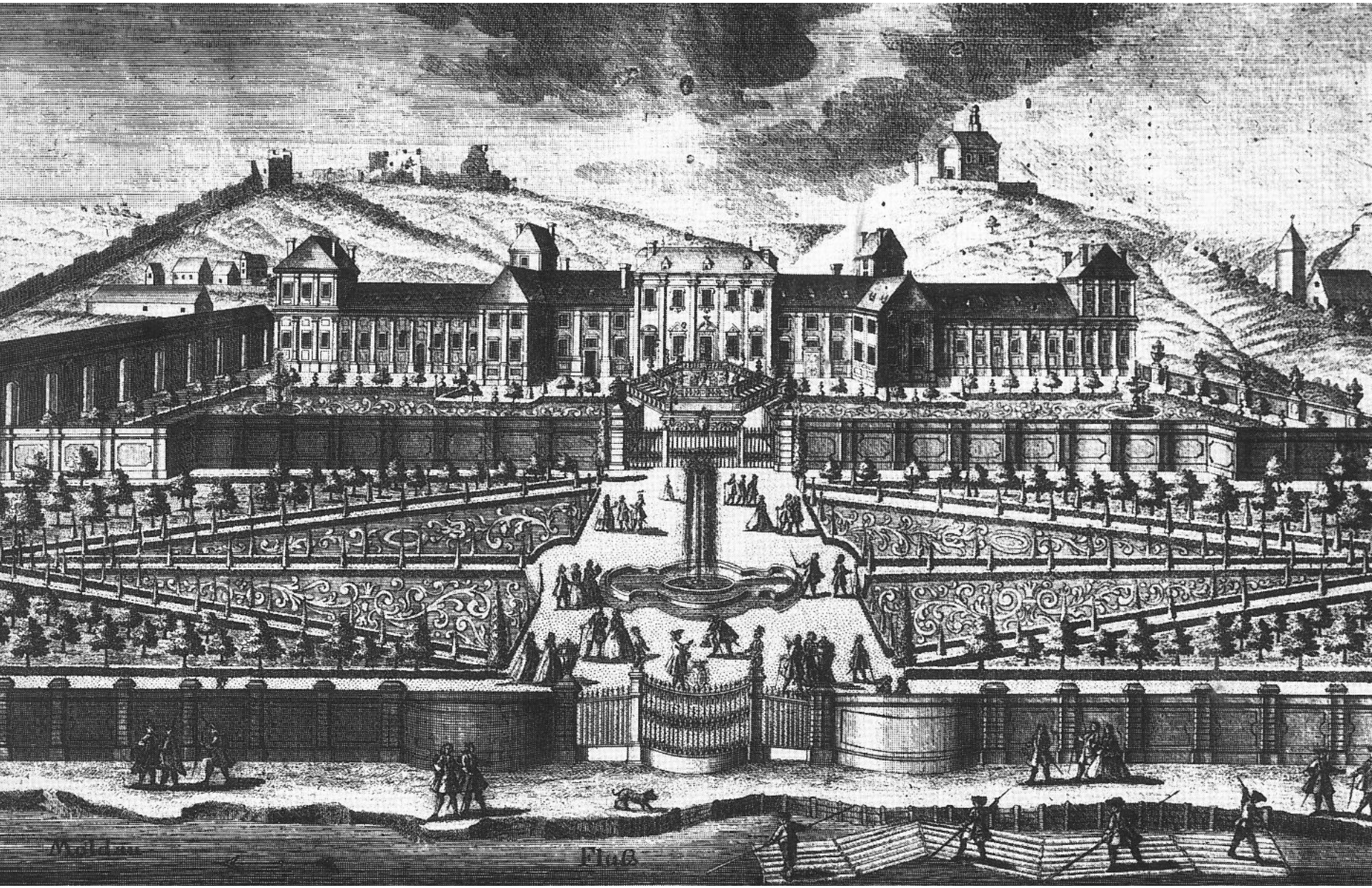

Praha - Troja

© CENIA
© CENIA

1977
1983 - 1989
© ČÚZK
© ČÚZK
© ČÚZK

V dnešní době je oprávněně stále více zdůrazňována ***historičnost a autenticita památky, nedotknutelnost její hmoty, její vypovídající schopnost a originalita****. To všechno jsou ale momenty, které jsou namnoze naším soudobím pojetím rekonstrukce a obnovy zahrad a parků vážně narušovány, ne-li likvidovány.*

Místo originální památky a její konzervace vyrůstá péčí našich projekčních a výrobních složek nové dílo. Ale je v něm původní památka ještě památkou?

Či snad vznikla dokonce nová památka? (PhDr. Jaroslav Petrů 1985)

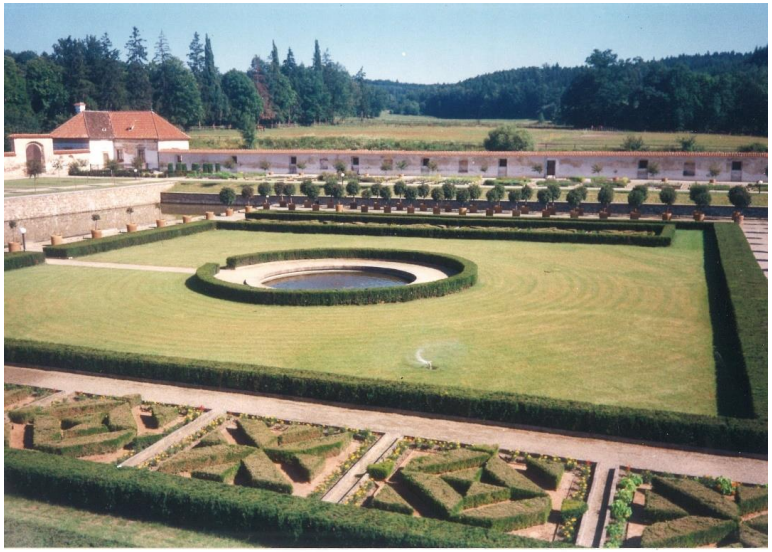

Jindřichův Hradec

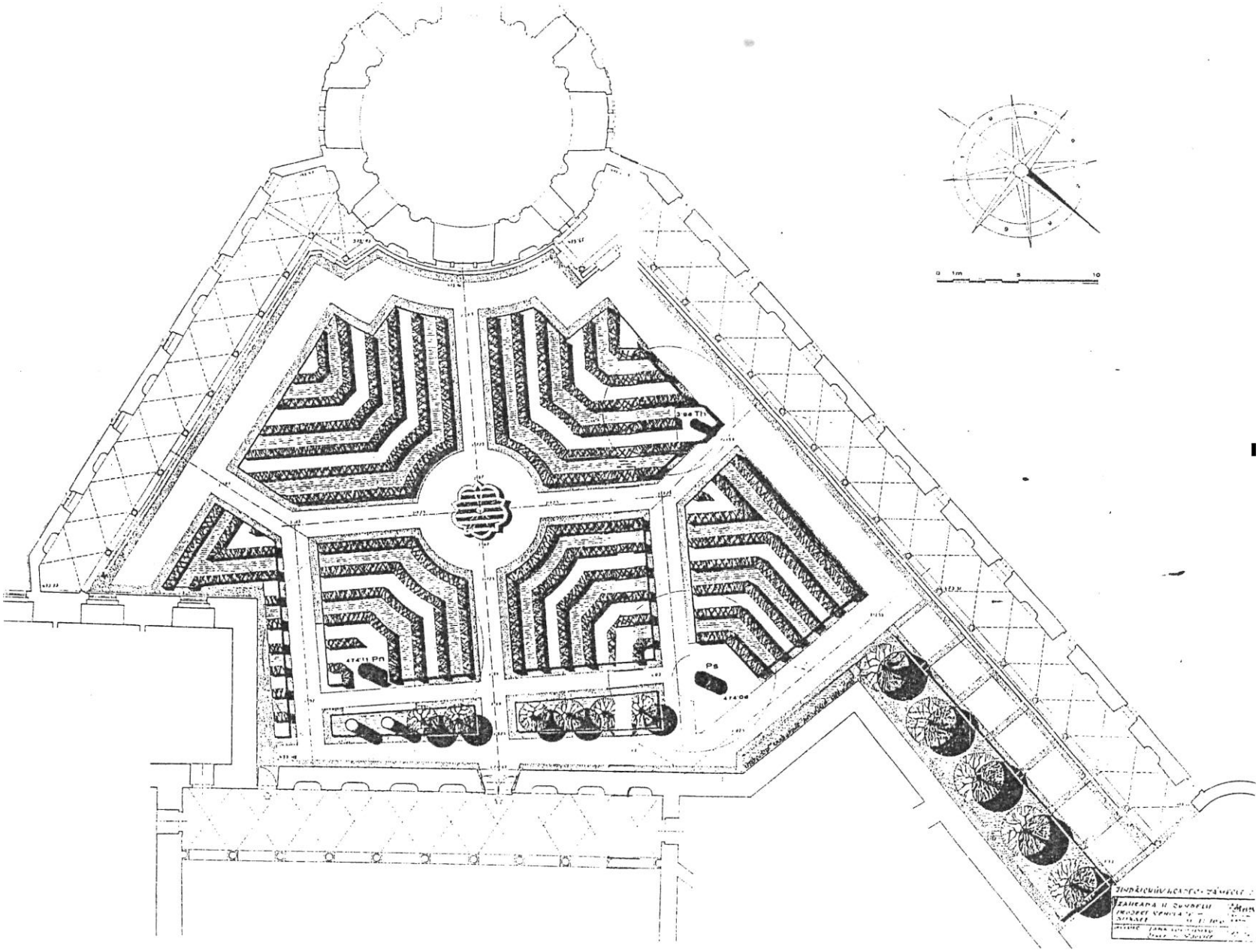
0 1m 5 10
Pn
Ps

MEZINÁRODNÍ CHARTA O HISTORICKÝCH ZAHRADÁCH

Mezinárodní výbor pro historické zahrady ICOMOS-IFLA se rozhodl na svém zasedání ve Florencii dne 21. května 1981 vypracovat chartu týkající se ochrany historických zahrad s tím, že tento dokument ponese název města, v němž byl přijat. Tato charta byla načrtnuta Mezinárodním výborem a dne 15. prosince **1982** ji registroval ICOMOS, aby tak na tomto specifickém úseku doplnila **Benátskou chartou**.

„Historická zahrada je architektonická kompozice, jejíž materiál je především rostlinný, tudíž živý a jako takový pomíjející a **obnovitelný**.“

Její vzhled tedy vyplývá ze stále rovnováhy mezi cyklickou změnou ročních období, rozkvětu a odumírání přírody, z umělecké vůle a důmyslného záměru, jež se snaží **ustálit její stav**.

Jakékoli restaurování, a tím spíše jakoukoli obnovu historické zahrady nelze zahájit bez **vypracování důkladné studie, vycházející z odborného průzkumu**, eventuálně i zahradního archeologického výzkumu a ze zhodnocení všech shromážděných dokumentů, týkajících se dané zahrady a obdobných zahrad, aby byl po všech stránkách zajištěn **vědecký charakter návrhu**.

Obnovné práce musejí respektovat vývoj příslušné zahrady. V zásadě by se **nemělo privilegovat jedno slohové období na úkor druhého**, s výjimkou skutečnosti, kdy chátrání odumírání některé části může být mimořádnou příležitostí pro restituci, založenou na dochovaných pozůstatcích původní koncepce nebo na dokonalé dokumentaci.

Pokud zahrada úplně zanikla nebo pokud máme k dispozici **jen hypotetické prvky z jejího postupného vývoje, pak nelze realizovat rekonstrukci zahrady a zároveň pro ni nadále využívat pojem historická zahrada**. Dílo, jež by se v tomto případě inspirovalo z tradičních forem a bylo vybudováno na místech bývalé zahrady nebo na místech, na nichž dříve žádná zahrada neexistovala, má charakter evokace a nové kreace; nejde však v žádném případě o historickou zahradu.

Ochrana historických zahrad vyžaduje, aby byly identifikovány a inventarizovány. Vyžaduje **diferencované postupy**, zejména údržbu, konzervaci a restaurování.

Autenticita historické zahrady záleží na její koncepci i objemu jejích částí, jako je výzdoba, výběr vegetace či anorganických materiálů, které ji vytvářejí.

Údržba historických zahrad je prvořadou činností, a to nezbytně **kontinuálního charakteru**. Vzhledem k tomu, že hlavním materiálem jsou rostliny, je možné udržovat toto dílo v dobrém stavu **dílčími náhradami** a v dlouhodobém výhledu **cyklickou obnovou**.

Při veškerých činnostech souvisejících s údržbou, konzervací, restaurováním nebo restitucí historické zahrady nebo některé z jejích částí se **musí přihlížet současně ke všem jejím prvkům.** Oddělit od nich jednotlivé úkony by znamenalo narušení jednoty celku.

Historická zahrada musí být uchována v odpovídajícím prostředí. Je třeba odmítnout jakoukoli **změnu fyzikálního prostředí, jež by mohlo ohrozit ekologickou rovnováhu**. To platí pro veškeré infrastruktury, vnitřní i vnější.

Zákon č. 20/1987 Sb. - přímo zmiňoval historické zahrady a parky a přiznával jim rovnocennou ochranu jako jiným nemovitým kulturním památkám a zabýval se také ochranou kulturní krajiny

po 1989 - institucionální oddělení památkové péče a ochrany přírody

Národní památkový ústav (NPÚ)

2000 – nové vyšší územně správní celky – 14 krajů

2004 – vstup do EU - využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů na:

- obnovu památek (Květná zahrada v Kroměříži, stavby v areálu parku Veltrusy, zahrada hradu Pernštejn, zahrada hospitálu Kuks, zahrada zámku Lysice…) 2015 – MCZK

- výzkum (NAKI, program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity)

Dva veřejné zájmy – složitější legislativa, chybí dotační titul na MKČR

Výběr vzniklých metodických materiálů

Architektonicko-historický průzkum památky krajinářské architektury 2015
Stavebně-historický a archeologický průzkum a hodnocení stavebních, technických a uměleckých objektů v památkách zahradního umění 2015
Metodika identifikace, uchování a obnova kompozice památek zahradního umění 2016

Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče 2018
Metodika hodnocení porostů dřevin pro potřeby památkové péče 2020
Metodika návrhu pěstebních opatření u porostů dřevin pro potřeby památkové péče 2022
Metodika obnovy Květinového záhonu 2021

Památková obnova vilových zahrad založených v meziválečném období 2015
Metodika pro obnovu vilové zahrady první republiky 2017
Metodika péče o dílo zahradní a krajinářské tvorby z období první republiky 2017
Metodika výběr a použití rostlinného sortimentu pro díla zahradní a krajinářské tvorby z období první republiky 2017

https://invenio.nusl.cz/

Aby proces péče včetně obnovných zásahů a způsoby využívání **nevedly ke snížení kvality celku**, je u tohoto typu památek obzvláště nutné poznat a objektivně i srozumitelně popsat historický vývoj, **záměry jednotlivých tvůrců, definovat hodnoty a předmět ochrany**.

Identifikace kulturně-historických hodnot

- pasport
- interpretace dobových dokumentů
- kompoziční rozbor
- specifické doplňkové průzkum (např. předstihový archeologický průzkum)

Návrh zásahů

- zvýšení nebo alespoň nesnížení kulturně- historických hodnot

Metodologie základních průzkumů

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Metodika pasportizace památek zahradního umění
Ing. Jiří Olšan, Ing. Daniel Šnejd, Ing. Marek Princ, Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D., Ing. Marek Ehrlich, Ing. Marie Pavlátová (2014)

Metodika prostorové analýzy památek zahradního umění
Ing. Marek Ehrlich, Ing. Lenka Křesadlová, Ing. Marie Pavlátová, Ph.D., Ing. Jiří Olšan (2014)

Metodika identifikace hodnot památek zahradního umění
Ing. Jiří Olšan, Ing. Lenka Křesadlová, Ing. Marek Ehrlich (2015)

Archeologický průzkum památek zahradního umění
Prof. PhDr. Martin Gojda, CSc.; Ing. Jan Hladký, Ph.D.; Mgr. Jiří Janál; Mgr. Milan Jančo; Mgr. Lenka Lisá, Ph.D., Mgr. Peter Milo, Dr. phil.; Mgr. Jan Petřík, Mgr. Ing. Lubomír Prokeš (2015)

Archeologický průzkum památek zahradního umění
Deset let od vydání metodiky Národního památkového

Identifikace hodnot památek zahradního umění – Strukturální prvky

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

	Kritéria znaků hodnot	Posuzovací stupnice
Strukturální prvky s nízkou mírou tvůrčího vstupu	**Historická integrita**	vysoká (3), snížená (2), nízká (1), nulová (0)

	Kritéria znaků hodnot	Posuzovací stupnice
Strukturální prvky záměrně utvářené - *stavební strukturální prvky, umělecké a umělecko-řemeslné prvky, prvky vybavenosti*	**Autenticita koncepce**	vysoká (3), snížená (2), nízká (1), nulová (0)
	Autenticita materiální substance	
	Historická integrita	
	Významnost prvku z hlediska jeho umělecké hodnoty	velmi vysoká (3), vysoká (2), průměrná (1), nevýznamná (0)
	Ojedinělost	ojedinělý (1), nezjištěno (0)

	Kritéria znaků hodnot	Posuzovací stupnice
Vegetační prvky koncepčně utvářené	**Autenticita koncepce**	vysoká (3), snížená (2), nízká (1), nulová (0)
	Autenticita materiální substance	
	Autenticita prostorových parametrů	
	Historická integrita	
	Ojedinělost	ojedinělý (1), nezjištěno (0)

Identifikace hodnot památek zahradního umění – Kompoziční jednotka

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

	Kritéria znaků hodnot	Posuzovací stupnice
Archeologická situace	**Historická integrita archeologické situace**	vysoká (3), snížená (2), nízká (1), nulová (0)
Soubor vegetačních strukturálních prvků	**Historická integrita souboru vegetačních strukturálních prvků**	vysoká (3), snížená (2), nízká (1), nulová (0)
Soubor umělých strukturálních prvků	**Historická integrita souboru umělých strukturálních prvků**	vysoká (3), snížená (2), nízká (1), nulová (0)
Kompozice	**Významnost kompozice z hlediska její kvality a umělecké hodnoty**	velmi vysoká (3), vysoká (2), průměrná (1), nevýznamná (0)

Souhrnná hodnotící kritéria	**Definice kritérií**	**Posuzovací stupnice**
Historická integrita kompoziční jednotky	Míra nedotčenosti struktury a funkce kompoziční jednotky, jež je výsledkem změn její struktury a funkčního využití v čase	vysoká (3), snížená (2), nízká (1), nulová (0)
Ojedinělost	Typologická vzácnost kompoziční jednotky v kontextu ČR	ojedinělá (1), nezjištěna (0);

Identifikace hodnot památek zahradního umění - Celý objekt

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Hodnotící kritéria	Definice kritérií	Posuzovací stupnice
Historická integrita památky	Míra nedotčenosti struktury objektu	vysoká (3), snížená (2), nízká (1), nulová (0)
Funkční integrita památky	Míra kontinuity historicky vzniklých funkcí	
Vizuální integrita památky	Míra nedotčenosti vizuální scény památky	
Významnost památky jako díla zahradního umění	Míra významnosti památky jako díla zahradního umění; kritérium zahrnuje posouzení kompozice, umělecké hodnoty stavebních strukturálních prvků, uměleckých a uměleckořemeslných strukturálních prvků památky	velmi vysoká (3), vysoká(2), průměrná (1),nevýznamná (0)
Hortikulturální Hortikulární významnost památky	Míra hortikulturální významnosti vegetačních strukturálních prvků a/nebo sbírek rostlin	
Významnost krajinotvorného působení	Míra významnosti role památky v krajinném kontextu	
Významnost historického kontextu památky	Míra významnosti vazby památky s významnou historickou událostí, osobností, uměleckým dílem	ano (1), nezjištěna (0)

Hloubka a rozsah identifikace hodnot může záviset i na účelu, pro který je prováděna
- zařazení do vyšší kategorie památkové ochrany
- plán péče
- projekt obnovy…

Projekt obnovy určité **kompoziční části** nebo **skupinu prvků**

Specifické průzkumy a návrhy pro jednotlivé složky kompozice
- SHP
- restaurátorské průzkumy
- průzkumy technologií
- **dendrologické průzkumy –** inventarizace, provozní bezpečnost, věkové stádium, perspektiva funkčního setrvání v kompozici…

Průzkumy mapující výskyt různých živočichů či rostlin požívajících speciální ochranu
…

Specifický přístup k péči a obnově jednotlivých komponent

Management plán ochrany památkových hodnot památek zahr. um.
Ing. Lenka Křesadlová Ph.D., Ing. Jiří Olšan

Analýza citlivosti

Analýza citlivosti jednotlivých částí PAZU na poškození, respektive možného poškození při běžném provozu a při případném pořádání jednorázových akcí (slavností).

Jejím cílem je zhodnotit, jaký vliv má nebo by mohl mít provoz na hmotné a nehmotné hodnoty PAZU.

Návrh tabulky pro vyhodnocení analýzy Kompoziční jednotka PAZU		
aktivity	**hodnoty PAZU**	
	hmotné - křehkost materie	**nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce**
běžný provoz (současná intenzita)		
slavnost		

PASPORT PAMÁTKY ZAHRADNÍHO UMĚNÍ

PODZÁMECKÁ ZAHRADA V KROMĚŘÍŽI

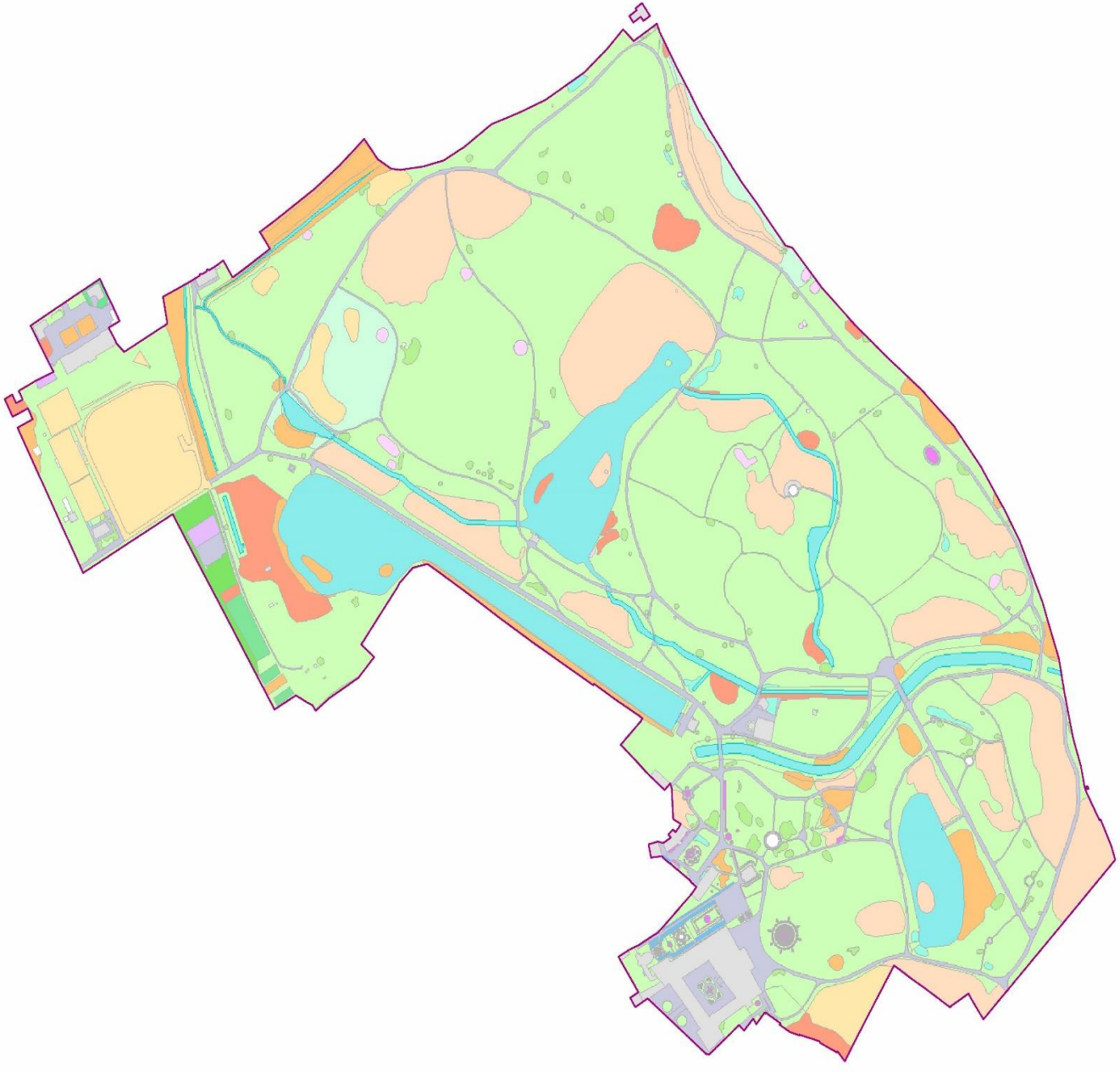

Vegetační prvky

- Parkový trávník
- Parterový trávník
- Luční trávník
- Letištní trávník
- Sportovní trávník
- Mokřad
- Bylinný pokryv
- Záhony smíšené (trvalky a růžemi)
- Záhony letniček ap.
- Záhony trvalek
- Záhony růží
- Záhony všesvátečních rostlin
- Pokryvné výsadby keřů - listnatých
- Pokryvné výsadby keřů - jehličnatých
- Pokryvné výsadby keřů - smíšených
- Rozvolněné skupiny keřů - listnatých
- Rozvolněné skupiny keřů - jehličnatých
- Rozvolněné skupiny keřů - smíšených
- Zapojené skupiny keřů - listnatých
- Zapojené skupiny keřů - jehličnatých
- Zapojené skupiny keřů - smíšených
- Živé ploty - volně rostlé - smíšené
- Živé ploty - volně rostlé - listnaté
- Živé ploty - volně rostlé - jehličnaté
- Živé ploty - tvarované - listnaté
- Živé ploty - tvarované - jehličnaté
- Živé ploty - tvarované - smíšené
- Popínavé dřeviny
- Zapojené skupiny stromů - listnatých
- Zapojené skupiny stromů - jehličnatých
- Zapojené skupiny stromů - smíšených
- Skupiny stromů - listnatých - s podrostem - keřů - list.
- Skupiny stromů - jehličnatých - s podrostem - keřů - list.
- Skupiny stromů - smíšených - s podrostem - keřů - list.
- Skupiny stromů - listnatých - s podrostem - keřů - jehl.
- Skupiny stromů - jehličnatých - s podrostem - keřů - jehl.
- Skupiny stromů - smíšených - s podrostem - keřů - jehl.
- Skupiny stromů - listnatých - s podrostem - keřů - smíš.
- Skupiny stromů - jehličnatých - s podrostem - keřů - smíš.
- Skupiny stromů - smíšených - s podrostem - keřů - smíš.
- Skupiny stromů - listnatých - s podrostem - bylinnym
- Skupiny stromů - jehličnatých - s podrostem - bylinnym
- Skupiny stromů - smíšených - s podrostem - bylinnym
- Skupiny stromů - listnatých - s podrostem - trávníku
- Skupiny stromů - jehličnatých - s podrostem - trávníku
- Skupiny stromů - smíšených - s podrostem - trávníku
- Náletý a nárosty
- Lesní porosty
- Předzahrádky
- Vinice
- Plocha bez vegetačního krytu
- Zelenínové záhony
- Ruderální porost
- Tvarované keře – listnaté
- Tvarované keře – jehličnaté
- Solitérní stromy tvarované – listnaté
- Solitérní stromy tvarované – jehličnaté
- Stromy ve stromořadí tvarované – listnaté
- Solitérní keře – listnaté
- Solitérní keře - jehličnaté
- Solitérní stromy - listnaté
- Solitérní stromy - jehličnaté
- Stromy ve stromořadí - listnaté
- Stromy ve stromořadí - jehličnaté
- Strom ve skupině – listnatý
- Strom ve skupině – jehličnatý

Vodní prvky

- Jezero
- Jezírko
- Peřeje
- Potok
- Vodopád
- Vodoteč

Prvky reliéfu

- Skála
- Skalní výchoz
- Balvan
- Kámen
- Jiný prvek reliéfu

Stavební objekty a prvky

- Budovy
- Pozemní stavby ostatní - plošné
- Pozemní stavby ostatní - liniové
- Pozemní stavby ostatní - bodové
- Dopravní stavby - plošné
- Dopravní stavby - liniové
- Dopravní stavby - bodové
- Vodohospodářské stavby - plošné
- Vodohospodářské stavby - liniové
- Vodohospodářské stavby - bodové
- Ostatní inženýrské stavby - plošné
- Ostatní inženýrské stavby - liniové
- Ostatní inženýrské stavby - bodové

Umělecké a uměleckořemeslné prvky

- Umělecké a uměleckořemeslné prvky - plošné
- Umělecké a uměleckořemeslné prvky - liniové
- podstavec
- socha
- jiné prvky (fragmenty apod.)

Prvky vybavenosti

- ostatní
- lavička
- mobilní veget. nádoba
- odpadkový koš

PROSTOROVÁ ANALÝZA PAMÁTKY ZAHRADNÍHO UMĚNÍ
PODZÁMECKÁ ZAHRADA V KROMĚŘÍŽI

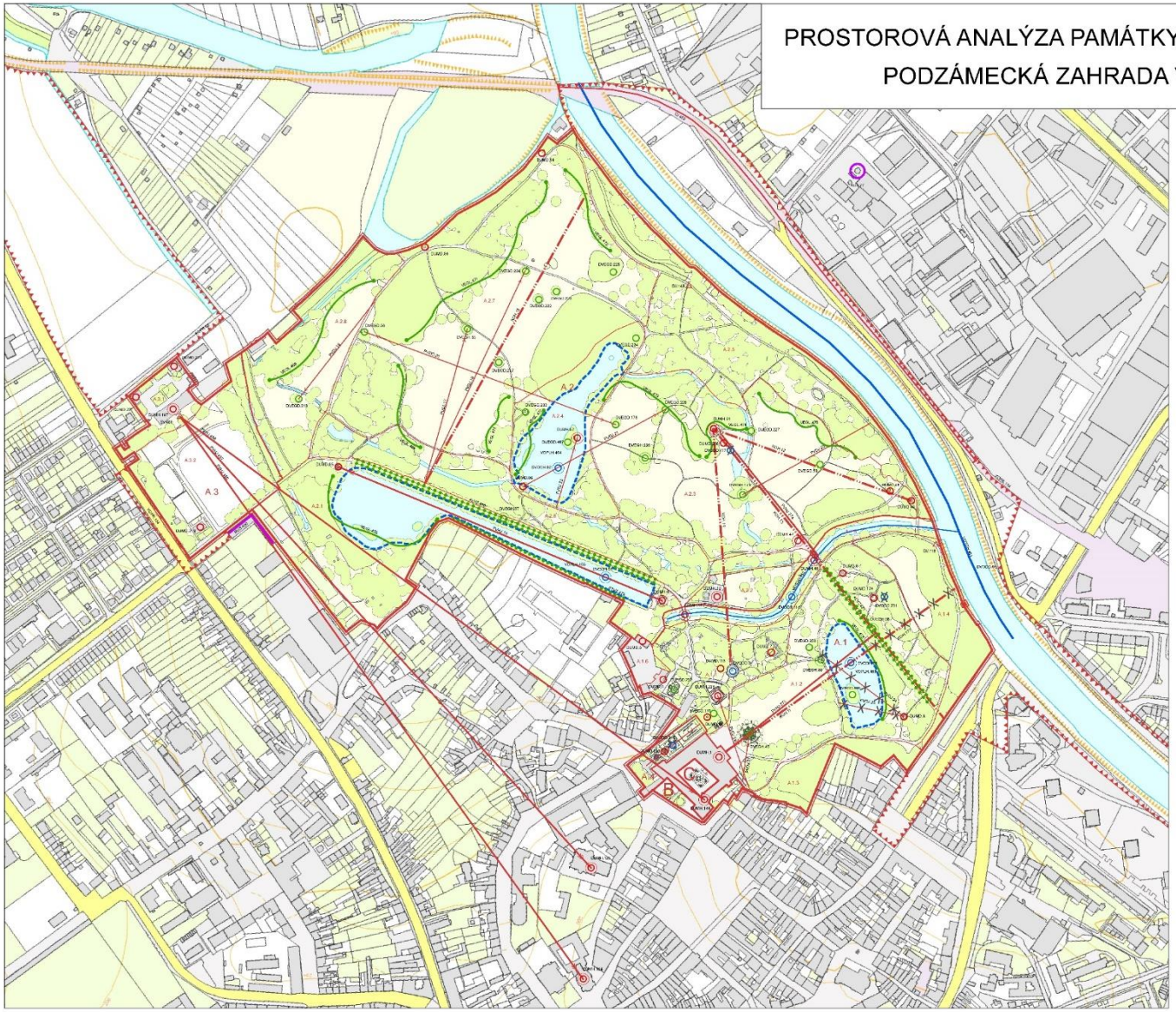

- památka zahradního umění
- kompoziční jednotka 2.řádu
- kompoziční jednotka 3.řádu
- kompoziční jednotka 4.řádu
- kontaktní prostor
- dominanta uměle utvářená hlavní
- dominanta uměle utvářená doplňková
- dominanta vegetační hlavní
- dominanta vegetační doplňková
- dominanta vodní hlavní
- dominanta vodní doplňková
- kompoziční osa hlavní
- pohledová vazba hlavní
- pohledová vazba doplňková
- bod výhledu
- linie výhledu
- alej vzrůstná
- stromořadí vzrůstné
- vegetační linie
- vodní tok hlavní
- vodní tok doplňkový
- vodní plocha hlavní
- rušivé jevy
- X zaniklý nebo nefunkční jev

Kód jevu	Název jevu prostorové analýzy
DUMN 1	Sochova zahrada
DVOEC 2	Fontána Kolonáda
DUMD 4	Revitalizace, obnova 2000 metrů
DUMD 5	Gerstlo
DUMN 6	Rybníkový parkán
DUMD 7	Umělá ruina
DUMD 8	Chinesa
DUMD 9	Obelisk pyramidový
DUMN 10	Pavilónek
KOH 11	Dva vyvlečené lodžové vjezdy v kleci z Chotěboře vybořeny, dále pokračujeme dlouhou podélnou osou, KOH 17 až 5 tvoří Hlavní a dále do lesíka
KOH 12	Dva vyvlečené Mausoleálovy vstupy a kleci z Mausoleálovy parkáma. Dříve tato aleadova vrcholkovou vlíž v kleci z pavlovu.
KOH 13	Dva vyvlečené Mausoleálovy vstupy a pyramidy. Strukturu alej ad z kleci pavlovu
KOH 14	Dva vyvlečené Mausoleálovy vstupy a kleci z Fontány Arionů. V osekou od výběru jej z kleci z Fontány a Mausoleálovy vstupy.
KOH 15	Dva vyvlečené z Chotěboře vrcol a kleci nevzorovné pozvoly kolky.
PVSU 16	Jednoramenný pohled z Chotěboře vrcol a kleci Mausoleálovy.
PVSU 17	Jednoramenný pohled z Chotěboře vrcol a pavlovu.
PVSU 18	Jednoramenný pohled z Chotěboře vrcol a pavlovu.
PVSU 19	Vazba obousměrná spojuje pohledové osa z ulice Bílou.
PVSU 20	Vazba obousměrná spojuje pohledové osa z ulice Bílou.
PVSU 21	Jednoramenný pohled od kaštanové aleje z kleci z Kolonáda Brno, je Kolonáda přehledová a odpadnutím kaštanů, tak je kmen kmenové neuvidíte.
PVSU 22	Jednoramenný pohled z vrcol Čínský pavilón.
PVSU 23	Jednoramenný pohled z vrcol na skupinu (dolech).
PVSU 24	Jednoramenný pohled z kleci vybrán na Chinesa přehledné, dvou nekonečné stromořadí organizace.
PVSU 25	Jednoramenný pohled z kleci vybrán na Chinesa přehledné, dvou nekonečné stromořadí organizace.
DUMN 44	Velkoplochý rybník
DVEOM 45	Ornamentální parkán
DUMN 46	Zámecký rybník
DUMN 47	Tvrdý

Kód jevu	Název jevu prostorové analýzy
DUMD 48	Bývalá architekta Mauerbacha
DUMD 49	Křížový parkán
DVEOC 50	Bosková cestovnice
DUMN 51	Mausoleálovou kolonádou
DUMN 52	Divoký parkán
DUMN 54	Obelisk
DUMN 55	Kolonáda kolonádová
DVEOC 56	Alej
PVEU 57	Jednoramenný pohled na schodišťové ornamentální zahrnu.
PVEU 58	Jednoramenný pohled na schodišťové Čínu zahrnutím.
PVEU 59	Jednoramenný pohled z Colonnadu, kolonády na zámek Gerstlovka.
KOPR 60	Tento prostor je důležitý pro zachování pohledové důležitosti zámecký na parkáku, v kolonádu hodnotné nálezové nálezisko zámecky. Problém prostor odlišné se nalezl parkety na nálezu nevzorovaný nevzdělaný, ale bez Zámecký.
PUB 72	Kaplí pohřbívání aleje
DUMN 74	Obelisk
DUMD 75	Bývalá architekta Rudolfa Jana
DUMD 76	Tělesný parkán
DVRM 87	Divoká aleje
DVRM 88	Divoká aleje
DVEOR 89	Skupina parkánu z Chotěboře nálezné
DVEOM 90	Divoká parkán
DVEOR 91	Divoká aleje
DVEOR 92	Divoká aleje
DVEOR 93	Skupina parkánu z Chotěboře nálezné
DVEOM 94	Divoká parkán
DVEOR 95	Divoká aleje
DVEOR 96	Divoká aleje
DUMD 110	Fontána Arionů
DVEOM 111	Mausoleálovou strukturu
DVEOD 112	Fontána ulici Mausoleálovou, kolonádou, vrcholků
BM 113	Výhled na Kapličku nové a staré zámecké
DUMN 114	Kolonáda Jana Křtitele
DUMN 115	Kolonáda Mistra
KOPR 152	Divoký nálezisko je zde do zahrady vnitřní chráněním chrániti zeď a revitalizovat vzácné vegetace.

Kód jevu	Název jevu prostorové analýzy
KOPR 154	Jednoramenný pohledové krajiny kamy uvidíte siedmeil zámku z ostrova. Hledání tady důležitý celé krajiny, vydalovitz, klíčové Zelenice. Na tento kopec byla zrušena vše, na kopci je vidět vydalovitz, nalezisko zámecké zámecké kolonádové. Mohlo by se zrušit z výhlaqu ale problém tupost na zrušitelné kolonáda, pamětníky zámecké a dunčí kolonáda.
DVEOD 173	Divoký parkán
DUMD 174	Pomoc tamara
DVEOR 175	Skupina parkánu z Mausoleálovy kolonády
DVEOD 176	Divoká aleje
KOH - 177	Dvou 22 parkáků část komposiční osy. Byla funkční do 30. let 19. století, do výstavy ukrytý propadlého parku.
DUMN 190	Sídlo Mladého Gerstlo
DVEOE 213	Pavilónek výjezdní brány
DUMD 215	Pavilónek výjezdní brány
DVEOD 217	Skupina lípy nálezné
DVEOD 218	Jasanový parkán
DUMD 219	Zámecký kostelíček
DUMD 220	Dvojitá alej parkánů z Mausoleálovy parkáma. Jedna ulice vrcholkové aleje
DUMD 221	Dvojitá alej parkánů z Mausoleálovy parkáma
DVEOD 223	Parkán
DVEOD 224	Parkán
DVEOD 225	Skupina parkánu
DVEOR 226	Skupina Čínsnová a aleje
DVEOD 227	Habr (nevzrý)
DUMD 228	Pavilónek ulici Mausoleálovou kolonádou
DVEOR 229	Bosková aleje
DVEOD 230	Lysovník nalezenovský
DVEOE 231	Pavilónek Barokní vrcol z ulice
DVEOD 232	Ornamentální parkán
DVEOD 233	Skupina parkánu (BUDOR)
DVEOR 234	Skupina parkánu z Chotěboře vrcol
DUMN 235	Divoká ornamentika
PVEU 273	Jednoramenný pohled ze Sirouse okna na hodinovu věžičku.

Kód jevu	Název jevu prostorové analýzy
PVEU 274	Jednoramenný pohledové od Chinesa, nevzrý na skupinu parkánu z kleci z Mausoleálovou kolonádou.
VEPOH 461	Řada lípové na kolonádě zámecké
VEPOH 462	Divoký parkán
VEPOH 463	Divoký parkán
VEPOH 464	Divoký parkán
DVEOU 465	Divoká vrbová
DVEOU 466	Parkán v Chinesa vybořilý
DVEOU 467	Parkán z Chinesa parkánem
VEGL 468	Prostorová alej z ornamentálních dubů, vrcholkové vyšlo a trhavrbě.
VEGL 469	Prostorová alej z ornamentálních dubů
VEGL 470	Prostorová alej z Chotěboře vrcholkové vyšlo, jasanové (nevzrý), javory, ale zahrádek se ztratil
VEGL 471	Prostorová alej z pavlovu divoké vrcholkové, vrcholkové pokleslé javory, v jehlan a pada, zakrytí
VEGL 472	Prostorová alej z výsypu, jehličnatá (nevzrý)
VEGL 473	Prostorová alej z výsypu, podélná jehličnatá
VEGL 474	Prostorová alej z výsypu, podélná jehličnatá, bude pokrytí kaplyn Mausoleálovou kolonádou
VEGL 475	Prostorová alej z parkánu vrcholkové vyšlo, vrcholkové pokleslé javory, v jehlan a podzámecké vrcholků. Vrcholkové pokleslé, zakrytí
VEGL 476	Prostorová alej mausoleálovy z parkánu vrcholkové, kolonáda vrcholkové vyšlo, jehličnatá, jehličnatá (nevzrý) vrcholkové. Vrcholkové pokleslé jehličnatá.
VEGL 477	Prostorová alej mausoleálovy z parkánu vrcholkové, kolonáda vrcholkové vyšlo, jehličnatá, jehličnatá (nevzrý) vrcholkové.
VEGL 478	Prostorová alej z kleci Chotěboře vyšlo a dominantním pavlovu bude ujetová, javory (nevzrý) jehličnatá (nevzrý) vyšlo.
ETVZ 479	Rámec Ulici Dlouhého rybníka. Zdola je dnes nepovolí. Dominantním dešrem z hale chmely a javor trhavrbě
ALVC 480	Divoká aleje
ALVC 481	Divoká aleje
LV 485	Rozsáhlejší trasa divoký, kde je pravděpodobně vnitřní dopravní, a to nejasný kontrolní bod pro nadlo - vzpěra kamenné divoká kaplyn. Zdola jde z nadlo jasanové nevzrý, javory jehličnatá v jehličnatá nevzrý. Velké dubové jehličnatá (nevzrý) jehličnatá v jehličnatá dubů
PVEU 486	Pohledová vazba mezi budovou zámku Mausoleálovou a budovou zámku
PVEU 487	Pohledová vazba mezi budovou zámku Mausoleálovou a kostelem Sv. Mikuláše
PVEU 488	Pohledová vazba mezi budovou zámku a budovou kostelem Sv. Jana Křtitele
PVEU 489	Pohledová vazba mezi budovou zámku a budovou kostelem Sv. Jana Křtitele
PVEU 490	Jednoramenný pohled ze Sirouse okna na hodinovu věžičku.

Označení	Název komposiční jednotky
A	**Podzámecká zahrada**
A.1	**Starší zahrada**
A.1.1	Prostor vstupu od Mikuláší brány
A.1.2	Louka s Chotěvovým rybníkem
A.1.3	Plochy nevzrostlých hradby
A.1.4	Plochy nevzrostlé na Potoku
A.1.5	Mýtnická zmrazka s mosty
A.1.6	Zahradnické zázemí
A.2	**Mausoleálně park**
A.2.1	Dlouhý rybník s parkí
A.2.2	Tvrdý
A.2.3	Louka s Mausoleálovou kolonádou
A.2.4	Divoký rybník
A.2.5	Pomocný na Mýtnickéhy Mosty
A.2.6	Okolí přehradice
A.2.7	Zadní louka
A.2.8	Sedlčínské louka
A.3	**Mosáv ovčín**
A.3.1	Areál dvora
A.3.2	Areál zámecký (sportoviště)
A.4	**Gerstlovo**
B	**Zahradní úpravy před budovou zámku**
C	**Nádvoří zámku**

PROSTOROVÁ ANALÝZA PAMÁTKY ZAHRADNÍHO UMĚNÍ
PODZÁMECKÁ ZAHRADA V KROMĚŘÍŽI

Mapa vnitřní struktury památky zahradního umění

Zpracoval: Národní památkový ústav, Ing. Lenka Křesálová, Ph.D.
Kreslil: Ing. Marek Ehrlich

Datum: květen 2015

Mapa byla zpracována v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI), projektu DF12P01OVV044: "Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České republiky. Metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování."

N

1:2 000

0 25 50 100 150 200 m

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

IDENTIFIKACE HODNOT PAMÁTKY ZAHRADNÍHO UMĚNÍ

PODZÁMECKÁ ZAHRADA V KROMĚŘÍŽI

Mapa identifikace hodnot Giardinetta a Staré zahrady v Podzámecké zahradě, předzámčí a nádvoří zámku

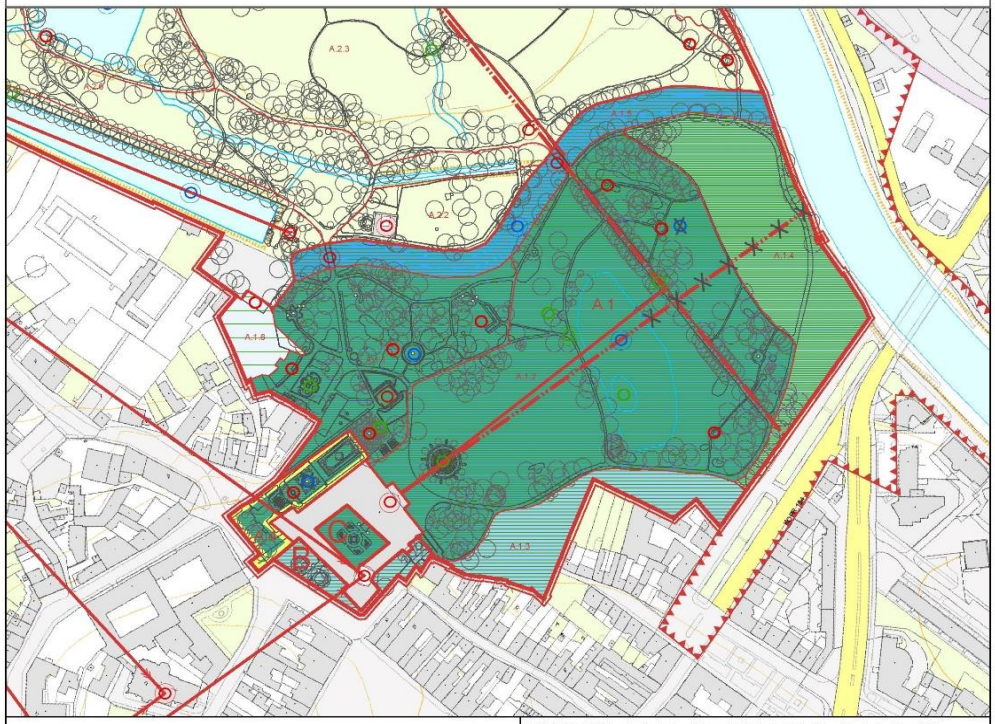

Prostorová analýza

- památka zahradního umění
- kontaktní prostor
- kompoziční jednotka 2.řádu
- kompoziční jednotka 3.řádu
- kompoziční jednotka 4.řádu
- dominanta uměle utvářená hlavní
- dominanta uměle utvářená doplňková
- dominanta vegetační hlavní
- dominanta vegetační doplňková
- dominanta vodní hlavní
- dominanta vodní doplňková
- kompoziční osa hlavní
- pohledová vazba hlavní
- X zaniklý nebo nefunkční jev

Identifikace hodnot

Historická integrita kompoziční jednotky

- vysoká
- snížená
- nízká
- nulová

Historická integrita vegetačních strukturálních prvků

- vysoká
- snížená
- nízká
- nulová

Ojedinělost kompozičních jednotek

- ojedinělá kompoziční jednotka

Kritéria historické integrity a jedinečnosti kompozičních jednotek Podzámecké zahrady v Kroměříži

Označení	*Název kompoziční jednotky*	*Histor. integrita kompoz. jednotky*	*Histor. integrita vegetač. prvků*	*Jedinečnost komp. jednotky*
A.1.1	Prostor vstupu od Mlýnské brány	3	3	
A.1.2	Louka s Chotkovým rybníkem	3	3	
A.1.3	Plochy navazující na hradby	2	2	
A.1.4	Plochy navazující na řeku	2	3	
A.1.5	Mlýnská strouha s mosty	3	2	
A.1.6	Zahradnické zázemí	0	0	
A.4	Giardinetto	3	3	ano
B	Předzámčí	2	2	
C	Nádvoří zámku	3	3	

IDENTIFIKACE HODNOT PAMÁTKY ZAHRADNÍHO UMĚNÍ
PODZÁMECKÁ ZAHRADA V KROMĚŘÍŽI
Mapa identifikace hodnot Giardinetta a Staré zahrady v Podzámecké zahradě, předzámčí a nádvoří zámku

Zpracoval: NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.
Kreslil: Ing. Marek Ehrlich

Datum: květen 2015

Metodika byla zpracována v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI), projektu DF12P01OVV044: "Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České republiky. Metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování."

N

1:2 000

0 25 50 100 150 200 m

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

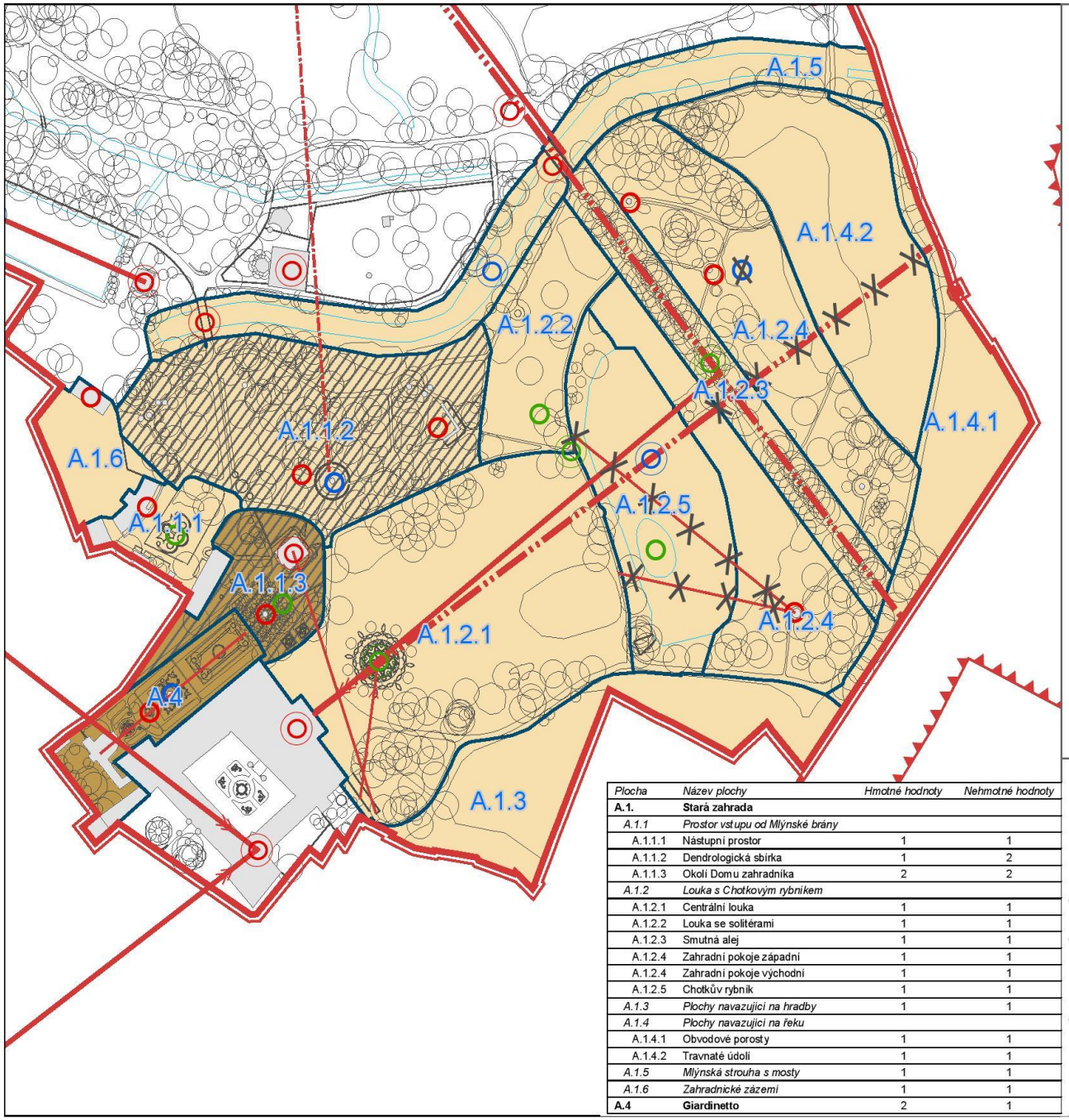

Citlivost na poškození běžným provozem

- hmotné hodnoty

- 1 nejsou poškozovány
- 2 jsou mírně poškozovány

- nehmotné hodnoty

- 1 nejsou poškozovány
- 2 jsou mírně poškozovány

- památka zahradního umění
- kontaktní prostor
- dominanta uměle utvářená hlavní
- dominanta uměle utvářená doplňková
- dominanta vegetační hlavní
- dominanta vegetační doplňková
- dominanta vodní hlavní
- dominanta vodní doplňková
- pohledová vazba hlavní
- pohledová vazba doplňková
- kompoziční osa hlavní
- kompoziční osa doplňková
- zrušený objekt

Plocha	Název plochy	Hmotné hodnoty	Nehmotné hodnoty
A.1.	**Stará zahrada**		
A.1.1	*Prostor vstupu od Mlýnské brány*		
A.1.1.1	Nástupní prostor	1	1
A.1.1.2	Dendrologická sbírka	1	2
A.1.1.3	Okolí Domu zahradníka	2	2
A.1.2	*Louka s Chotkovým rybníkem*		
A.1.2.1	Centrální louka	1	1
A.1.2.2	Louka se solitérami	1	1
A.1.2.3	Smutná alej	1	1
A.1.2.4	Zahradní pokoje západní	1	1
A.1.2.4	Zahradní pokoje východní	1	1
A.1.2.5	Chotkův rybník	1	1
A.1.3	*Plochy navazující na hradby*	1	1
A.1.4	*Plochy navazující na řeku*		
A.1.4.1	Obvodové porosty	1	1
A.1.4.2	Travnaté údolí	1	1
A.1.5	*Mlýnská strouha s mosty*	1	1
A.1.6	*Zahradnické zázemí*	1	1
A.4	**Giardinetto**	2	1

MANAGEMENT PLÁN OCHRANY PAMÁTKOVÝCH HODNOT PAMÁTEK ZAHRADNÍHO UMĚNÍ

PODZÁMECKÁ ZAHRADA V KROMĚŘÍŽI - STARÁ ZAHRADA

Analýza citlivosti památky zahradního umění na poškození běžným provozem

Zpracoval: Národní památkový ústav, Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.

Datum: květen 2015

Metodika byla zpracována v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI), projektu DF12P01OVV044: "Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České republiky. Metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování."

N

1:2 000

0 10 20 40 60 80 100 m

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

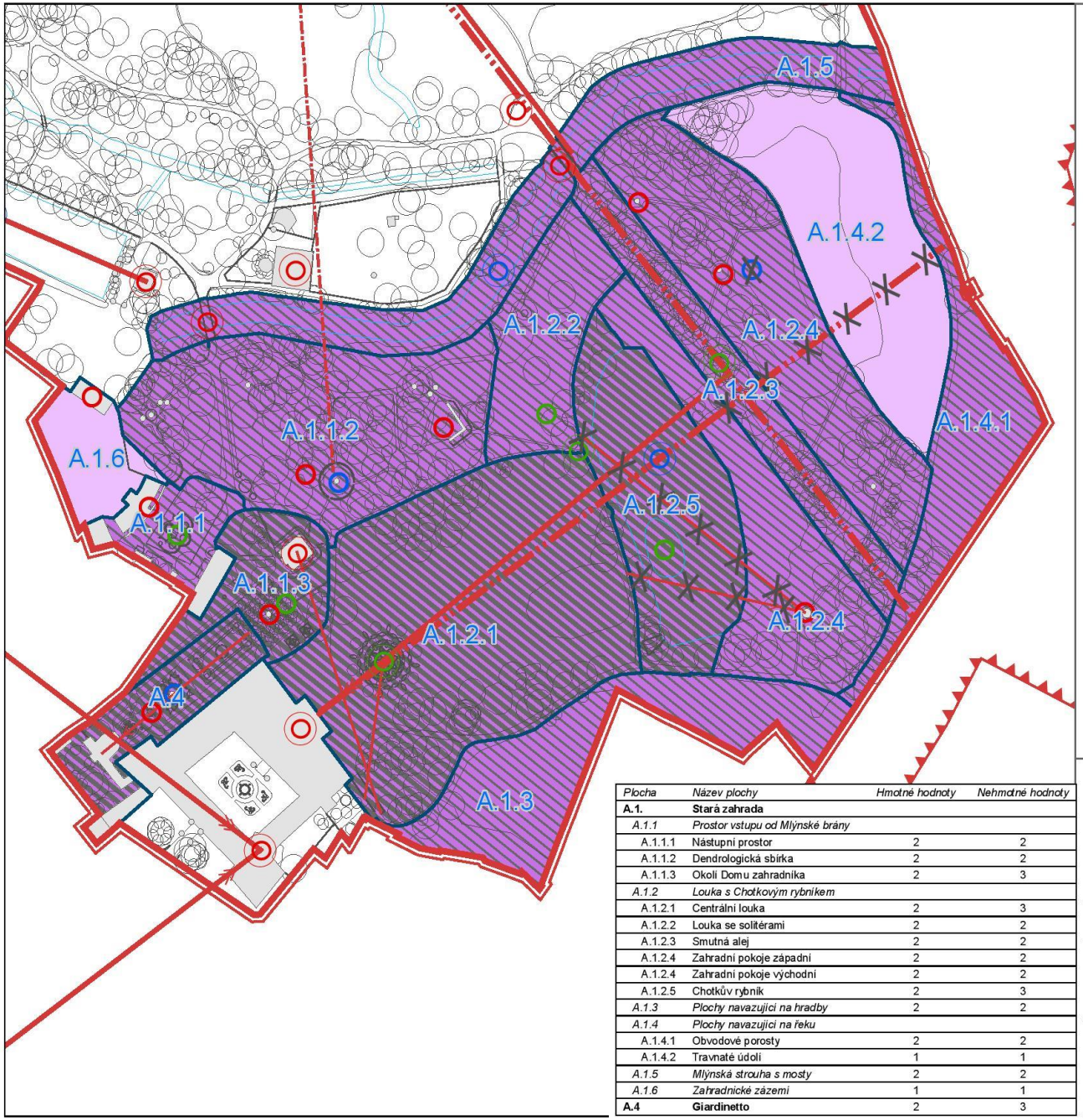

Plocha	Název plochy	Hmotné hodnoty	Nehmotné hodnoty
A.1.	**Stará zahrada**		
A.1.1	*Prostor vstupu od Mlýnské brány*		
A.1.1.1	Nástupní prostor	2	2
A.1.1.2	Dendrologická sbírka	2	2
A.1.1.3	Okolí Domu zahradníka	2	3
A.1.2	*Louka s Chotkovým rybníkem*		
A.1.2.1	Centrální louka	2	3
A.1.2.2	Louka se solitérami	2	2
A.1.2.3	Smutná alej	2	2
A.1.2.4	Zahradní pokoje západní	2	2
A.1.2.4	Zahradní pokoje východní	2	2
A.1.2.5	Chotkův rybník	2	3
A.1.3	*Plochy navazující na hradby*	2	2
A.1.4	*Plochy navazující na řeku*		
A.1.4.1	Obvodové porosty	2	2
A.1.4.2	Travnaté údolí	1	1
A.1.5	*Mlýnská strouha s mosty*	2	2
A.1.6	*Zahradnické zázemí*	1	1
A.4	**Giardinetto**	2	3

Citlivost na poškození mimořádným provozem

- hmotné hodnoty

- 1 snese větší zatížení
- 2 snese menší zatížení

- nehmotné hodnoty

- 1 přípustné větší vratné změny
- 2 přípustné malé a krátkodobé vratné změny
- 3 změny nežádoucí

- památka zahradního umění
- kontaktní prostor
- dominanta uměle utvářená hlavní
- dominanta uměle utvářená doplňková
- dominanta vegetační hlavní
- dominanta vegetační doplňková
- dominanta vodní hlavní
- dominanta vodní doplňková
- pohledová vazba hlavní
- pohledová vazba doplňková
- kompoziční osa hlavní
- kompoziční osa doplňková
- zrušený objekt

MANAGEMENT PLÁN OCHRANY PAMÁTKOVÝCH HODNOT PAMÁTEK ZAHRADNÍHO UMĚNÍ

PODZÁMECKÁ ZAHRADA V KROMĚŘÍŽI - STARÁ ZAHRADA

Analýza citlivosti památky zahradního umění na poškození mimořádným provozem

Zpracoval: Národní památkový ústav, Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.

Datum: květen 2015

Metodika byla zpracována v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI), projektu DF12P01OVV044: "Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České republiky. Metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování."

N

1:2 000

0 10 20 40 60 80 100 m

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Metodologie péče o památky zahradního umění

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Obnova vysokých tvarovaných stěn v památkách zahradního umění
Ing. Přemysl Krejčiřík, Ph.D., Ing. Lenka Křesadlová Ph.D.

Cesty s nestmeleným povrchem v památkách zahradního umění
Doc. Ing. Karel Zlatuška CSc, Ing. Jiří Slepička, Mgr. Jiří Janál, Ing. Lenka Křesadlová Ph.D.

Trávníky a květnaté louky v památkách zahradního umění
Ing. Marie Straková Ph.D., Ing. Josef Straka, Ph.D. , Mgr. Jiří Janál, Ing. Lenka Křesadlová Ph.D.

Rostliny v nádobách a stavby pro jejich přezimování v památkách z. um.
Ing. Eduard Chvosta, Ing. Dagmar Fetterová, Mgr. Jiří Janál, Ing. Evžen Kopecký, Ing. Lenka Křesadlová Ph.D., Ing. Jiří Olšan

Formální vodní prvky v památkách zahradního umění
Ing. Zdeněk Žabička, Ing. Jiří Olšan, Ing. Lenka Křesadlová Ph.D., Mgr. Jiří Janál
Mgr. Jan Obšivač, Ing. Miloš Rozkošný

Použití cibulovin a hlíznatých rostlin v památkách zahradního umění
Ing. Lenka Křesadlová Ph.D., mgr. Petra Hudec, Ing. Hana Poková

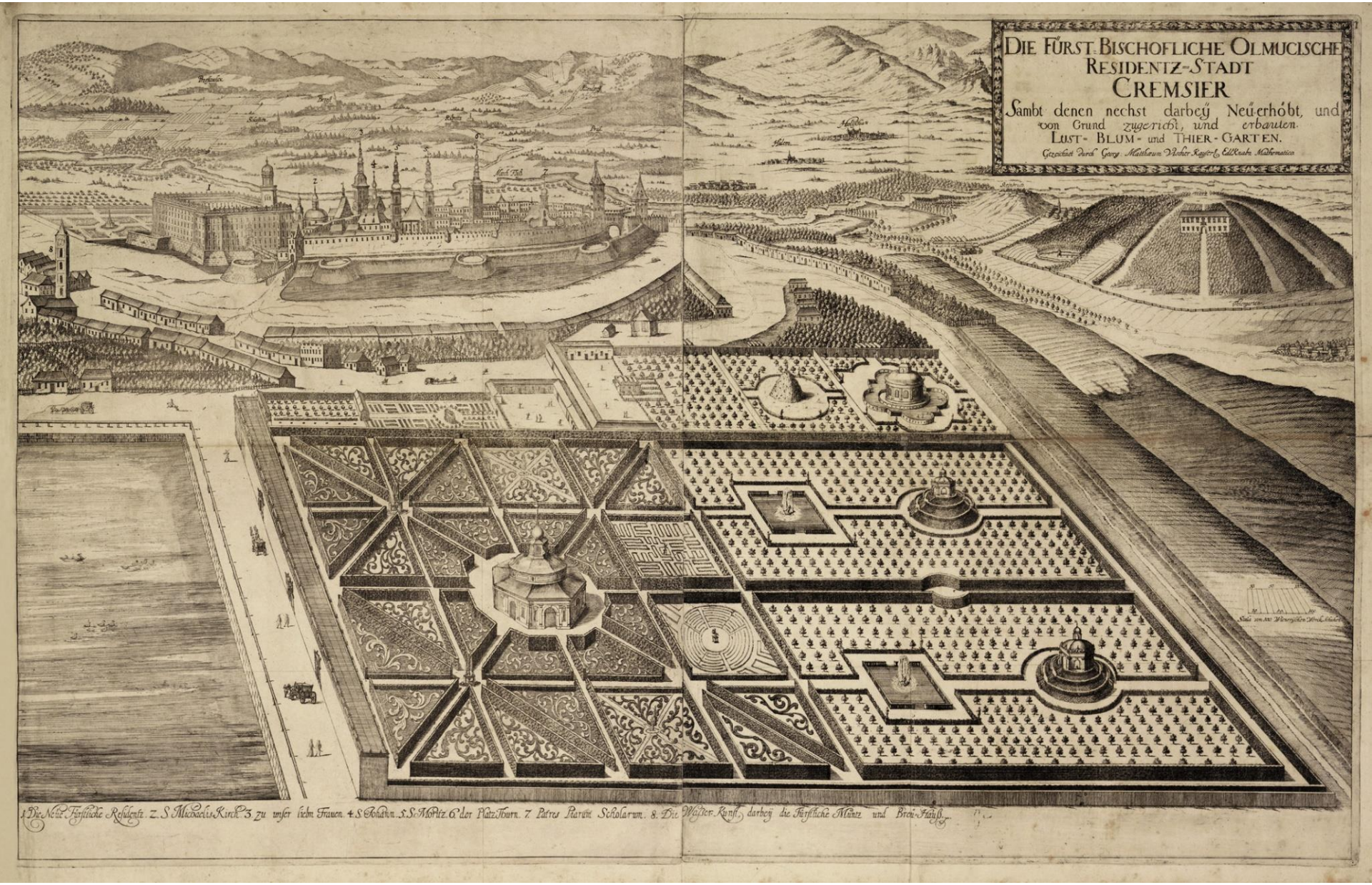

Květná zahrada v Kroměříži

CAROLO DEI GRATIA EPIS

STEIN COMITI &c

BOHEMIA ET DE LICHTEN

QVE CAPELLA

INCITI REGIA

Domino suo Clementissimo

Humillime Dic. et Dedic. Obsequentissimus Clients

Justus vd. Ny

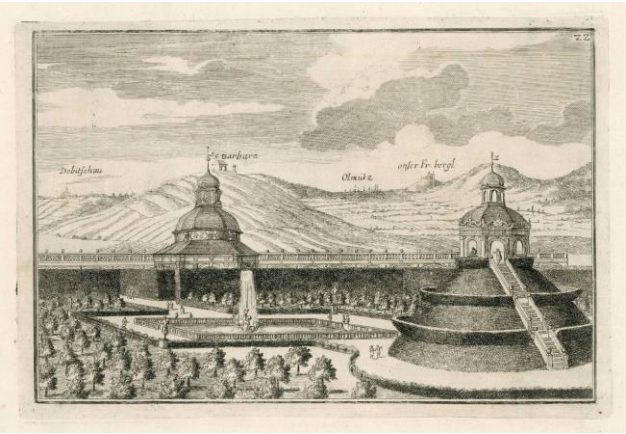

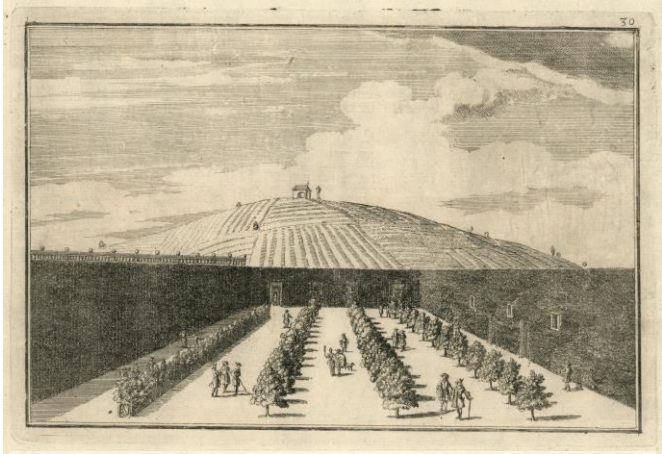

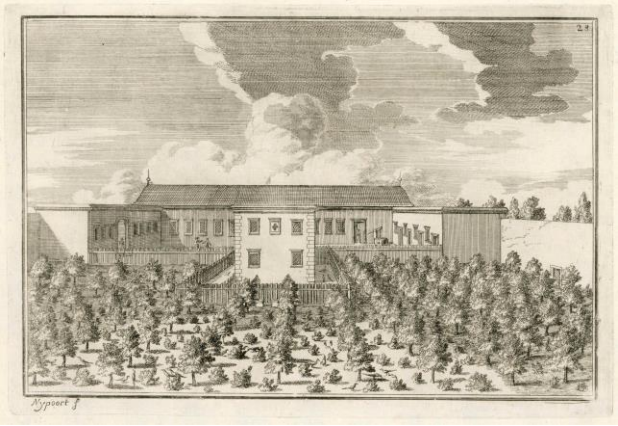

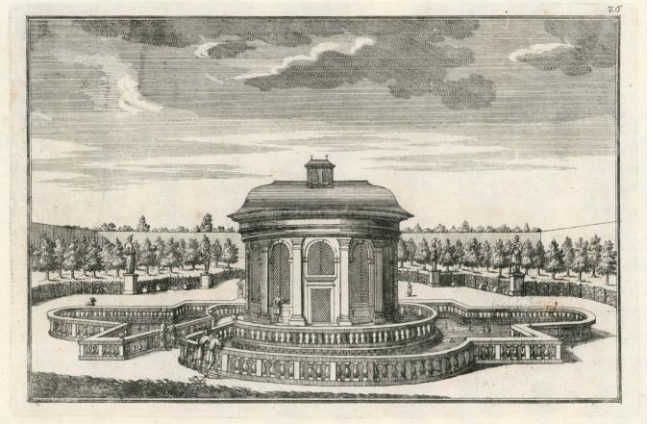

1691

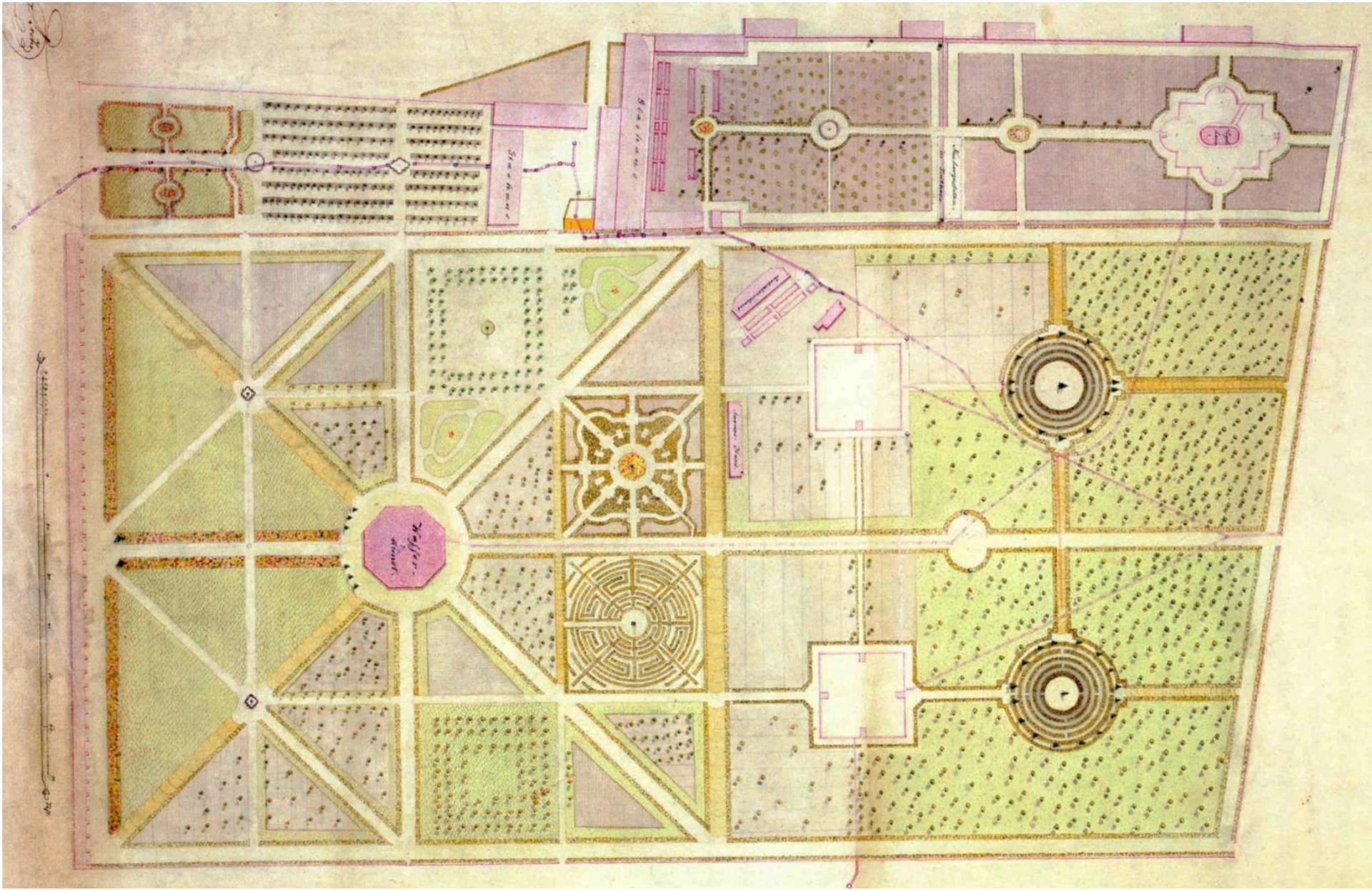

1836

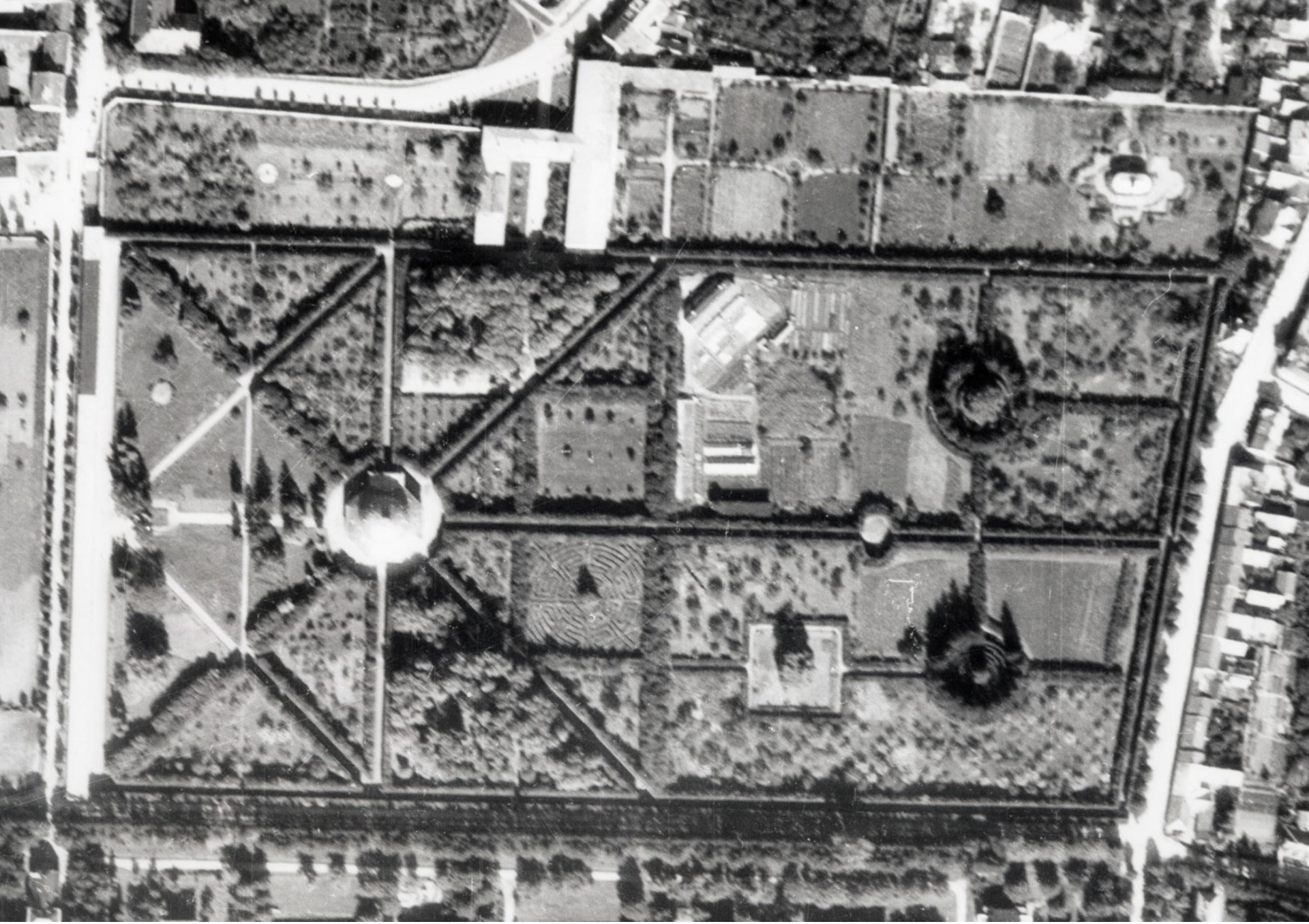

1946

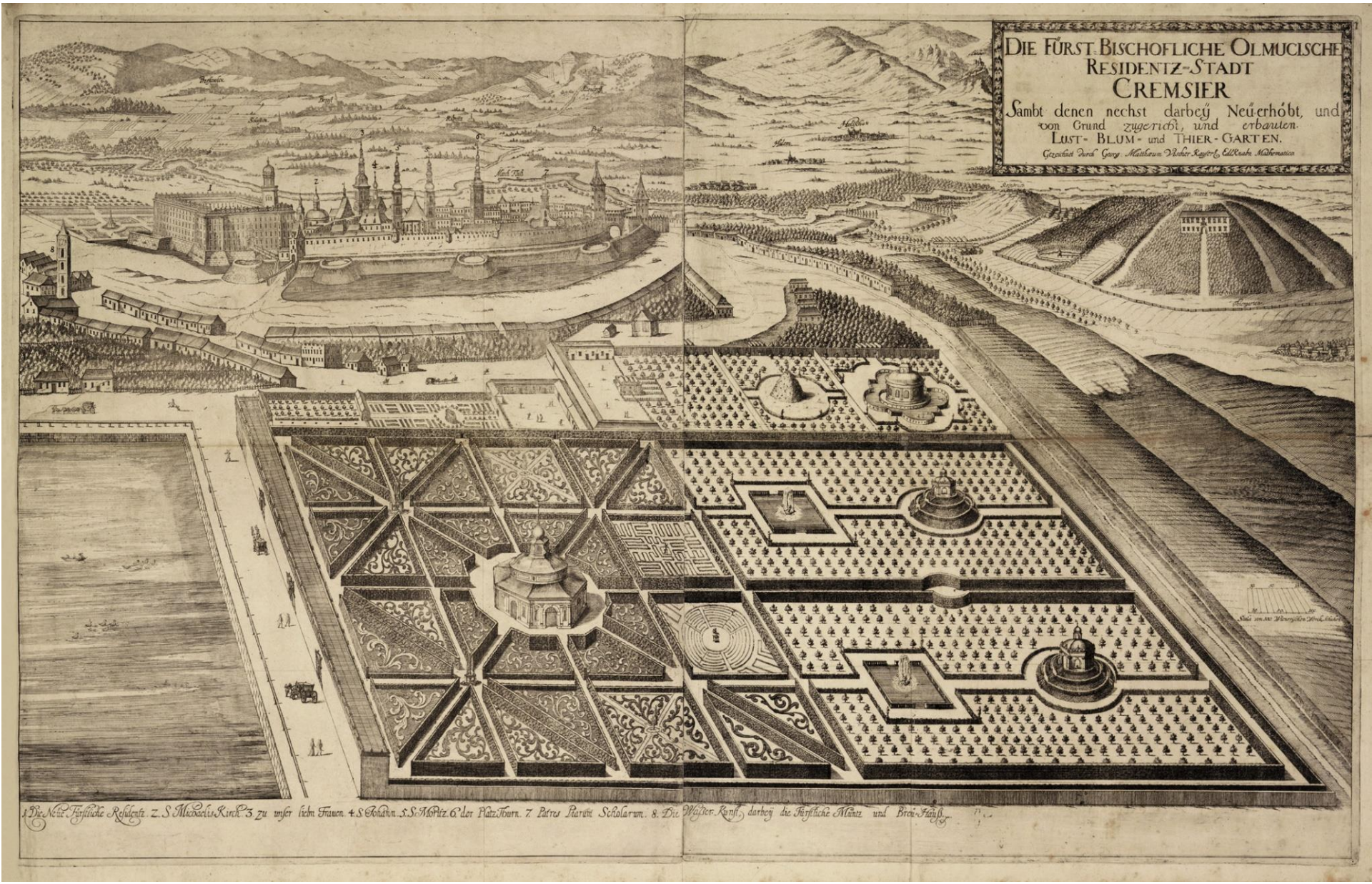
DIE FÜRST-BISCHOFLICHE OLMUCISCHE
RESIDENTZ-STADT
CREMSIER
Sambt denen nechst darbey Neu-erhöht, und
von Grund zugerichtet, und erbauten
LUST- BLUM- und THIER-GARTEN.
Gezeichnet durch Georg. Matthaeum Vischer Kayser. & Ertzhertz. Mathematicus
1 Die Neue Fürstliche Residentz. 2. S. Maccabeis Kirch. 3 zu unser liebn Frauen. 4. S. Sebastian. 5. S. Moritz. 6. der Platz Thurn. 7 Patres Piarum Scholarum. 8. Die Meister. Kirch, darbey die Fürstliche Müntz und Brau-Haus.

1691

Pavel Janák 1950-1955

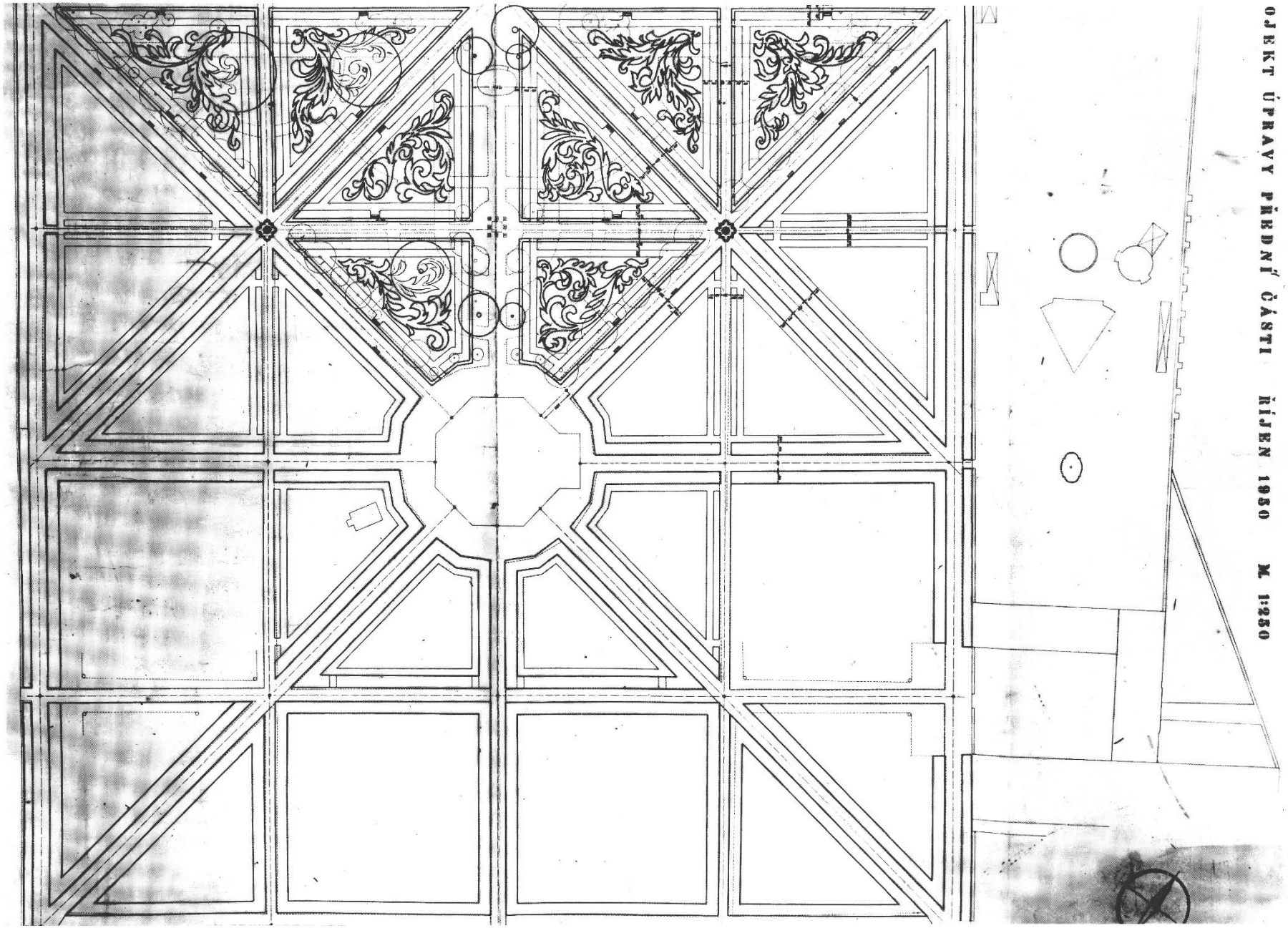

Dušan Riedl, Josef Němec 1963-1975

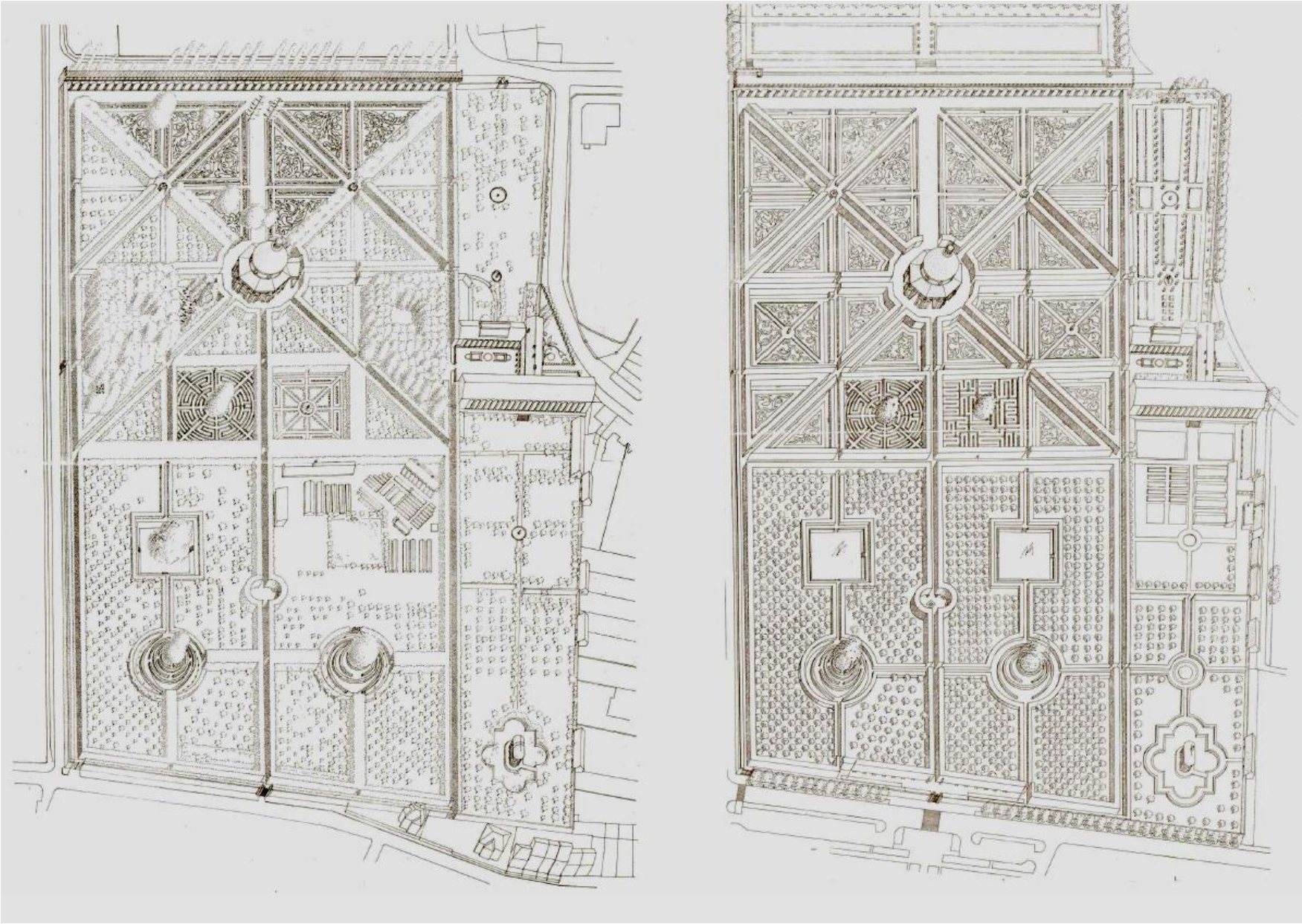

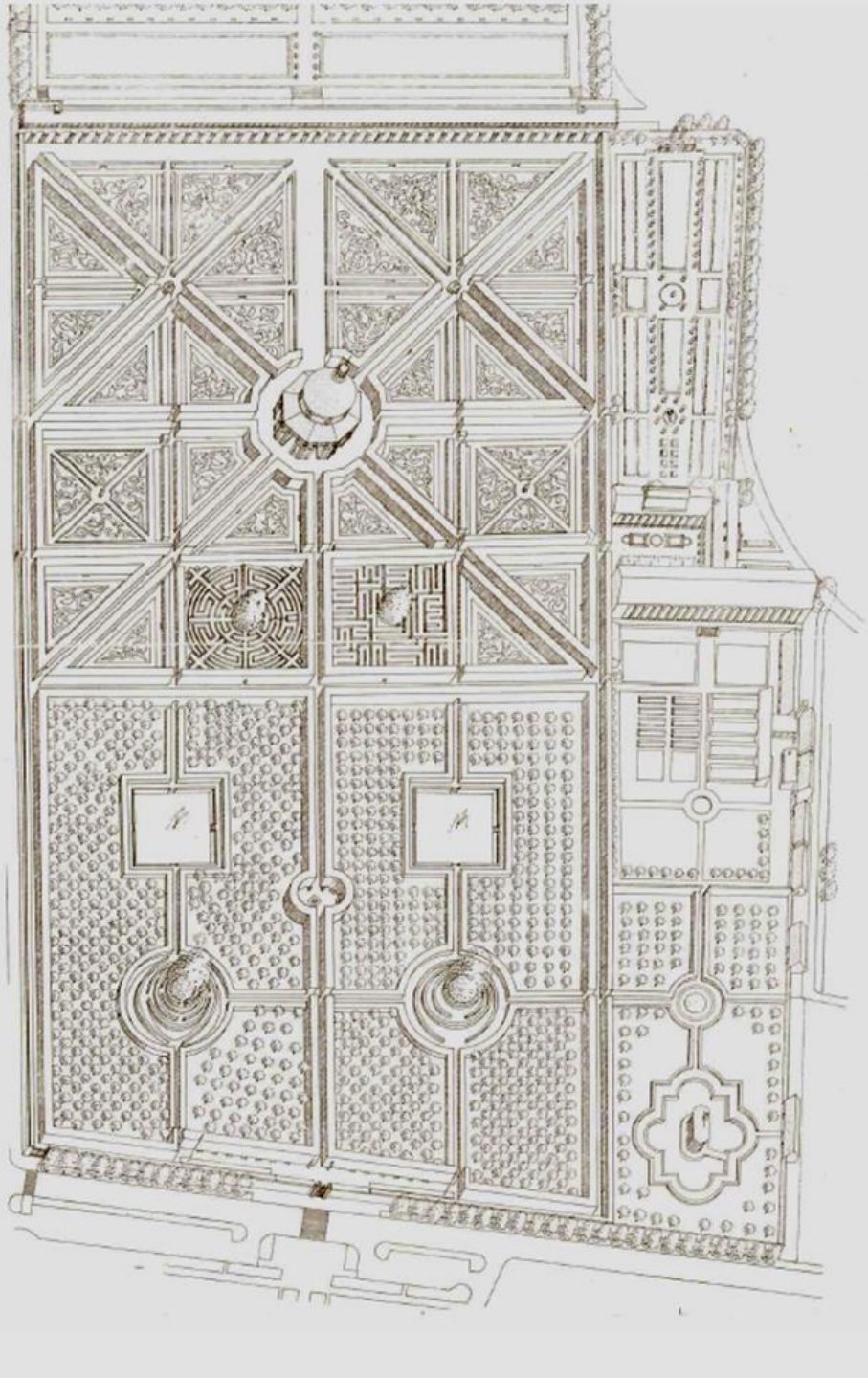

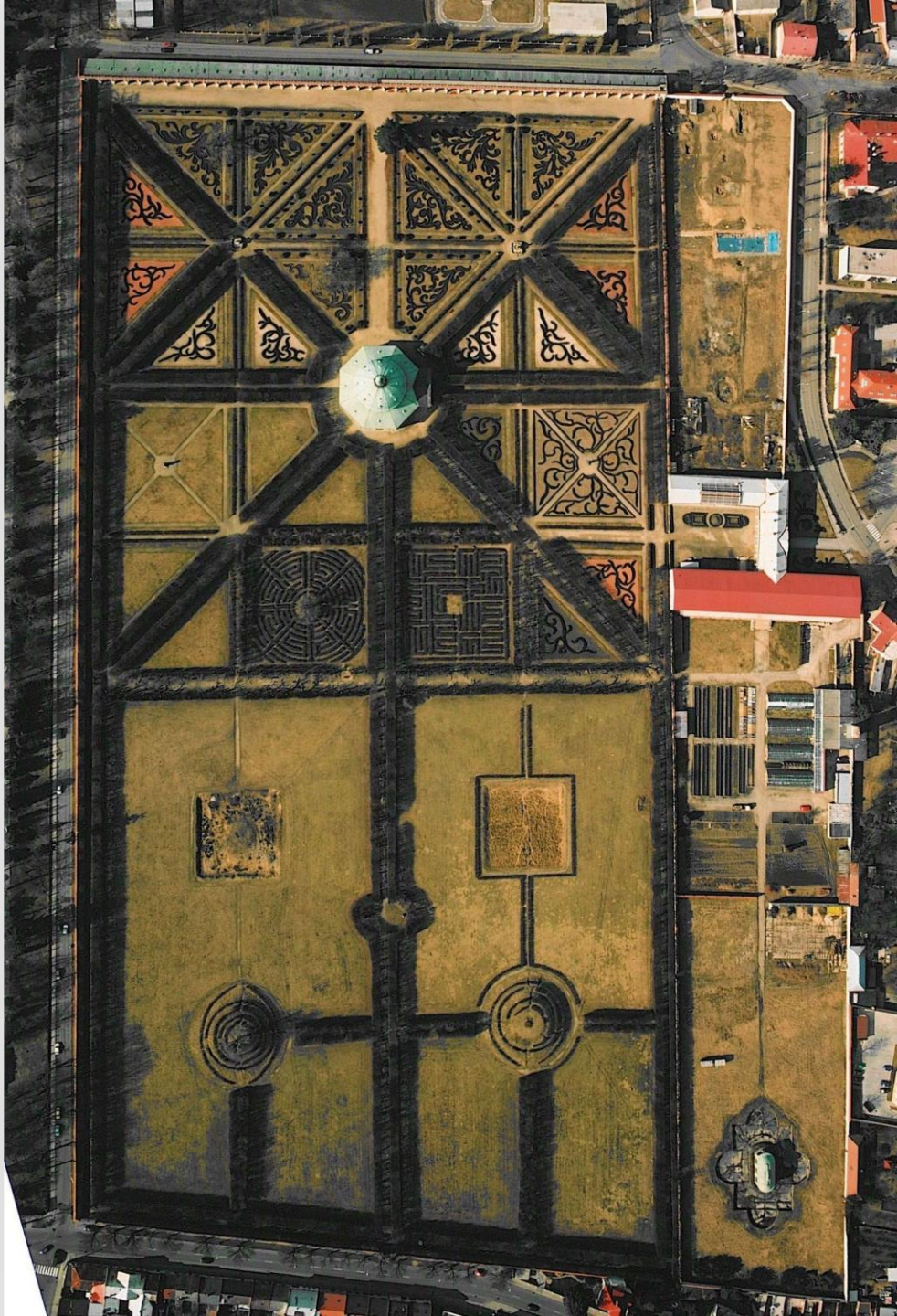

Památkový záměr obnovy Květné zahrady v Kroměříži

Ing. Lenka Křesadlová Ph.D. Kroměříž 2008

Generel národního centra zahradní kultury v areálu Arcibiskupského zámku a zahrad v Kroměříži

Zadání projektu Národního centra zahradní kultury v areálu Arcibiskupského zámku a zahrad v Kroměříži

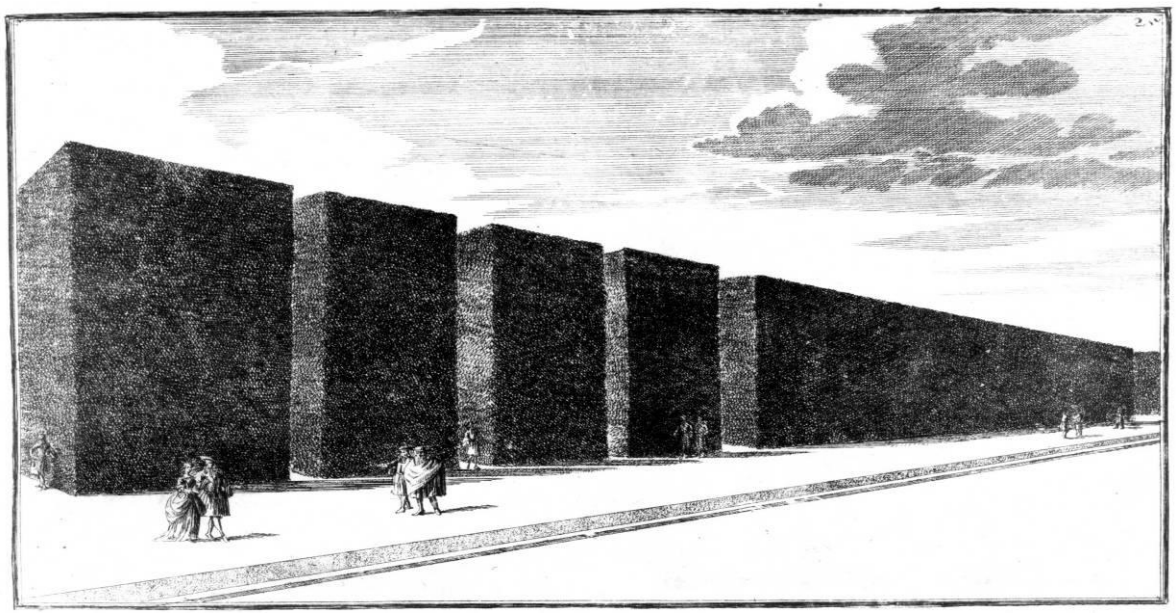

TRANSAT® ARCHITEKTI

Kroměříž 2008, 2009

Generel Národního centra zahradní kultury

Květná Zú-5

INVENTARIZAČNÍ KARTA – výpis prvků

Název: Čestný dvůr

Popis:

Umístění:
vyznačeno na výkrese Květná zahrada: NÁVRH – ZAHRADNÍ ÚPRAVY

Počet prvků:

Doba vzniku hlavní stavební etapy: 1840-1845, A. Arche, úpravy konec 20. stol.

Funkce – stav: prezentace památky

Funkce – návrh: prezentace památky 980m²

Klasifikace zásahu: II.,III.,V.

Forma zásahu: obnova zahrad a zahradních objektů a jejich (budoucí) stálá údržba

Způsob financování:

Foto:

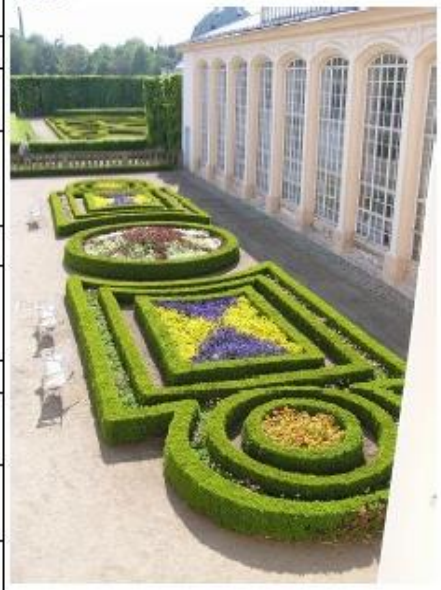

Poznámka:

Foto:

Generel Národního centra zahradní kultury

Květná Zú-4

INVENTARIZAČNÍ KARTA – výpis prvků

Název: Holandská zahrada, Pomerančová zahrada a Zahrada vzdělávacího centra

Popis:

Umístění:
vyznačeno na výkrese Květná zahrada: NÁVRH – ZAHRADNÍ ÚPRAVY

Počet prvků:

Doba vzniku hlavní stavební etapy, autor: 1666-75, G.P. Tencalla

Funkce – stav: nedochováno

Funkce – návrh: prezentace památky, vzdělávání
8.500m²

Klasifikace zásahu: V.

Forma zásahu: rekonstrukce neexistujících zahrad, novostavba Zahrady vzdělávacího centra

Způsob financování:

Grafický list ze 17. stol. – pravděpodobná podoba původního stavu

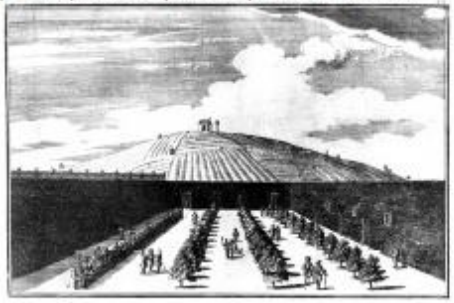

Poznámka:

Foto:

Stavebně-historický průzkum k vybraným částem Květné zahrady v Kroměříži

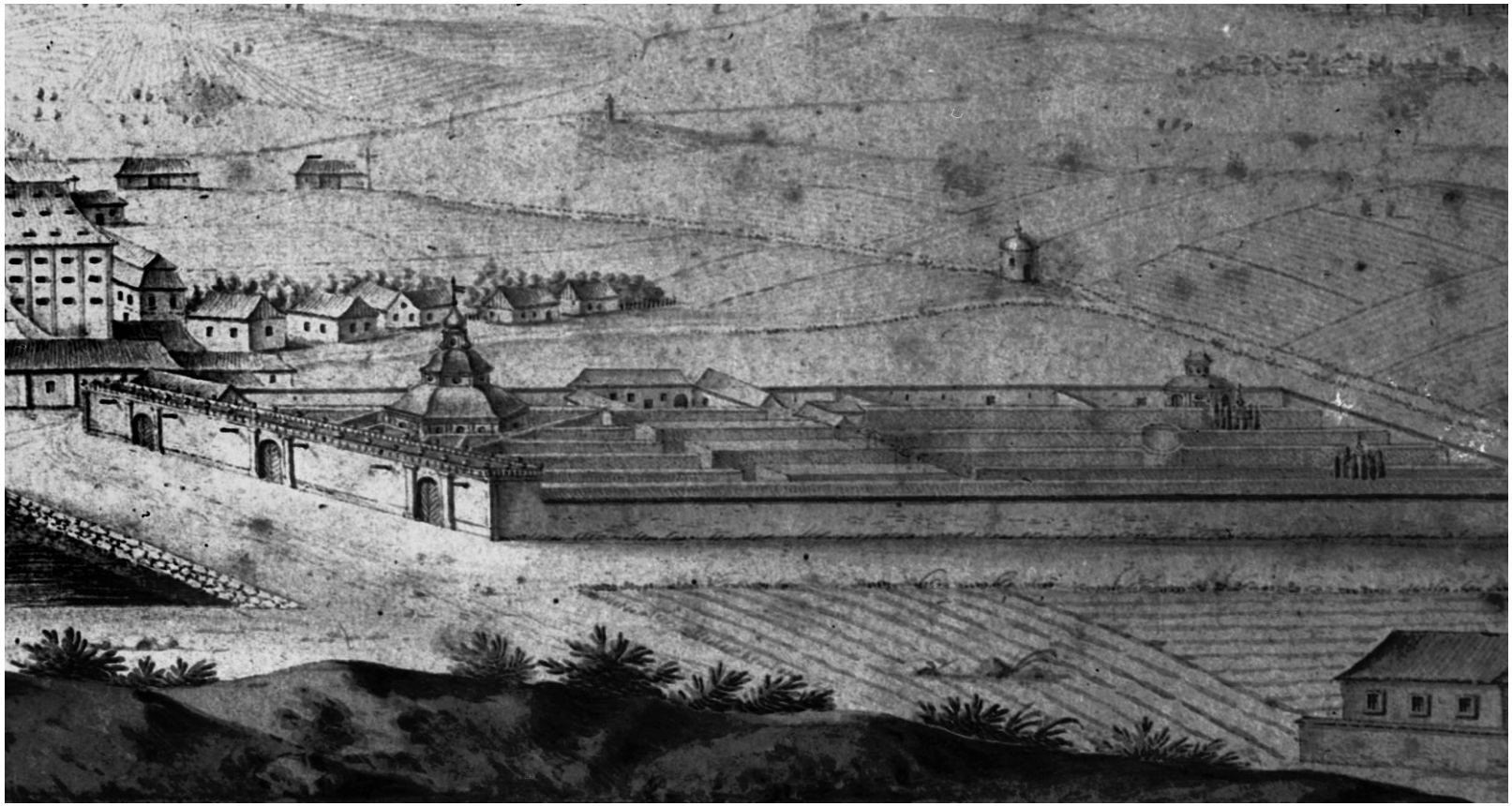

PhDr. Leoš Mlčák, Mgr. Ondřej Zatloukal, Ing. Lenka Křesadlová Ph.D.

Kroměříž 2010

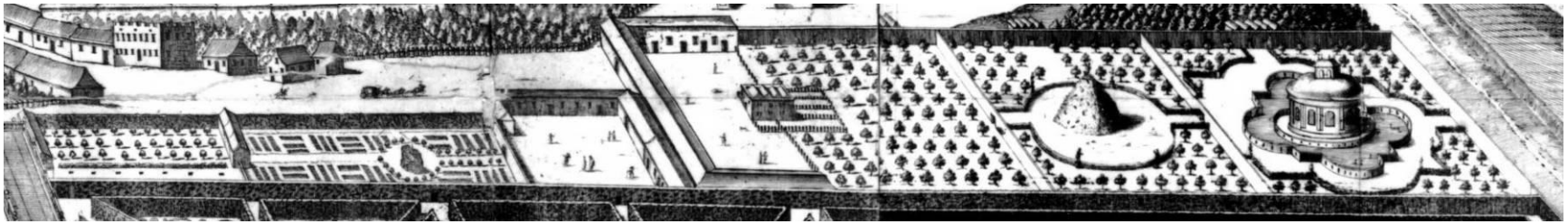

1691

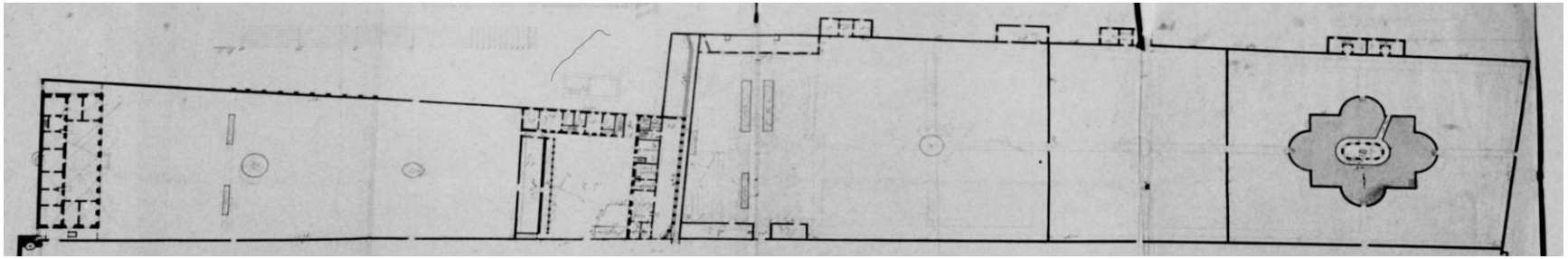

cca 1800

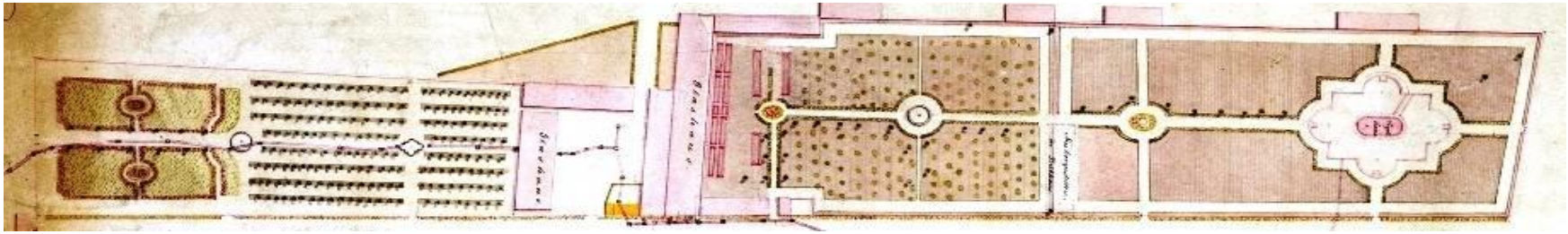

40. léta 19. století

2002

Průzkum historických technologií

Ing. Jan Červenák

Kroměříž 2010

Stavebně technické průzkumy

Ing. P. Daniel – STABIL s.r.o.
Ing. Dušan Šponer – Stavební průzkumy s.r.o.

Kroměříž 2010

Archeologický průzkum

Mgr. Helena Chybová, Muzeum Kroměřížska 2001 - 2002

Mgr. Jiří Janál , NPÚ 2009 - 2014

Projekt

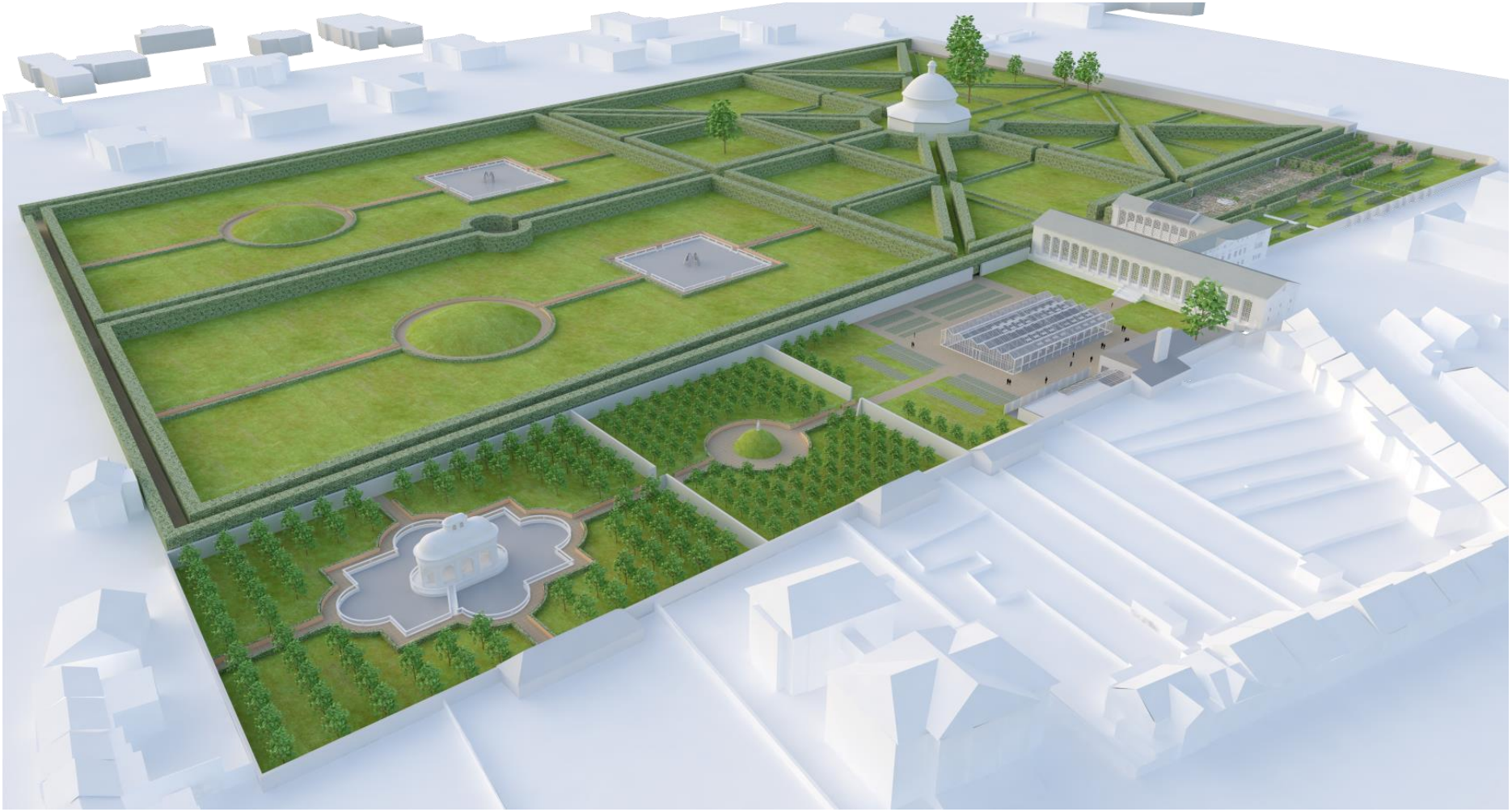

Generální Projektant: ARCHITEKTI D.R.N.H., s.r.o.

Projektanti zahradních úprav: doc. Ing. arch. Dr. Otakar Kuča, CSc., Ing. Zdeněk Sendler, Atelier Krejčiříkovi

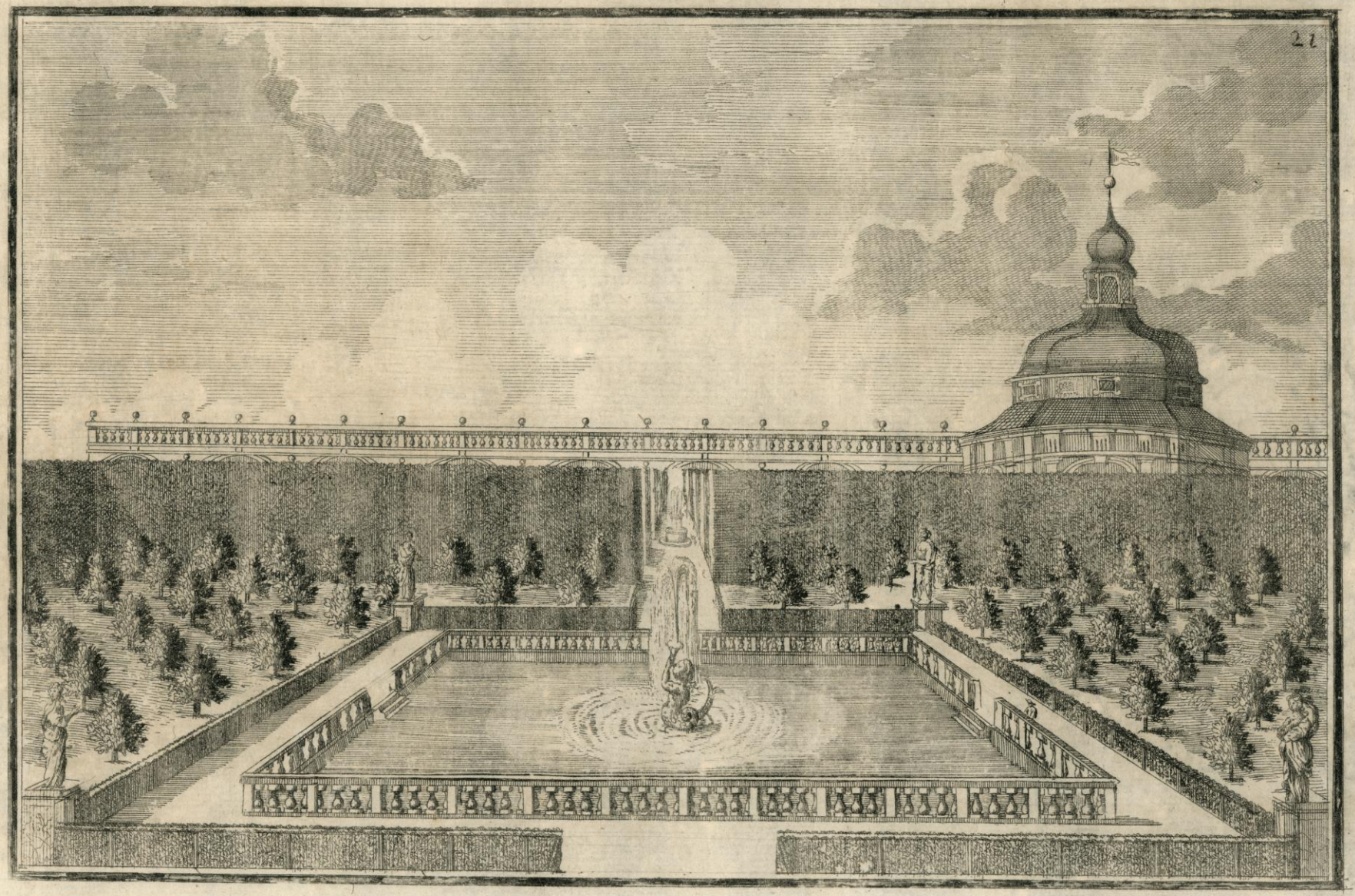
21

Podstavec sochy
Podstavce sedátek
Konstrukce břehů nádrže
Jílová izolační vrstva nádrže
Vrstva štěrku pravděpodobně základ obvodové konstrukce pro ovocné dřeviny

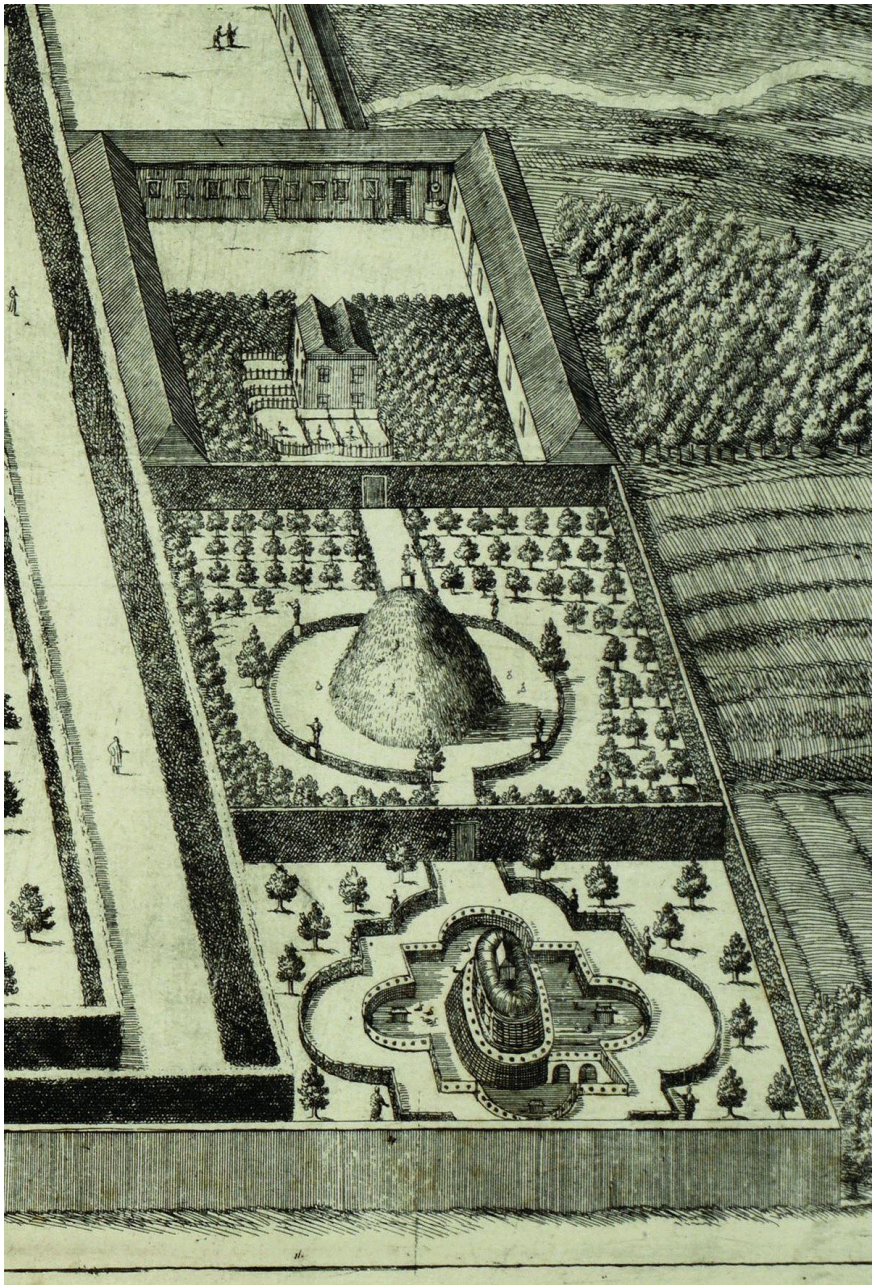

1691

2012

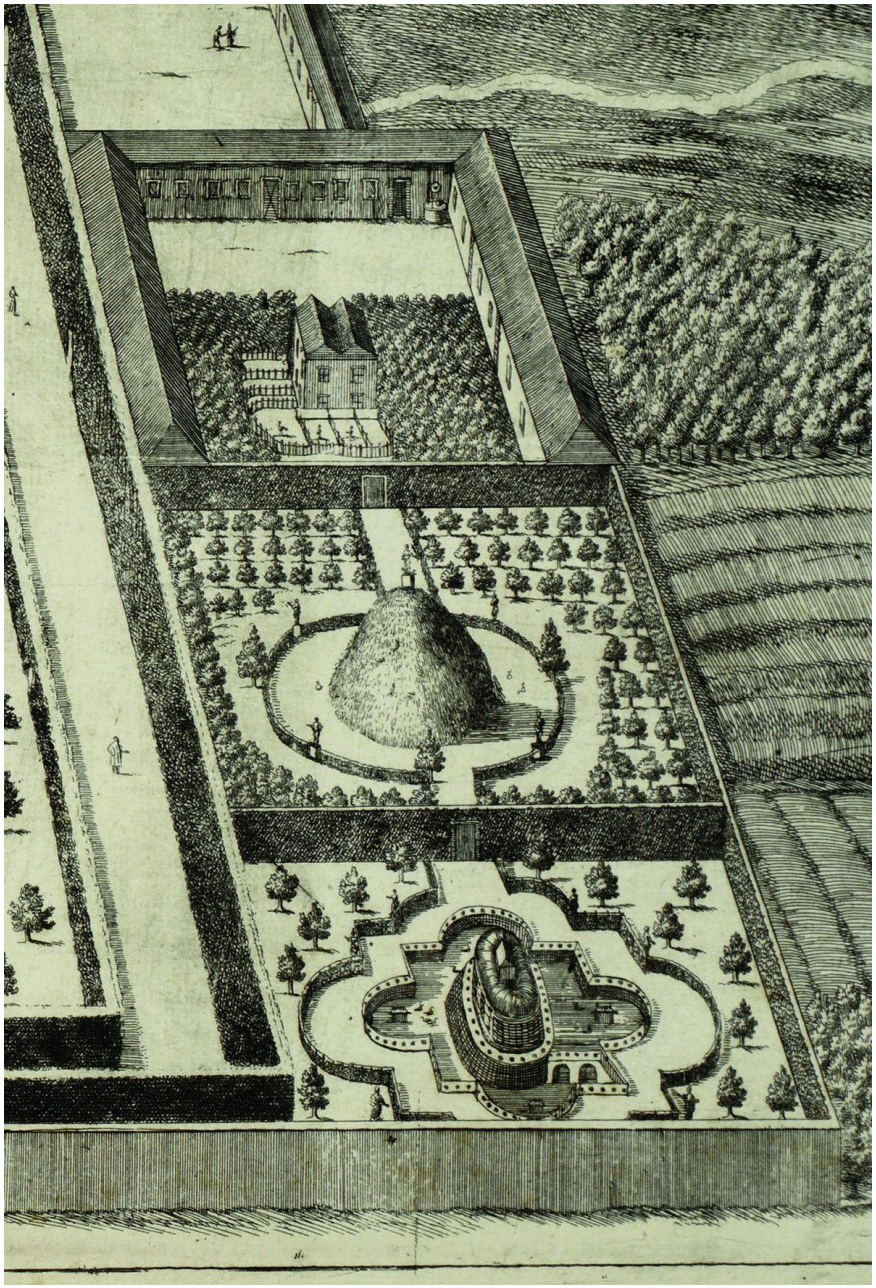

1691

2014

27

LIAZ
4Z5 3523

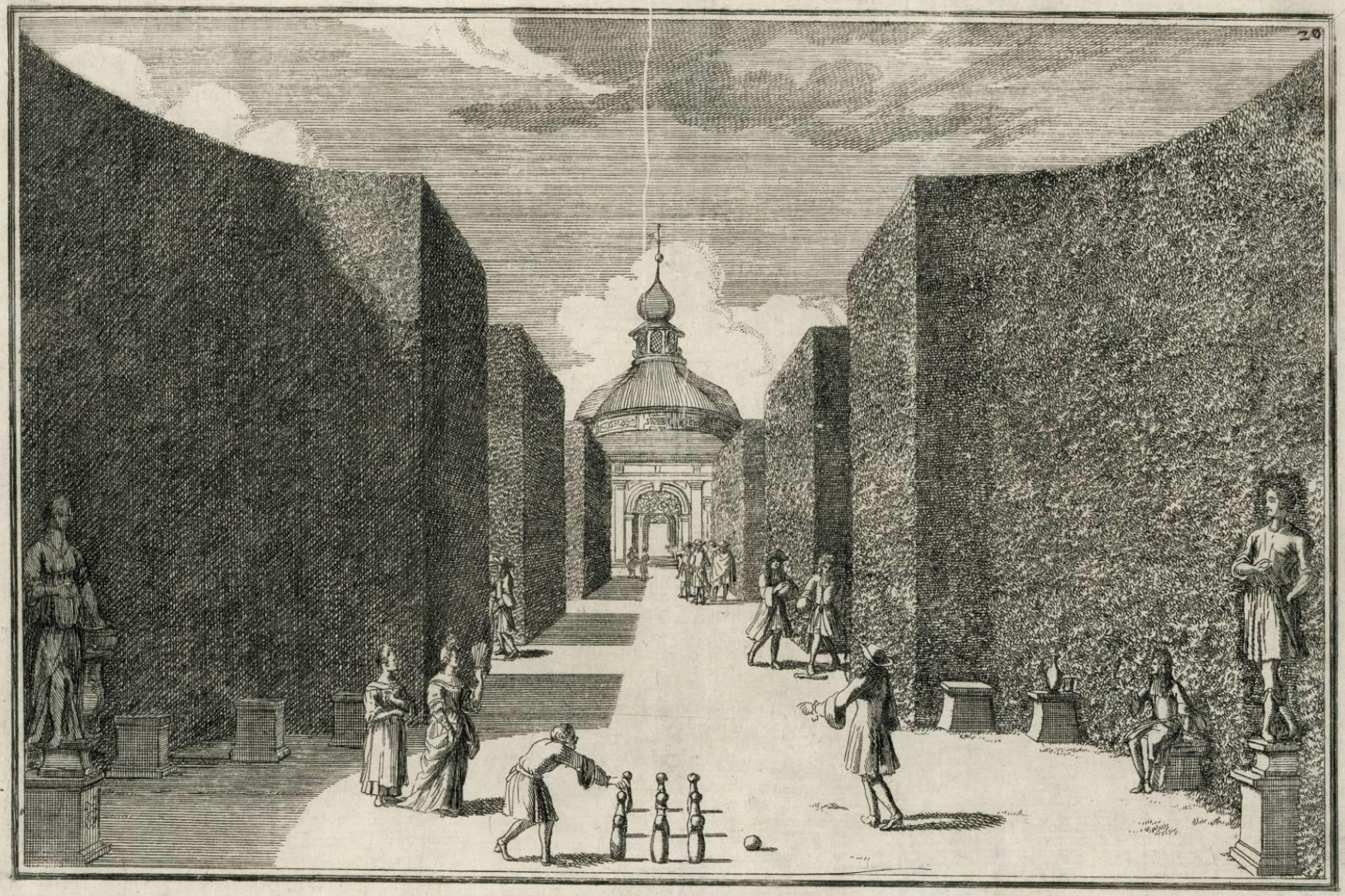
20

2014

KYNŽVART

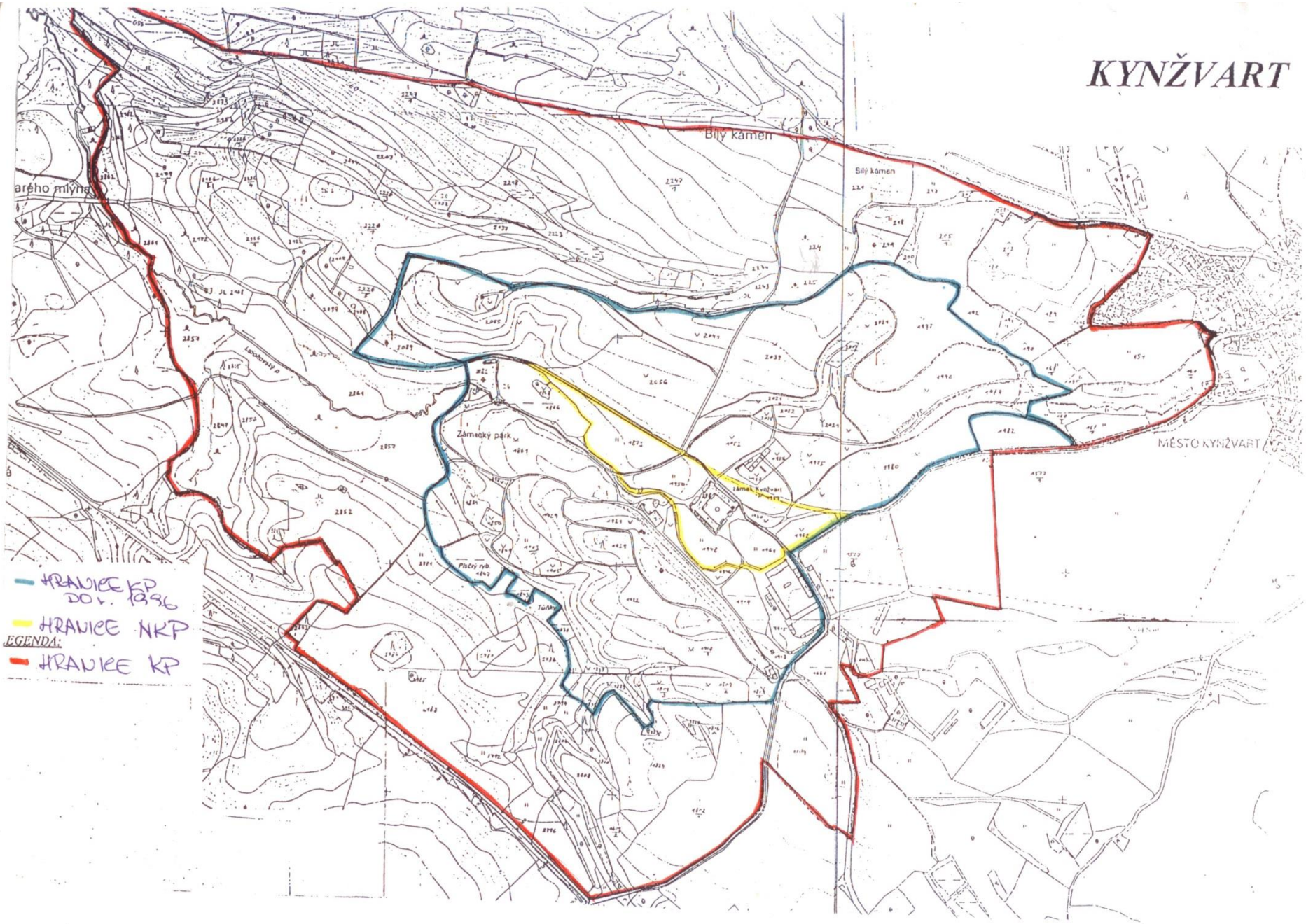
Bílý kámen
Bílý kámen
Zámecký park
Zámek Kynžvart
MĚSTO KYNŽVART
HRANICE KP DO r. 1996
HRANICE NKP
EGENDA:
HRANICE KP

Klemens Wenzel Nepomuk Lothar
kníže Metternich-Winneburg,
vévoda z Portelly,
hrabě z Kynžvartu
(1773-1859)

Petr Nobile (1774 - 1854)

Johann Michael Sebastian Riedl von Leuenstern (1762/63-1850)

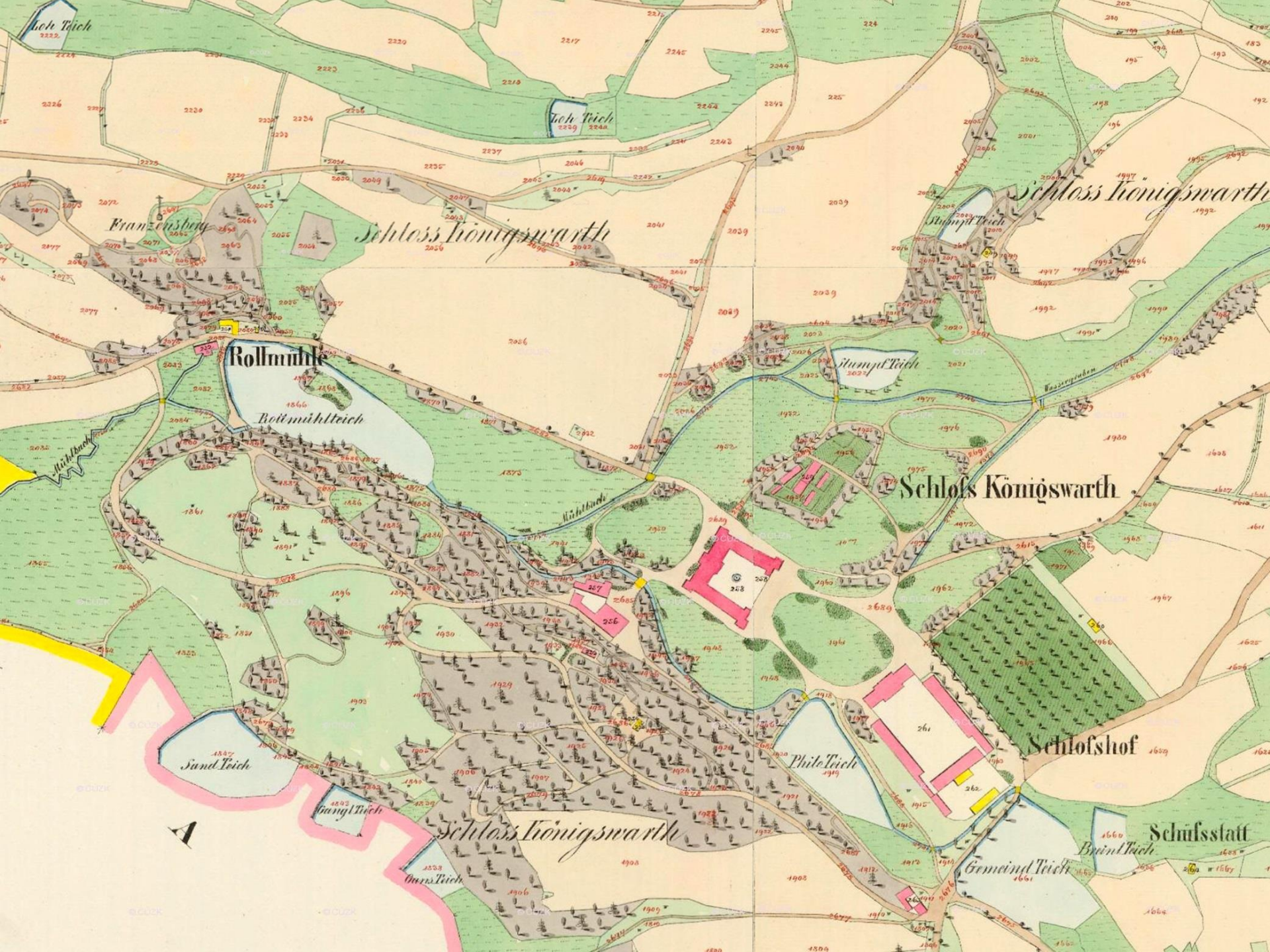
Franzensberg
Schloss Königswarth
Rollmühle
Rollmühlteich
Mühlbach
Schloss Königswarth
Stumpf Teich
Schloss Königswarth
Schlofshof
Sand Teich
Gangl Teich
Schloss Königswarth
Philo Teich
Gans Teich
Gemeind Teich
Schüfsstatt
Brand Teich
A

Richard Klemens
kníže Metternich-Winneburg
(1829-1895)

Pavel Klemens Lothar (1834-1906)

Klemens Václav (1869–1930)

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

1878

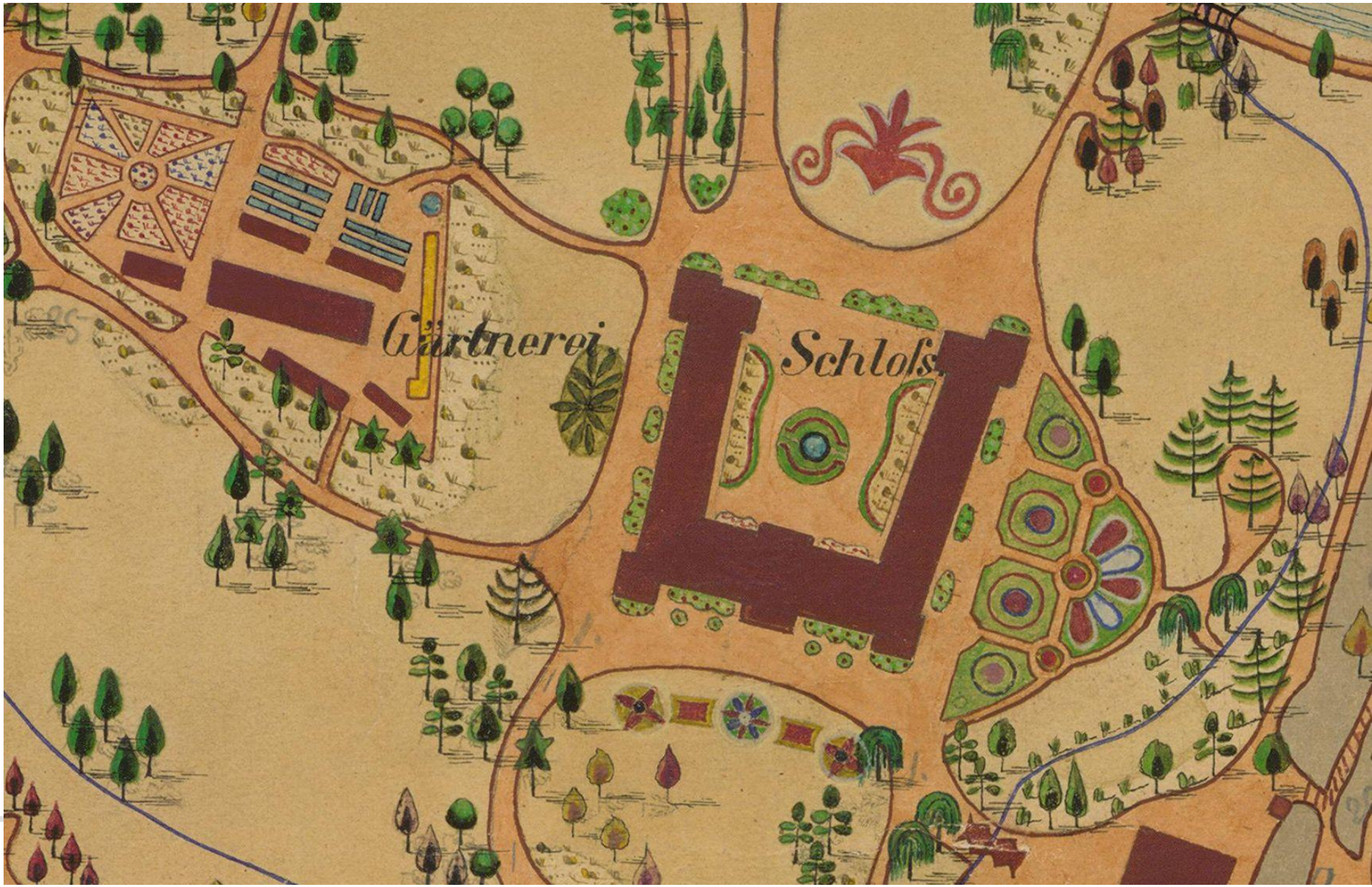
Gärtnerei
Schloſs

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

1952

1989

© ČÚZK

Kompoziční jednotky II. řádu (oddělení)	Kompoziční jednotky III. řádu
Hlavní údolí	Dvůr s rybníkem
	Zámek a blízké okolí
	Louka s rybníkem a mlýnem
	Školka
Májový vrch s rybníky	Hrana svahu s kaplí
	Rybníky
	Pastviny
Severní svahy	Louky a pastviny I
	Louky a pastviny II
	Mariánské údolí
	Františkův vrch
	Zahradnictví

ROZBOR KOMPOZIČNÍ STRUKTURY, PARK U ZÁMKU KYNŽVART

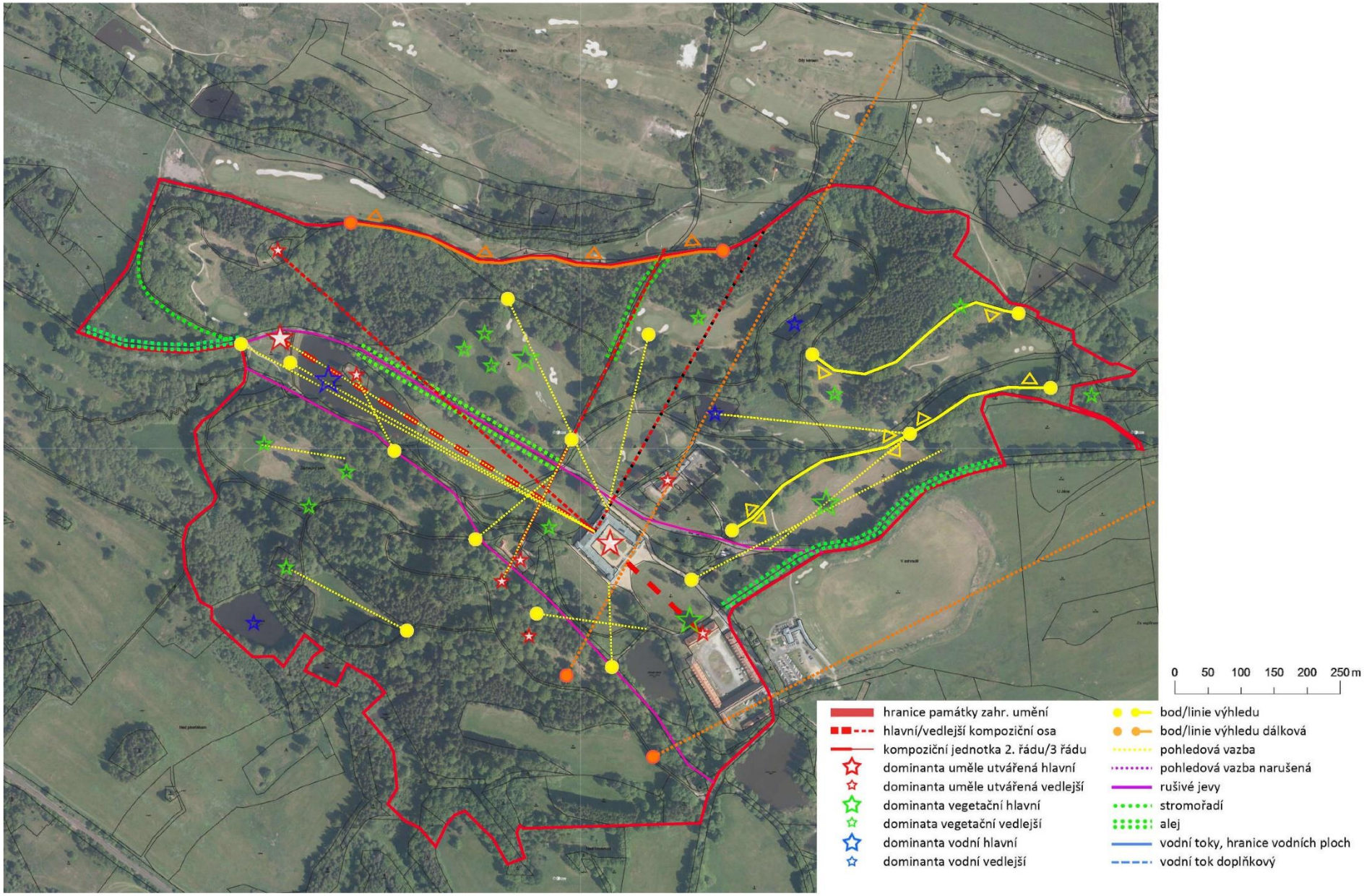

Výsledná formulace kulturně historického významu památky

- **Krajinářský park v Kynžvartu je památkou národního významu vykazující vysokou historickou integritu většiny svých součástí.**

- Velmi vysokou kvalitou kompozice a jako doklad života a tvůrčích vstupů výrazných historických osobností se řadí mezi velmi významná díla zahradního umění na území České republiky.

- Soubor geneticky původních dřevin v parku umožňuje studium dobových praktik jejich používání na úrovni jednotlivých taxonů.

- Jako typologicky ojedinělý byl identifikován objet lesní kaple sv. Kříže a systém komunikací ve svažitých částech areálu a některé prvky vodního systému.

- Ke snížení části hodnot objektu došlo až v 21. století, necitlivým začleněním části golfového hřiště do areálu parku. Tento stav je částečně reverzibilní.

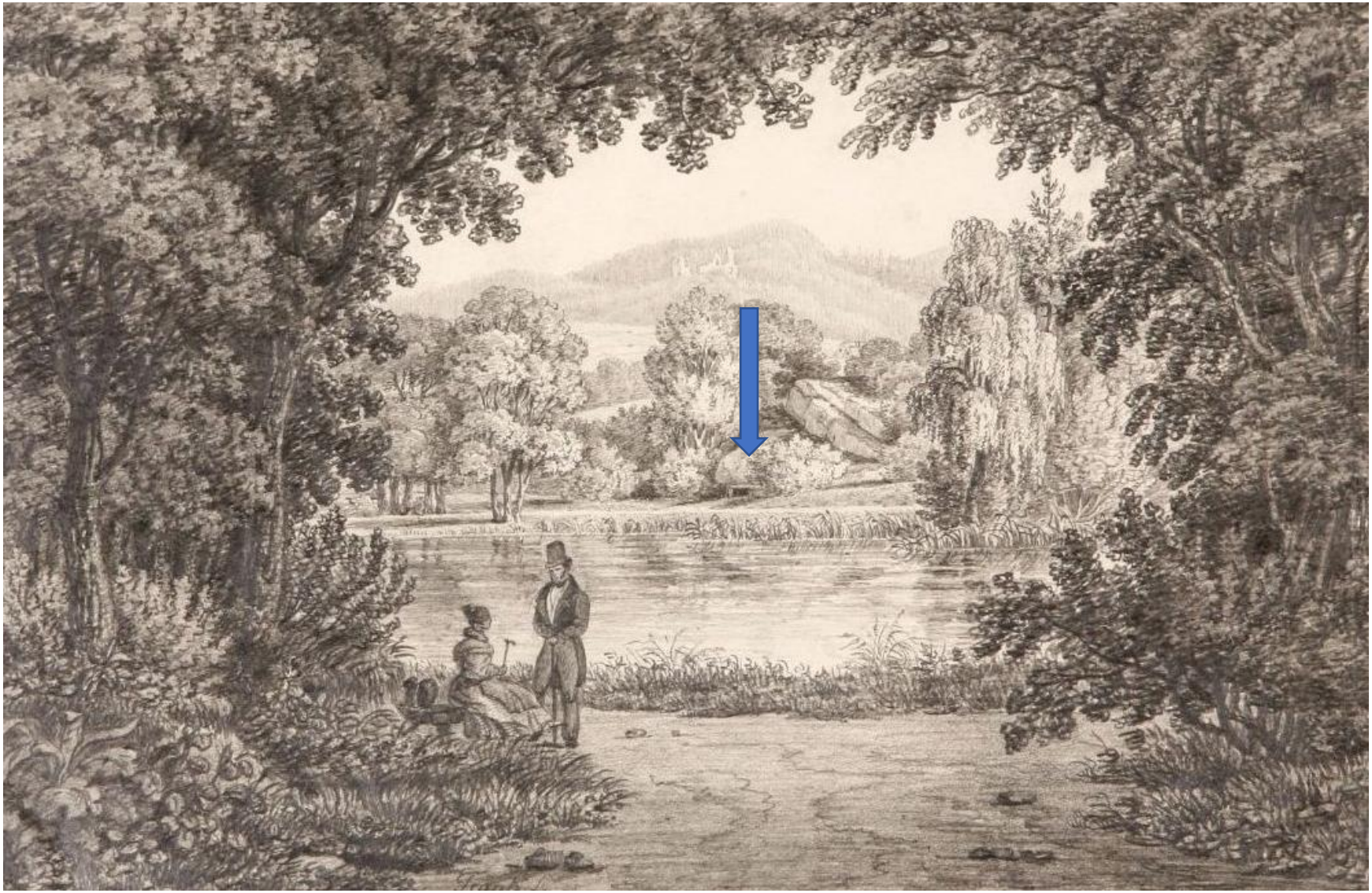

Výsledná formulace kulturně historického významu památky

- Krajinářský park v Kynžvartu je památkou národního významu vykazující vysokou historickou integritu většiny svých součástí**.**

- **Velmi vysokou kvalitou kompozice a jako doklad života a tvůrčích vstupů výrazných historických osobností se řadí mezi velmi významná díla zahradního umění na území České republiky i v evropském kontextu.**

- Soubor geneticky původních dřevin v parku umožňuje studium dobových praktik jejich používání na úrovni jednotlivých taxonů.

- Jako typologicky ojedinělý byl identifikován objet lesní kaple sv. Kříže a systém komunikací ve svažitých částech areálu a některé prvky vodního systému.

- Ke snížení části hodnot objektu došlo až v 21. století, necitlivým začleněním části golfového hřiště do areálu parku. Tento stav je částečně reverzibilní.

Výsledná formulace kulturně historického významu památky

- Krajinářský park v Kynžvartu je památkou národního významu vykazující vysokou historickou integritu většiny svých součástí**.**

- Velmi vysokou kvalitou kompozice a jako doklad života a tvůrčích vstupů výrazných historických osobností se řadí mezi velmi významná díla zahradního umění na území České republiky.

- **Soubor geneticky původních dřevin v parku umožňuje studium dobových praktik jejich používání na úrovni jednotlivých taxonů.**

- Jako typologicky ojedinělý byl identifikován objet lesní kaple sv. Kříže a systém komunikací ve svažitých částech areálu a některé prvky vodního systému.

- Ke snížení části hodnot objektu došlo až v 21. století, necitlivým začleněním části golfového hřiště do areálu parku. Tento stav je částečně reverzibilní.

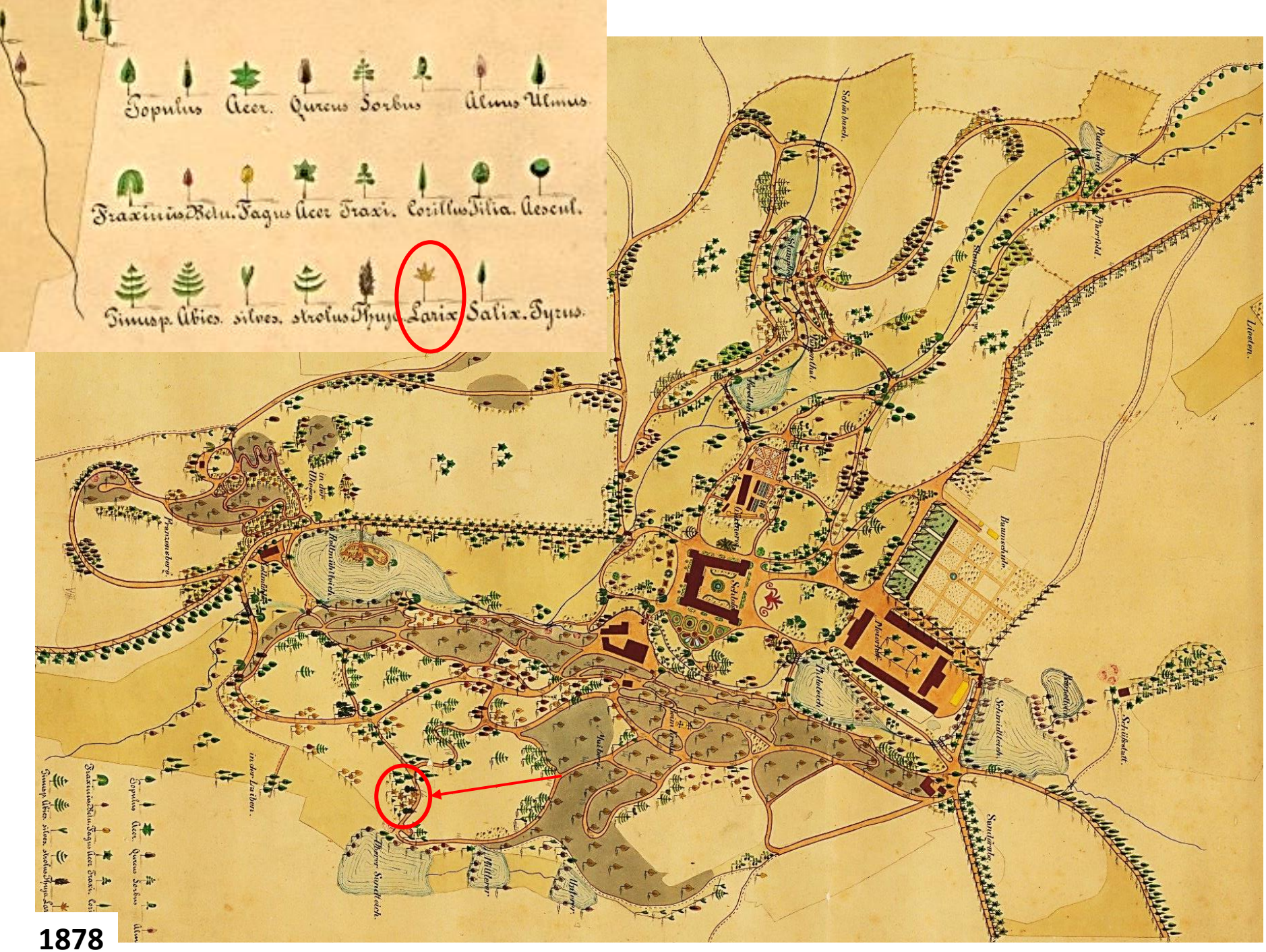
Populus
Acer.
Quercus
Sorbus
Ulmus
Ulmus
Fraxinus
Betu.
Fagus
Acer
Fraxi.
Corillus
Tilia.
Aescul.
Pinusp.
Abies.
silves.
strobus
Thuya
Larix
Salix.
Tyrus.
Schön bach.
Pudlteich
Parrfeld.
Lineten.
Baumschule
Schloß
Obstberg
Pfauenteich
Schmittteich
Schlißteich
Schlißteich
Sandgarten
Pfauenberg
in der Ulmen
Feldmühlteich
in der Laiben
Thierg. Stadteich
Müllerer
Usterer
Mai Teich

1878

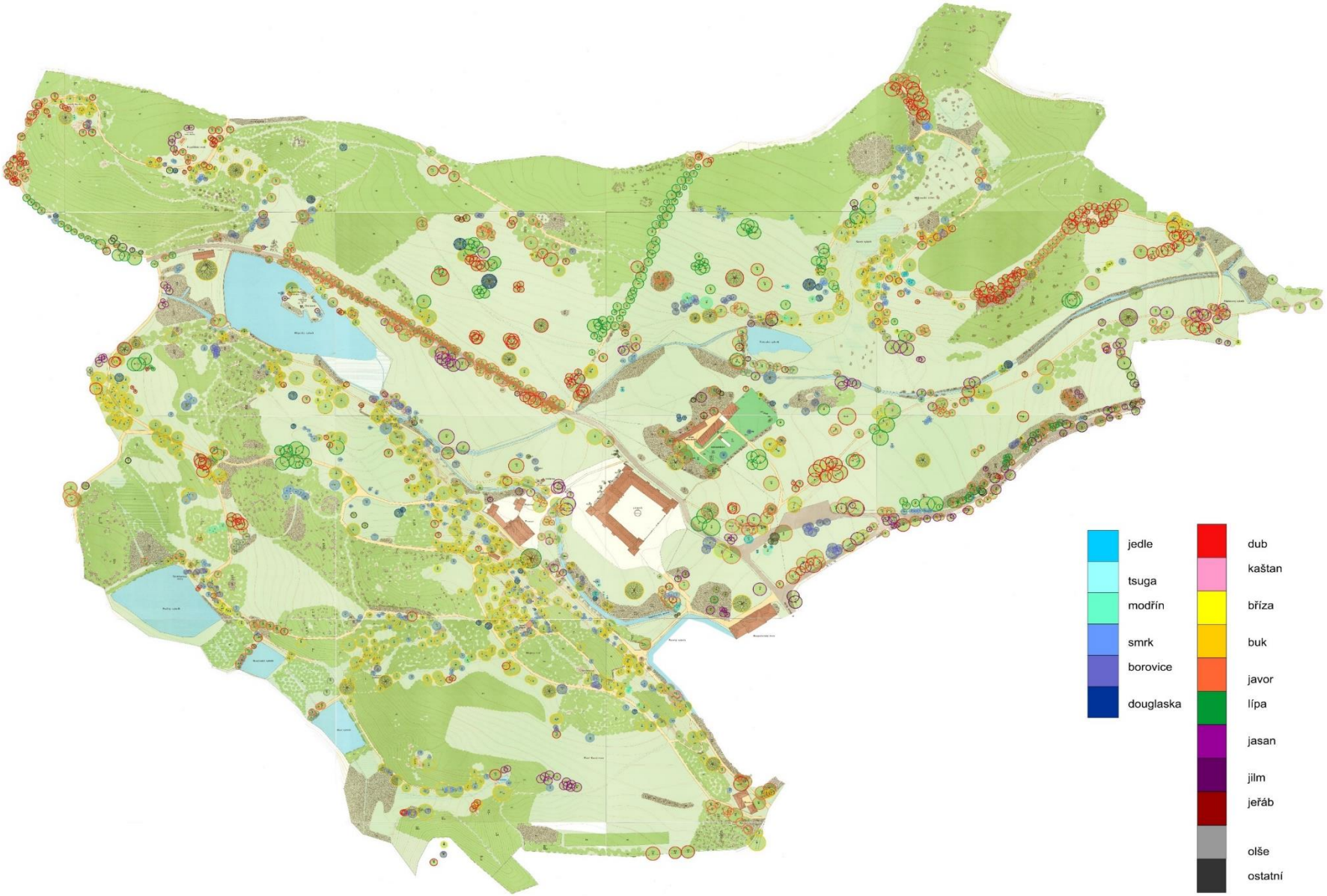
jedle
tsuga
modřín
smrk
borovice
douglaska
dub
kaštan
bříza
buk
javor
lípa
jasan
jilm
jeřáb
olše
ostatní

Výsledná formulace kulturně historického významu památky

- Krajinářský park v Kynžvartu je památkou národního významu vykazující vysokou historickou integritu většiny svých součástí.

- Velmi vysokou kvalitou kompozice a jako doklad života a tvůrčích vstupů výrazných historických osobností se řadí mezi velmi významná díla zahradního umění na území České republiky.

- Soubor geneticky původních dřevin v parku umožňuje studium dobových praktik jejich používání na úrovni jednotlivých taxonů.

- **Jako typologicky ojedinělý byl identifikován objet lesní kaple sv. Kříže a systém komunikací ve svažitých částech areálu a některé prvky vodního systému.**

- Ke snížení části hodnot objektu došlo až v 21. století, necitlivým začleněním části golfového hřiště do areálu parku. Tento stav je částečně reverzibilní.

Nach der Natur v. Ed. Gerk

Lith. von F. Wolf

KREUZBILD AM MAIBERGE IM FÜRSTL. METTERNICH'SCHEN PARKE

von Königswarth in Böhmen, am 12ten September 1835.

Königswarth Forstrevier gehörigen Kynšvart (Böhmen)

Eigenthum der Herausgeber Wolf & Dumont

ALB 1103 8

Výsledná formulace kulturně historického významu památky

- Krajinářský park v Kynžvartu je památkou národního významu vykazující vysokou historickou integritu většiny svých součástí.

- Velmi vysokou kvalitou kompozice a jako doklad života a tvůrčích vstupů výrazných historických osobností se řadí mezi velmi významná díla zahradního umění na území České republiky.

- Soubor geneticky původních dřevin v parku umožňuje studium dobových praktik jejich používání na úrovni jednotlivých taxonů.

- Jako typologicky ojedinělý byl identifikován objet lesní kaple sv. Kříže a systém komunikací na Májové hoře.

- **Ke snížení části hodnot objektu došlo až v 21. století, necitlivým začleněním části golfového hřiště do areálu parku. Tento stav je částečně reverzibilní.**

JuCad
JuCad
JuCad
JuCad

Plán údržby ploch pronajatých firmě T.I.S a.s.

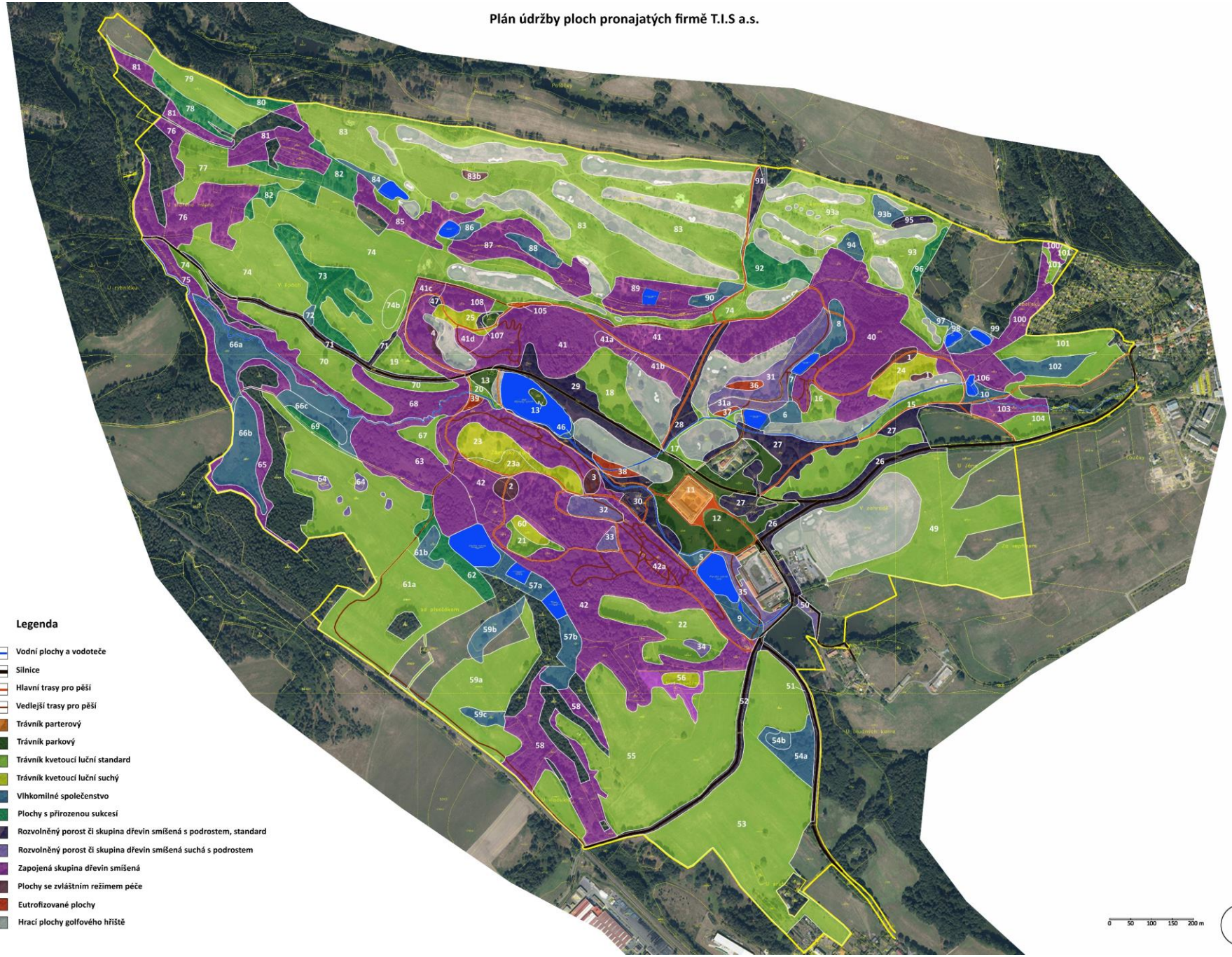

Plán minimální úrovně péče o zámecký park Kynžvart

kterou je nutné provádět na území kulturní památky park u zámku Kynžvart, aby nedošlo k poškození jejích kulturních hodnot.
U víceletých period (4 - 5 letých) je nezbytné provést první zásah v tomto či následujícím roce, aby byla zajištěna optimální údržba parku.

číslo plochy	typ plochy	časový interval zásahu	popis zásahu periodického	popis zásahu jednorázového	poznámky
1	Zvláštní režim péče - Kompozičně velmi významné skupiny dřevin	1 x za 1 rok +	za vegetace odstranění rostlin na vymezené ploše	neodkladné jednorázové odstranění náletů na vymezené ploše s odvezením odstraněné rostlinné hmoty	Tyto skupiny stromů se dříve nacházely volně mimo porost dřevin, dnes zarůstají nálety. Pravidelně udržována bude plocha pod korunami stromů ve skupině a ještě do vzdálenosti 5m od okapové linie korun stromů
2	Zvláštní režim péče - Kompozičně velmi významné skupiny dřevin	1 x za 1 rok +	za vegetace odstranění rostlin na vymezené ploše	neodkladné jednorázové odstranění náletů na vymezené ploše s odvezením odstraněné rostlinné hmoty	Tyto skupiny stromů se dříve nacházely volně mimo porost dřevin, dnes zarůstají nálety. Pravidelně udržována bude plocha pod korunami stromů ve skupině a ještě do vzdálenosti 5m od okapové linie korun stromů
3	Zvláštní režim péče - Skupina kvetoucích keřů	1 x za 3 roky +	odstranění náletových dřevin	neodkladné jednorázové odstranění náletových dřevin s odvezením odstraněné rostlinné hmoty	
4	Zvláštní režim péče- skupina keřů	1 x za 4 roky +	zmlazení keřů - seřezání nadzemní části keřů	neodkladné jednorázové odstranění náletových dřevin s odvezením odstraněné rostlinné hmoty	
5	Vlhkomilné společenstvo	1 x za 5 let	odstranění nadzemní hmoty bylin a její odvezení, odstranění náletových dřevin		
6	Vlhkomilné společenstvo	2 x za 8 let+	ruční pokosení 1/2 plochy; na etapy tak, aby se plocha během 8 let pokosila 2×	odstranění neperspektivních náletových dřevin, nutná konzultace se správou zámku	vyřezání dřevin provádět v zimě při zámrazu na sněhové pokrývce
7	Vlhkomilné společenstvo	1 x za 5 let	odstranění náletových dřevin		
8	Vlhkomilné společenstvo	1 x za 5 let	odstranění nadzemní hmoty bylin a její odvezení, odstranění náletových dřevin		
9	Vlhkomilné společenstvo	1 x za 5 let +	odstranění nadzemní hmoty bylin a její odvezení, odstranění náletových dřevin, v břehových partiích s nitrofilními druhy (kopřiva) 2x ročně odstranění porostu s odvezením odstraněné hmoty.	silně zanedbaná plocha v sušším období nutně provést jednorázové odstranění náletových dřevin a mrtvých částí dřevin, zmlazení starších vrb.	
10	Vlhkomilné společenstvo	1 x za 5 let	odstranění náletových dřevin		
11	Parterový trávník	max výška porostu 6 cm	pokosení se sběrem, zálivka dle potřeby, výživa dle doporučení ČSN DIN 18917		
12	Parkový trávník	max výška porostu 10 cm	pokosení se sběrem		
13	Parkový trávník	max výška porostu 10 cm	pokosení se sběrem		
14	Luční kvetoucí porost standartní	2 x za 1 rok	pokosení s následným odvezením sena		mulčování je nevhodná technologie údržby.
15	Luční kvetoucí porost standartní	2 x za 1 rok	pokosení s následným odvezením sena		mulčování je nevhodná technologie údržby.
16	Luční kvetoucí porost standartní	2 x za 1 rok+	pokosení s následným odvezením sena	kompletní odstranění náletových dřevin	U dané plochy byla v minulosti zanedbána péče, nebyly důsledně dosekávány a okraje louky narostly nálety. Nálety je nutné jednorázově odstranit až k linii kmenů dřevin s obvodem větším než 30 cm. Mulčování je

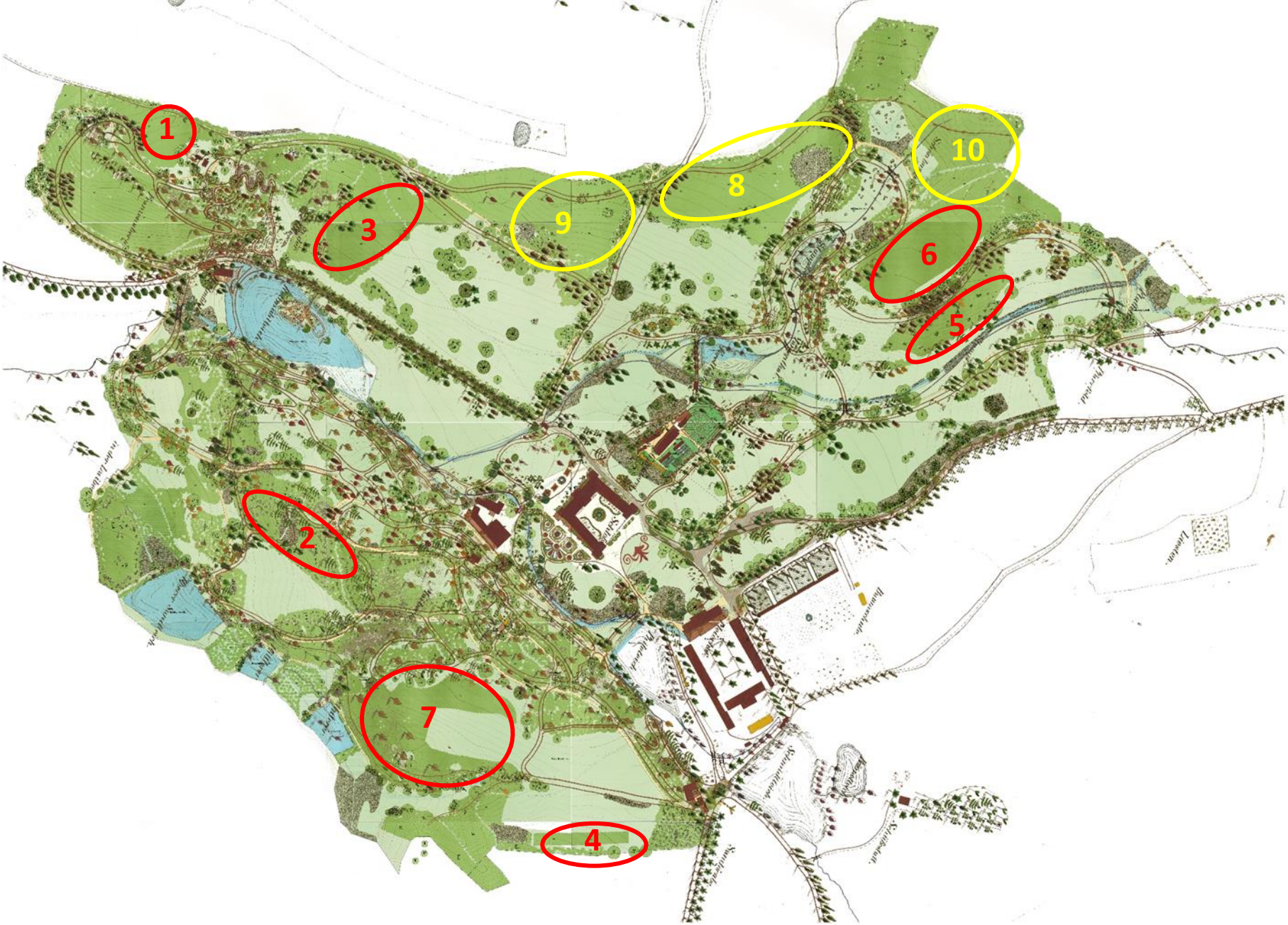
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

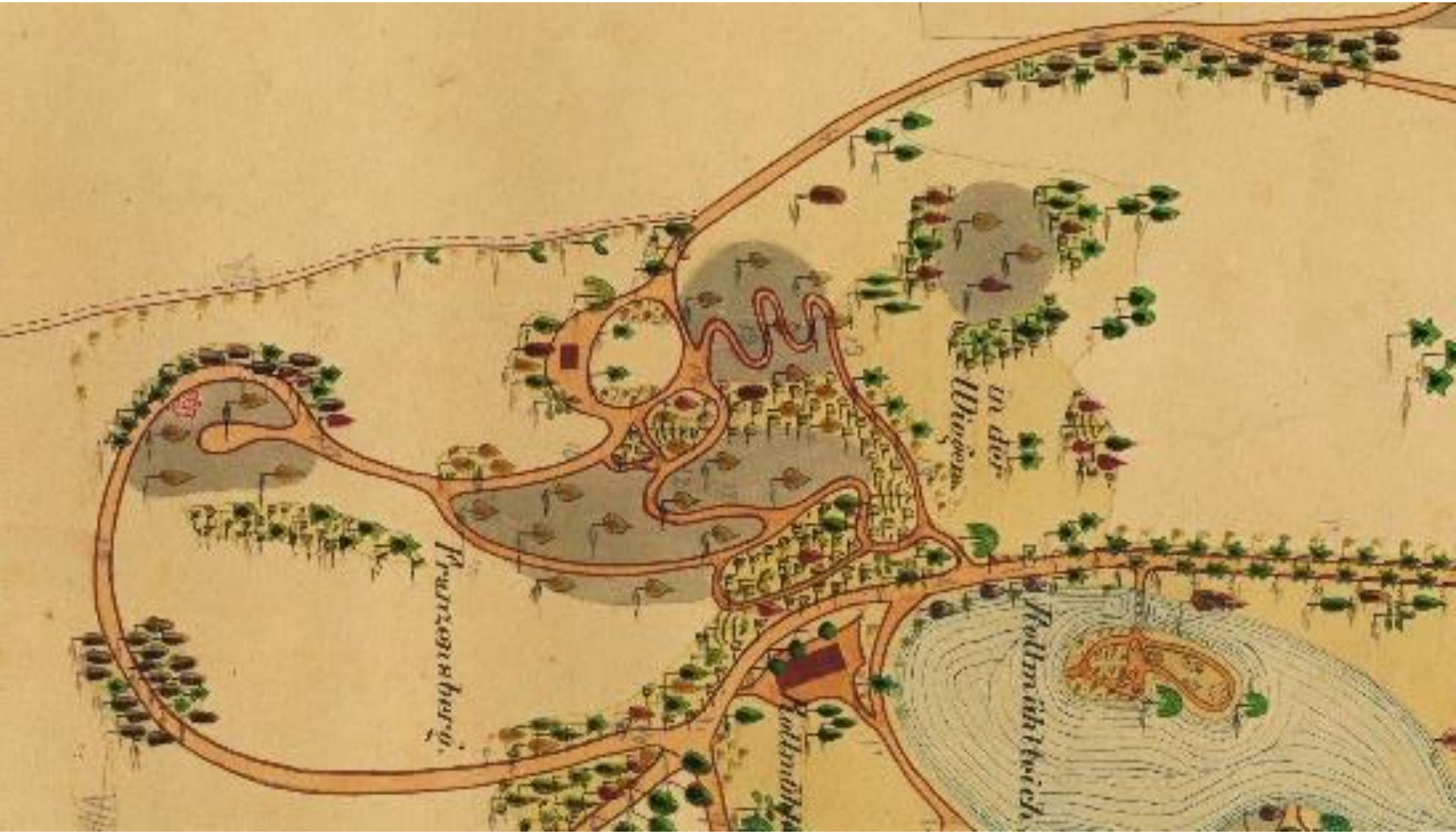
Rothmühlteich
Rothmühle
Wiesen
Pfarrgarten

© ČÚZK

© ČÚZK

IVSTITIA
REGNORVM
FVNDAMENTVM

Monument
Kaiser Franz I
1835
Gegeben
von Joseph Pollmann

IVSTITIA
REGNORVM
FVNDAMENTVM

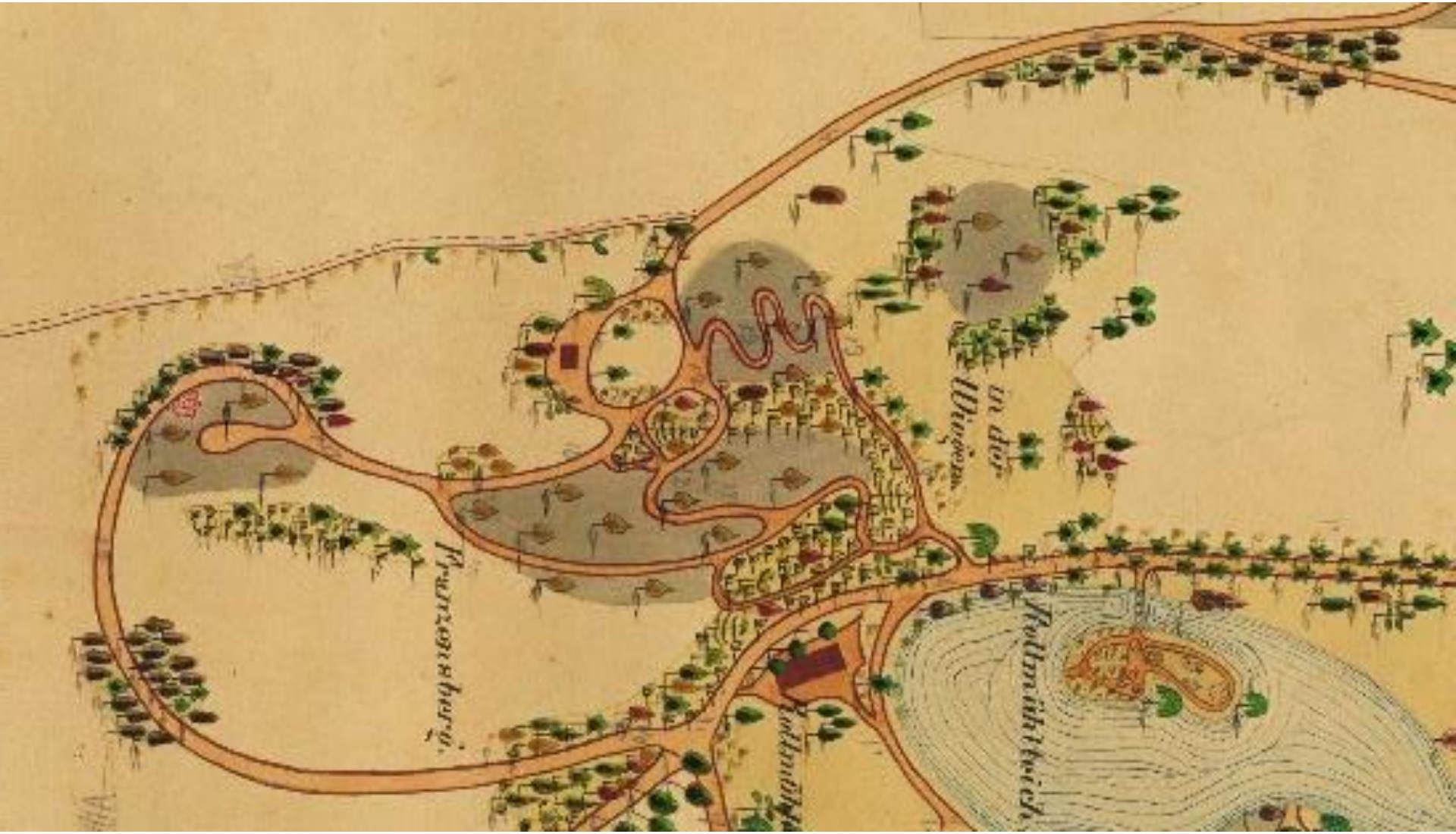
Rothmühlteich
Rothmühle
Wiesen
Pfarrgarten

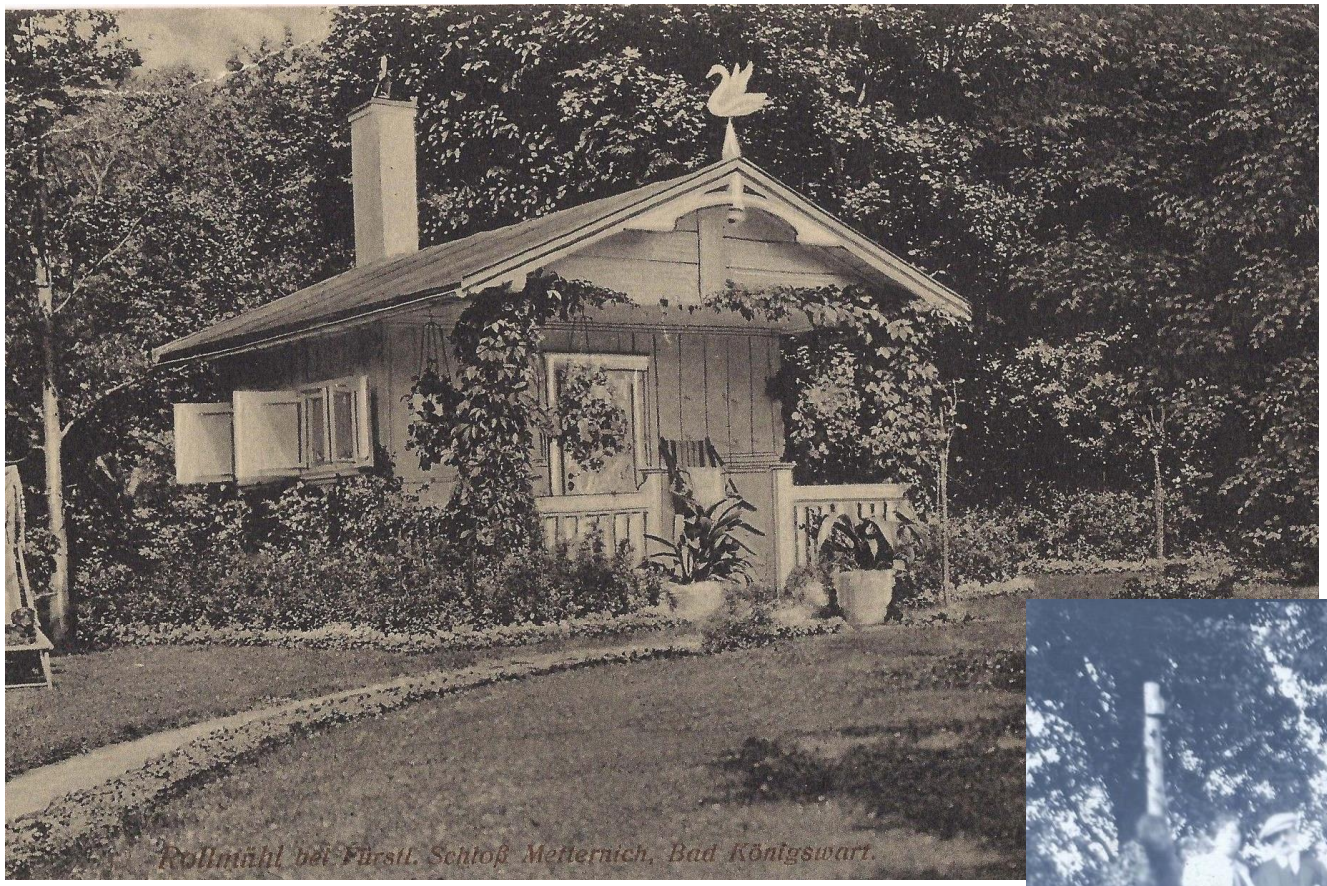
Rollmühl bei Fürstl. Schloß Metternich, Bad Königswart.

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.

Podzámecká zahrada v Kroměříži

Kiosk im Schloßgarten zu Kremsier

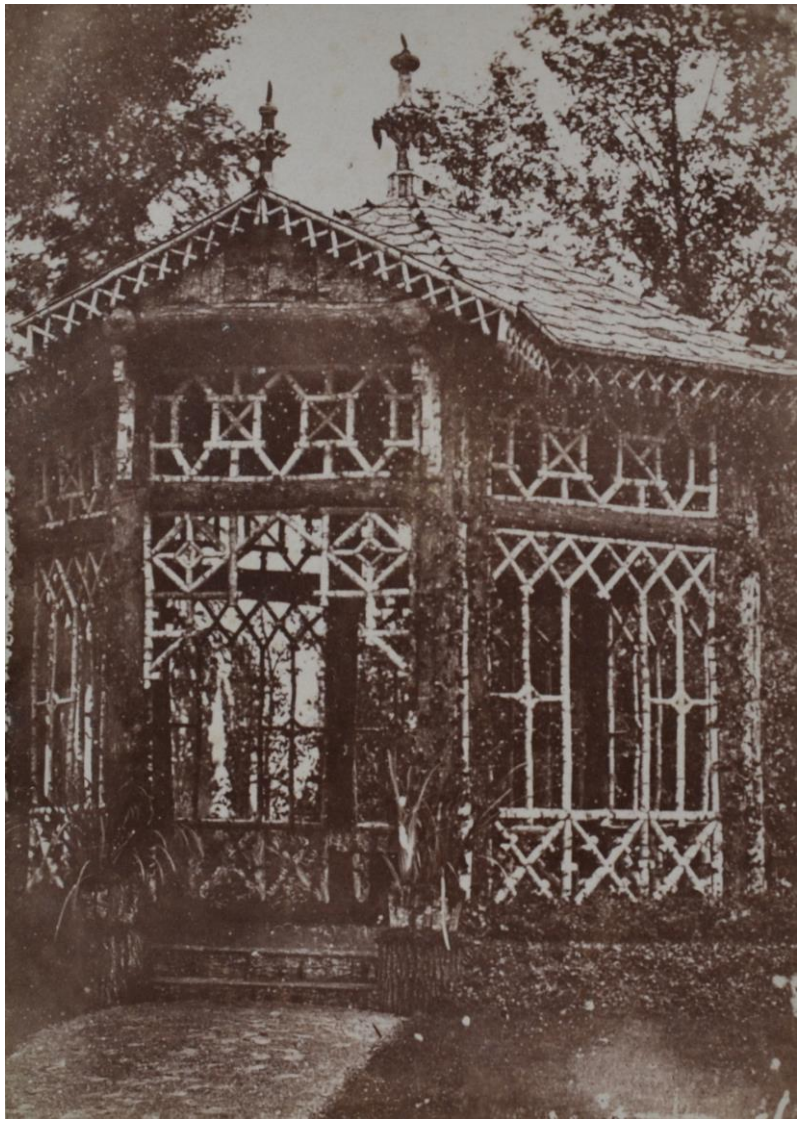

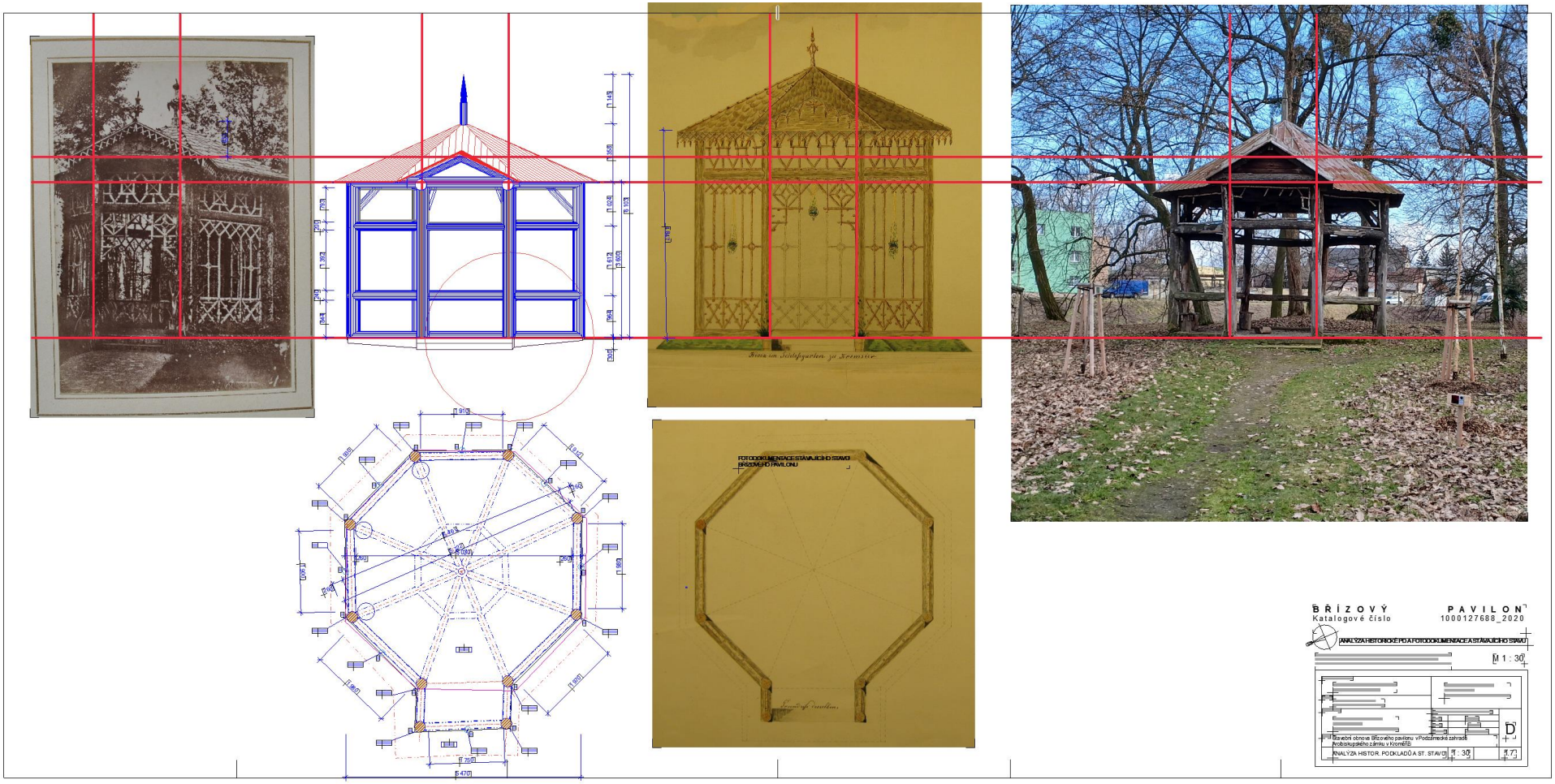

Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.

© ČÚZK

ZÁKLADNÍ ČLENĚNÍ PARKU U ZÁMKU KYNŽVART DLE CÍLOVÉHO STAVU VEGETAČNÍ SLOŽKY JEDNOTLIVÝCH KOMPOZIČNÍCH ČÁSTÍ

1:5 000

0 280 m

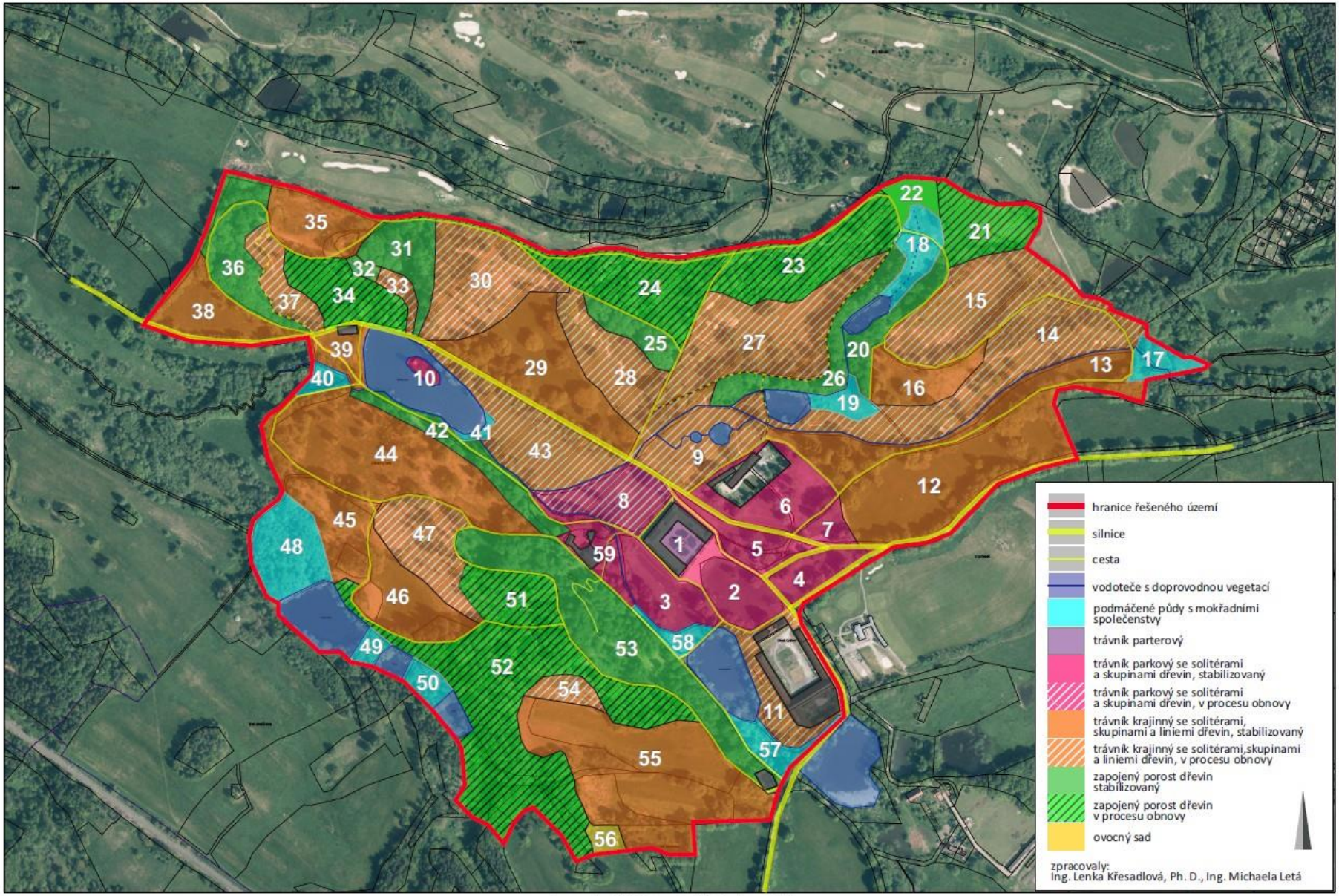

10. prosince 2024

© 2024 Český úřad zeměměřický a katastrální
Pod sídlištěm 9/1800, 182 11 Praha 8

© ČÚZK

Příloha č. 2

Plán základních technologických operací vedoucích k naplnění či udržení cílovému stavu vegetační složky jednotlivých kompozičních částí parku

	aktuální stav		cílový stav	plán péče / plán obnovy	poznámky
1	Trávník parterový	stabilizovaný	Trávník parterový	seč cca 20x ročně (dle aktuálních klimatických podmínek), výška porostu by neměla přesáhnou 60 mm	
2	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	stabilizovaný	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	seč cca 12x ročně (dle aktuálních klimatických podmínek), výška porostu by neměla přesáhnou 100 mm; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	
3	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	stabilizovaný	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	seč cca 12x ročně (dle aktuálních klimatických podmínek), výška porostu by neměla přesáhnou 100 mm; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	
4	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	stabilizovaný	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	seč cca 12x ročně (dle aktuálních klimatických podmínek), výška porostu by neměla přesáhnou 100 mm; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	
5	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	stabilizovaný	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	seč cca 12x ročně (dle aktuálních klimatických podmínek), výška porostu by neměla přesáhnou 100 mm; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	
6	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	stabilizovaný	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	seč cca 12x ročně (dle aktuálních klimatických podmínek), výška porostu by neměla přesáhnou 100 mm; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	
7	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	stabilizovaný	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	seč cca 12x ročně (dle aktuálních klimatických podmínek), výška porostu by neměla přesáhnou 100 mm; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	
8	Golfový trávník se solitérami a skupinami dřevin	v procesu obnovy	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	plocha drah - seč cca 12x ročně s odvezením posečené hmoty; odstranění původního travního drnu z jamkovišť; odvoz písku a dalších nevhodných substrátů z jamkovišť, odpališť a pastí; zrušení sekundárních terénních modelací; dosev obnažených částí terénu	Navržená technologie vychází z doporučení specialisty Ing. Marie Strakové Ph.D.
9	Golfový trávník se solitérami a skupinami dřevin	v procesu obnovy	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	plocha drah - seč 2x ročně s odvezením posečené hmoty, zvýšení druhové pestrosti senováním; odstranění původního travního drnu z jamkovišť; odvoz písku a dalších nevhodných substrátů z jamkovišť, odpališť a pastí; zrušení sekundárních terénních modelací; dosev obnažených částí terénu	Plochu lze udržovat také pomocí sezónní pastvy. Navržená technologie vychází z doporučení specialisty Ing. Marie Strakové Ph.D.
10	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	stabilizovaný	Trávník parkový se solitérami a skupinami dřevin	seč cca 12x ročně (dle aktuálních klimatických podmínek), výška porostu by neměla přesáhnou 100 mm; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	
11	Ruderální porost	v procesu obnovy	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	odstranění stavebních zbytků, odstranění invazních druhů rostlin, základní modelace terému; seč minimálně 2x ročně	
12	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	stabilizovaný	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	seč 2x ročně, minimálně jednou ročně musí dojít ke kompletnímu odvezení zelené hmoty z plochy; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	
13	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	stabilizovaný	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	seč 2x ročně, minimálně jednou ročně musí dojít ke kompletnímu odvezení zelené hmoty z plochy; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů; ve svažité části terénu je nutné udržovat podrost pod skupinami dřevin pomocí křovinořezu minimálně jednou za 3 roky	V dané ploše došlo v posledních 10 letech k obnovným zásahům v souvislosti s řešením kalamity kůrovce.
14	Golfový trávník se solitérami a skupinami dřevin	v procesu obnovy	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	odstranění původního travního drnu z jamkovišť, odvoz písku a dalších nevhodných substrátů z odpališť, jamkovišť a pastí, zrušení sekundárních terréních modelací, dosev obnažených částí terénu, původní dráhy seč 2x ročně, zvýšení druhové pestrosti senováním	Plochu lze udržovat také pomocí sezónní pastvy. Navržená technologie vychází z doporučení specialisty Ing. Marie Strakové Ph.D.
15	Porost náletových dřevin	v procesu obnovy	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	odstranění náletových dřevin; odostranění zbytků dřevin bránících mechanizované údrbě; arboristické péče o ponechané dřeviny; seč minimálně 1x ročně a odvezení posečené hmoty	Plochu lze udržovat také pomocí sezónní pastvy. Jedná se o výsušnou plochu, kde se před nárůstem náletových dřevin nacházelo společenstvo suchých trávníků. Od roku 2024 je plocha postupně zbavována náletových dřevin.
16	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	stabilizovaný	Trávník krajinný se solitérami, skupinami a liniemi dřevin	seč 2x ročně, minimálně jednou ročně musí dojít ke kompletnímu odvezení zelené hmoty z plochy; průběžná péče o dřeviny dle arboristických standardů	Plochu lze udržovat také pomocí sezónní pastvy. V dané ploše došlo v posledních 10 letech k obnovným zásahům v souvislosti s řešením kalamity kůrovce.

LIPA MALOLISTÁ
(TILIA CORDATA)
„Eva a Ladislav Širilla,
pri príležitosti Vášho životného jubilea a na pamiatku Vášho manželského sľubu,
ktorý ste si dali v tomto parku, nech táto lipa rastie, kvitne a pripomína
Vašu vzájomnú lásku ešte veľa rokov a generácií."
S láskou Edita
2024

PAGAŠTAN KONSKÝ
(AESCULUS HIPPOCASTANUM)
Pri príležitosti 95. výročia založenia
Podporného pohrebného združenia na Slovensku – Ústredia Betliar.
Venujú členovia odbočky PPZ č.1 Betliar.
Podporné pohrebné združenie bolo založené dňa 11.3.1928.
Zlatá 134/10 Betliar www.ppzbetliar.sk
2023
P·P·Z

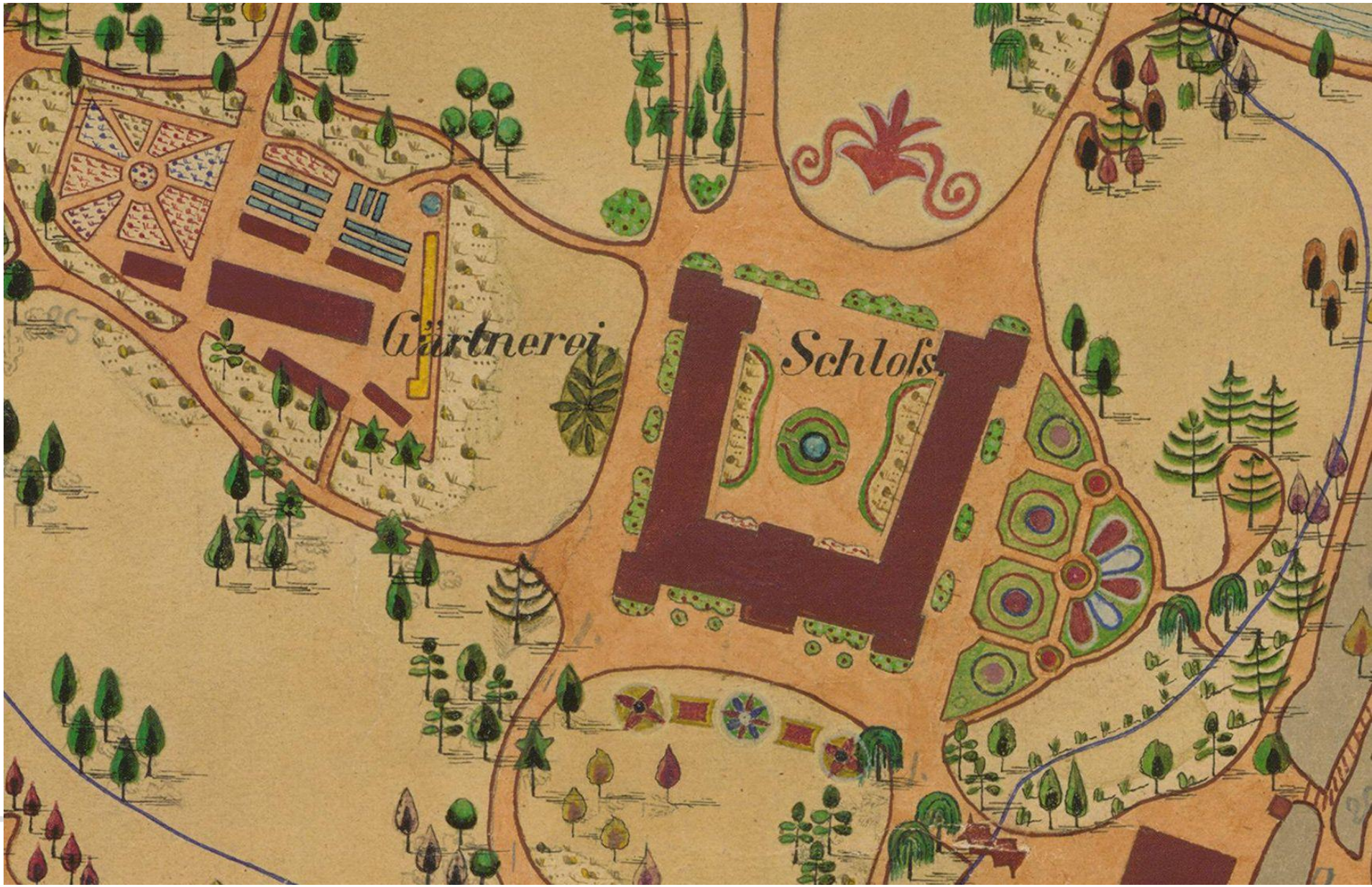
Gärtnerei
Schloſs

HOCHFÜRSTLICH METTERNICH'SCHE RESIDENZ KÖNIGSWART.

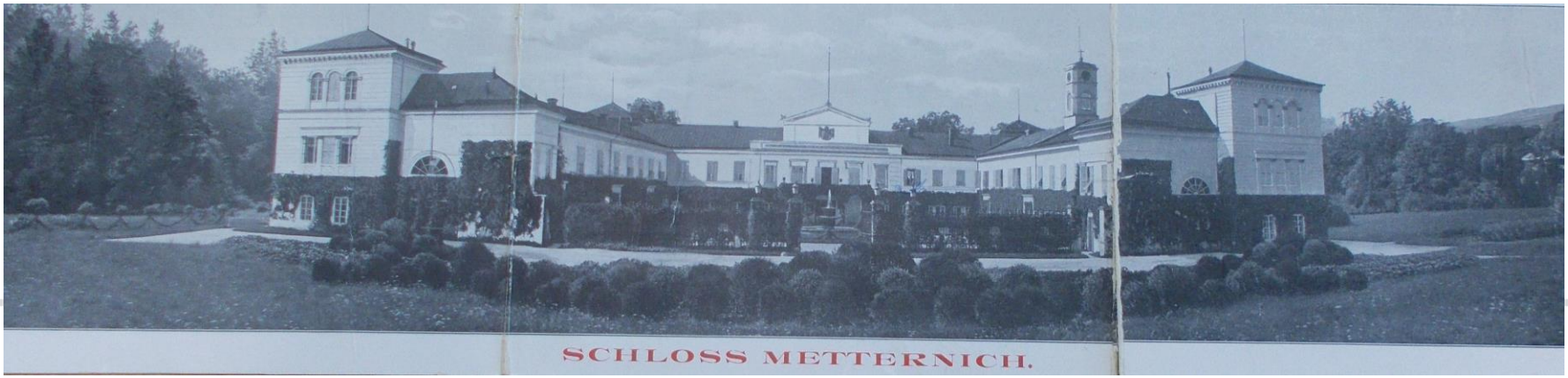
SCHLOSS METTERNICH.

Vila Stiassni Brno

SPACE
SUPERGIRL

Obelisk

byl původně poraženým kamenem ve starém Egyptě. Propojoval zemi a nebesa.
Kynžvartský obelisk nechal postavit kníže Metternich k poctě císaře Františka I. a Ferdinanda V. Komu byste obeliek postavili vy? Jakými ctnostmi byste jej vyzdobili?

Dřevěná lavička

Říká se, že na této lavičce rády sedávaly známé osobnosti, které navštívily Kynžvart. Byli zde významní státníci, například rakouský císař Ferdinand V. nebo královna z Haiti, ale také umělci jako prosadný zahradní architekt H. Pückler či spisovatel J. W. Goethe. Vyprávěl se v jeho stopách a napište pár veršů o kráse kynžvartského parku.

Lví kašna

Chytrému napověď! Když cítil architekt upozornil na zajímavou část parku, zasadil tam borovici vejmutovku.

Tip Chcete vidět kouzlo? Zahradní architekt pro nástěnnými parku vytvořil malou verničku. Najděte ji a můžete prohlédnout z tohoto místa.

Tip Inspirujte se reliéfem kašny a vyzkoušejte si cvič z jógy s názvem Lví pohled. Stačí jen vyvalit oči, pořádně otevřít pusu a vypláznout jazyk.

Tip Prohlédněte si historickou fotografii a nechte se inspirovat k pořízení současného snímku.

Diana byla Římskou bohyní lovu a měsíce. Nosila šafránové šaty lak a zlaté kouzlo s šípy. Na jejích cestách ji doprovázela nejrozmanitější zvířata, která spolu s ostatními obyvateli lesa chránila a opatrovala. Není proto divu, že i zde střeží malého jelínka nebo zde snad z lavičky? Co myslíte? Zeď to podlomí, ale pomalitná tak bohyně Diany pozdály opravdu měla a dokonce zlaté.

U sochy Diany

Co to má Diana v ruce? Meloď?

Pootočenutte si, jak krásné má bohyně sandály. Už se jí asi trochu prošlapaly. Zkuste jí navrhnout nové.

Jestliže se narodila v roce 1869, kolika se dožila let?

Kříž

z bílého mramoru upomíná na princezinu Pascalinu, která tragicky zemřela v roce 1890. Podle místní pověsti byla rozhněvána divokými dívkami právě na tomto místě. Jsou to ale jen pověsti. Zemřela na otravu krve po komplikovaném porodu.

Kulisový most

Jsou zahrady, ve kterých se z velké výšky Kiš vodopád do hluboké strže a naštěstí mohou toto drama pozorovat z mostu, který se vaší takovým místem klene. Na Kynžvartu je zmiňená krajina takové scenérie. Zkuste ji objevit.

Také v zahradě rádi pozorovali prosadisi vodu v kaskádě a také i pěnkouchali. Jakou má nálada dnes? Hněvá? Zaříká? Bublá? Kapká? Bavící?

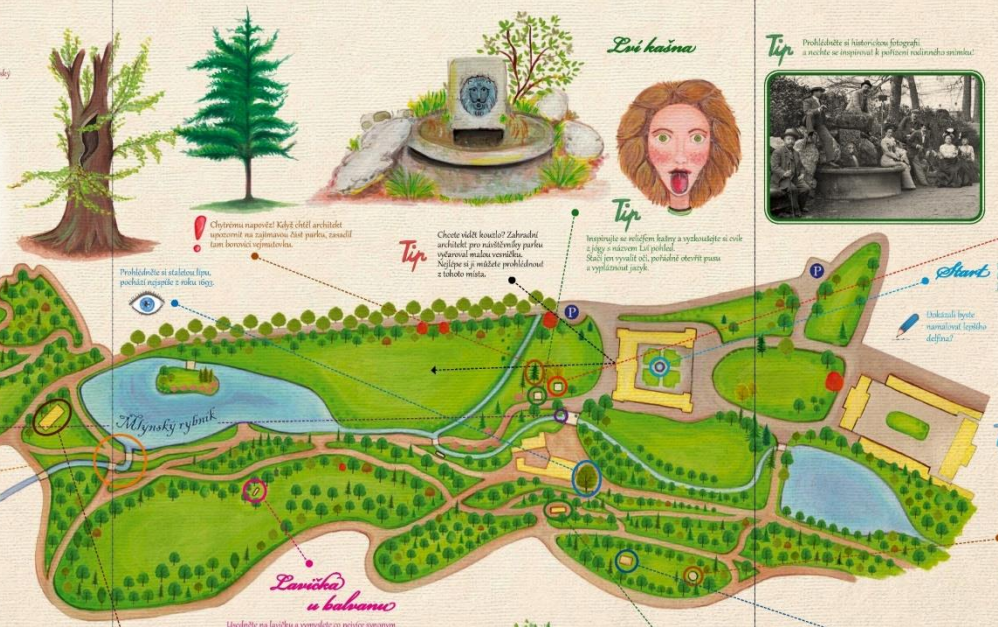

Prohlédněte si staletou lipu, pochází nejspíše z roku 1693.

Lavička u balvanu

Usedněte na lavičku a vymyslete co nejvíce synonym (slov podobného významu) ke slovu odpočinek.

Zámecký mlýn

Zkuste najít místo, odkud byl pořízen tento snímek.

Nedílnou součástí parku byla také hospodářská stavení. Mlýna dnes chybí kola, zkuste ho doplnit alespoň na obrázku.

Čajovna

je zahradním pavilonem sloužícím k odpočinku. Kdysi tu bylo možné dát si čaj nebo nějakou dlaždkost. Nemáte něco s sebou?

Start

Prostora před zámkem se říká čestný dvůr. Vítají se v něm hosté. Vítáme Vás! Možná se Vám to bude zdát zajímavé, ale když se dívám nahoru, je dojím mají šupiny. Jde si tohoto zavoz přestavovaná, můžete vidět na vrcholku kašny.

Dokázali byste namalovat lepšího delfína?

Usedněte na vyřezávanou lavičku a vyzkoušejte si hadí jazyk tím, že ve slovech protáhnete hlásku s. Je to nesmadné?

Tip Na kamenné sedátko na mostu se zní všichni nepoznali. Co tabule: stříhnou si kámen, ničtly, papír, tuž? Pokud je ale mokrý, je otázka, jestli je to vyhra.

Vyhlídkový altán

Rozhlédněte se po krajině, snažná mezi stromy spatříte lázně Kynžvart.

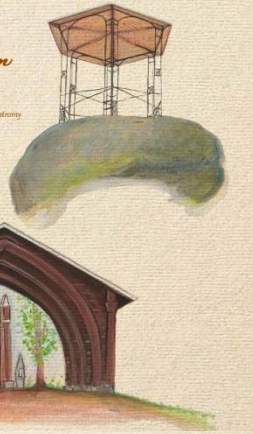

Lesní kaple sv. Kříže

slouží k meditaci. Přijměte pozvání k setrvání v tichosti. Jakými zvuky vás odmění les? Na opačné straně listu si můžete prohlédnout, jak kaple vypadala a uhodla kdysi.

Ve vyhlerku čajovny pravděpodobně dříve stála socha. Zabraňte si na socha a vyplňte tuto prázdné místo. Můžete se u toho vyfotit.

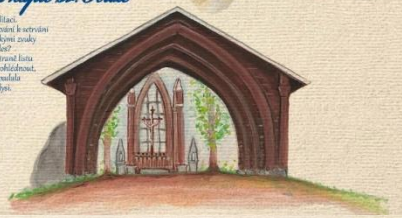

Dvůr kynžvartského parku

Tedka čtenáře vyhrát zahrady přitnášející nejen užitek, ale také potěšení z krásy, snaství s Mladním zmocněho mýr. Vyrůstá o něm nejen o strotesc světa na prvních stránkách Bible, ale i jiné náležetně tedy. Nerušila měly zahrady vyzdobené také bohatství a postavení jejich budovatelů. Podobné tomu bylo s Kynžvartským rajem".

Na konci 18. století přišla rodina knížete Metternicha o svůj domov v Porýní, které ničeno nepřátelské vojska. Rody proto musela utíct na své panství na Kynžvartu, kde do té doby Metternichové pobývali jen velmi zřídka. V roce 1794 se zámek Kynžvart stává jejich hlavním rodovým sídlem. Roku 1818 dává panství v té době již významný císařský diplomat, ministr zahraniční a pozdější kancléř knížete Klemens Václav Metternich.

Kníže upravuje sídlo i jeho okolí tak, aby mohlo sloužit jak k prezentaci moci, tak pro přijímání vzácných hostů během diplomatických jednání. Od roku 1819 probíhá přestavba zámku a hospodářských budov dle projektu architekta Pietra di Nobile. Zároveň byla okolní krajina přetvořena ve reliéfní park. Na úpravách se podílel Johann Michael Sebastian Rinaldi. Byl použitím systém mlýnské, ale díky jejím zdůrazňování se stal významným zahradním architektem. Vedl například práce na přestavbu parku Lucembourg, kde vlá přetvořil sám mlýnský ciset. Pro své schopnosti byl dokonce pověřen do Ruského stavu. Není tedy divu, že si Metternich pozval do Kynžvartu právě Rinalla.

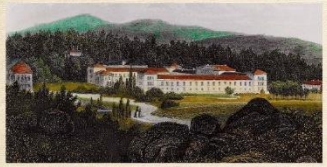

V době, kdy se kníže Metternich rozhodl vytvořit kolem svého sídla krásnou a reprezentativní zahradu, byl právě v módě krajinářský park. V přírodním krajinářském parku, jíž o malebnosti a pitoresnosti. Jsou v něm vytvořena romantická zákoutí, která navozují dojem přírodní krásy. Krajinářský park přitom jen zdánlivě respektuje reliéf krajiny, její vodní plochy, které pomáhají ráz. Ve skutečnosti jsou ale nádherné detaily do zamyšlení přehlédnuty. Zatímco ráznie tvoří tlachtá mocení hlouběť sídel a nacpuje nacpírat umělé pahorky, na Kynžvartu mohl důvtipný architekt „pouze" dotvořit to, co mu již vytvořila příroda. Za krásnou byla považována nikoliv příroda, ale zvláště lesík, takže potok se měl malebně vinout sídlem, stejně jako měly být nepravidelné cesty v obrazu lesních porostů. Přímky se tak mnohdy upřednostňovaly jen ve formě dlážených příkladů, které dle byly v krajinářském parku velmi důležité.

Park byl komponován pro procházky a projížďky na koni a významnou úlohu v něm hrály různé výhledy a průhledy. Krajinný byly jednotlivé části parku zajímavé prostorovy do jednoho celku. Výše umístění malebnosti bylo dosaženo pomocí drobných stavbiček v parku (pavilonků, kaplí, vyhlídkových věží, přístřešků, pomníčků), které byly budovány v nejrůznějších stylech. Drobné stavby často ukončovaly průhledy, ale někdy se také přehnaně zjevily až za poslednim zákrutem cesty. Mohly tak být dominantami vlídných parkových lek, které byly ovlášťovány malebné vyniknoucími skupinami stromů. Zámek tak budova byla součástí parku, který vytvářel dvojí perspektivní klínové. Zároveň krajinářský park volně přechází do okolní krajiny a nenáhlé uzpůsobuje s okolními poli, pastvinami i lesíkami, neboť okolí parku mělo být krásné.

Základ kynžvartského parku byl vytvořen prostřednímu prostoru a plánovitých pomníků (klasické na mnoziích) v kombinaci s vysadbou domácích dřevin. Kníže Metternich ukončil během své kariéry mnoho diplomatických darů, mezi nimiž se nalézala také semena exotických rostlin.

Kompozičně byl park založen na dvou pohledových osách, k jejichž objevení vás zve naše mapa.

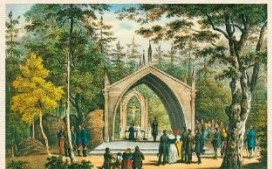

Nebojte se mého parku, ubil knížte Metternich ať pyšně, cov nice ráčil pozdal domů. Následujících deset let Janto na Kynžvartu pobýval. V zámecké expozici můžete vidět jeho hůl, kterou užívá při procházkách.

Na mezi o rozlohě parku nechal kancléřův syn Richard Klemens von Metternich-Winneburg, který park v poslední třetině 19. století výrazně rozšířil. Nechal v parku také vystavit různé exotické dřeviny a kolem nějž vyvsel nejvyhlídkový platěl stromů.

Od počátku 20. století nelyl park udržován tak, jak by si to zasloužil. Docházelo například k nechudnému zalesňování, zaduly zarostlé některé cesty, vzácné dřeviny dřevin byly postupně ničeny. V současnosti se snaží Národní památkový ústav navrátit parku jakoubi lesk.

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
PAMÁTKY ČR

Tyto zámek Kynžvart připravil ústav ukázkou a ústřiko vzdělávání pro CZ v Praze ve spolupráci s Metalskupin systems takovéto kultury v Kynžvarti v roce 2018. Textovo a mapa Marie Novotná tedy Petr Hudec, fotografie ze mapy z archivu NP Kynžvart, grafické zpracování MILENA S. ŠOUR. Tiparnaky vytvořily a dříjmy: ondrasobek@gmail.com

Zámecký park Kynžvart

ipacir mapa

VELEVÁŽENÁ NÁVŠTĚVO,

zvítejte na zámku Kynžvart. Toto místo si před dvěma stý lety vyvolil jako své sídlo diplomat evropského významu, kníže Metternich, který uspěl porážku slavného vojevůdce Napoleona.

Není tedy divu, že do Kynžvartu přijíždělý a stále přijíždějí vzácné návštěvy, k nimž se dnes počítáte i vy. Vzácní hosté vždy na Kynžvartu obdivovali nejen okouzlený zámek s uměleckými sbírkami, ale radost, zábavu, zamyšlení, poučení, zážitek krásy i pěknopovsí jim nabízel také zámecký park.

Přijměte i Vy naše pozvání k procházce. Připravili jsme pro Vás mapu zážitků, které se vztahují k jednotlivým navštěvovaným místům. Můžete volit z nabídky v okolí zámku, nebo se vydat na dlouhou vycházku do zadních partií krajinářského parku. Přejeme příjemný ipacir.

PŘEJEME KRATOCHVILNOU PROCHÁZKU.

„Kulturní krajina je kombinované dílo přírody a člověka, které je dokladem vývoje lidské společnosti a sídel v průběhu času.

Je formována omezeními/příležitostmi danými jejich přírodním prostředím a vlivem postupných společenských, ekonomických a kulturních vlivů.“

(definice ze 6. zasedání Výboru pro světové dědictví Santa Fé, 1992)

Kulturní krajina se na našem území vyvíjí již tisíce let.

Je prakticky všude kolem nás. My sami do ní vkládáme další vrstvu. Ideálem by bylo, kdyby si tuto svou roli každý uvědomoval a dbal na to, **aby byl jeho vklad opravdu kulturní** a nepoškozoval naší společnou krajinu na úkor současníků i příštích generací.

Kulturní krajina **je pro nás samozřejmostí**, její hodnotu si většinou uvědomíme až ve chvíli, kdy je „ničena“.

Jezeří

Ve chvíli, kdy individuální odpovědnost selhává, nastupuje v organizovaných společenstvích institut **veřejného zájmu** vymáhaný prostřednictvím zákona:

zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči

zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu

zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči

Kulturní krajina, ve které zůstaly zachovány výrazné stopy činnosti člověka, splňuje definici památky, jak ji předkládá zákon o státní památkové péči.

„Památkou je kulturní statek, který je dokladem historického vývoje společnosti, jejího umění, techniky, vědy a jiných oborů lidské práce a života, nebo dochované historické prostředí sídlištních celků a architektonických souborů, anebo věc, která má vztah k význačným osobám a událostem dějin a kultury.“

„Stát chrání kulturní památky jako nedílnou součást kulturního dědictví lidu, svědectví jeho dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu.“

Možné formy ochrany:

Krajinná památková zóna *(KPZ)* - § 6, odst. 1 památkového zákona: „Území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit opatřením obecné povahy za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany.“

Nejkomplexnější způsob ochrany

Ochranné pásmo může být vyhlášeno pro nemovitou národní kulturní památku, kulturní památku nebo soubor kulturních památek, též pro památkovou rezervaci nebo památkovou zónu. Ochranné pásmo není chráněným územím, ale určitá omezení se zde mohou uplatňovat.

Památkovou ochranu kulturní krajiny by mohl v některých případech zajistit také status *národní kulturní památky* nebo *kulturní památky*, případně *památkové rezervace*. Nejedná se o používanou praxi, ale zákon to umožňuje.

Území chráněná v ČR jako Krajinné památkové zóny

		kraj	rok vyhlášení	rozloha
1	**Bojiště bitvy u Slavkova**	Jihomoravský kraj	1992	6771
2	**Chudenicko**	Plzeňský kraj	1996	1656
3	**Lednicko - Valtický areál**	Jihomoravský kraj	1996	14344
4	**Lembersko**	Liberecký kraj	1996	328
5	**Libějovicko-Lomecko**	Jihočeský kraj	1996	2194
6	**Náměšťsko**	Kraj Vysočina	1996	1059
7	**Novohradsko**	Jihočeský kraj	1996	6590
8	**Orlicko**	Jihočeský kraj	1996	487
9	**Osovsko**	Středočeský kraj	1996	1336
10	**Plasko**	Plzeňský kraj	1996	1406
11	**Římovsko**	Jihočeský kraj	1996	127
12	**Slatiňansko-Slavicko**	Pardubický kraj	1996	3896
13	**Území bojiště u Hradce Králové**	Královéhradecký kraj	1996	6415
14	**Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova**	Ústecký kraj	1996	868
15	**Valečsko**	Karlovarský kraj	1996	1813
16	**Zahrádecko**	Liberecký kraj	1996	2570
17	**Žehušicko**	Středočeský kraj	1996	3109
18	**Čimelicko-Rakovicko**	Jihočeský kraj	2002	733
19	**Vranovsko-Bítovsko**	Jihomoravský kraj	2002	7626
20	**Bečovsko**	Karlovarský kraj	2014	1249
21	**Hornická kulturní krajina Abertamy - Horní Blatná - Boží Dar**	Karlovarský kraj	2014	5219
22	**Hornická kulturní krajina Háj - Kovářská - Mědník**	Ústecký kraj	2014	1262
23	**Hornická kulturní krajina Jáchymov**	Karlovarský kraj	2014	1356
24	**Hornická kulturní krajina Krupka**	Ústecký kraj	2014	791
25	**Kladrubské Polabí**	Pardubický kraj	2015	4677
26	**Kladská**	Karlovarský kraj	2020	
27	**Žatecká chmelařská krajina**	Ústecký kraj	2021	

Krajinné památkové zóny České republiky.

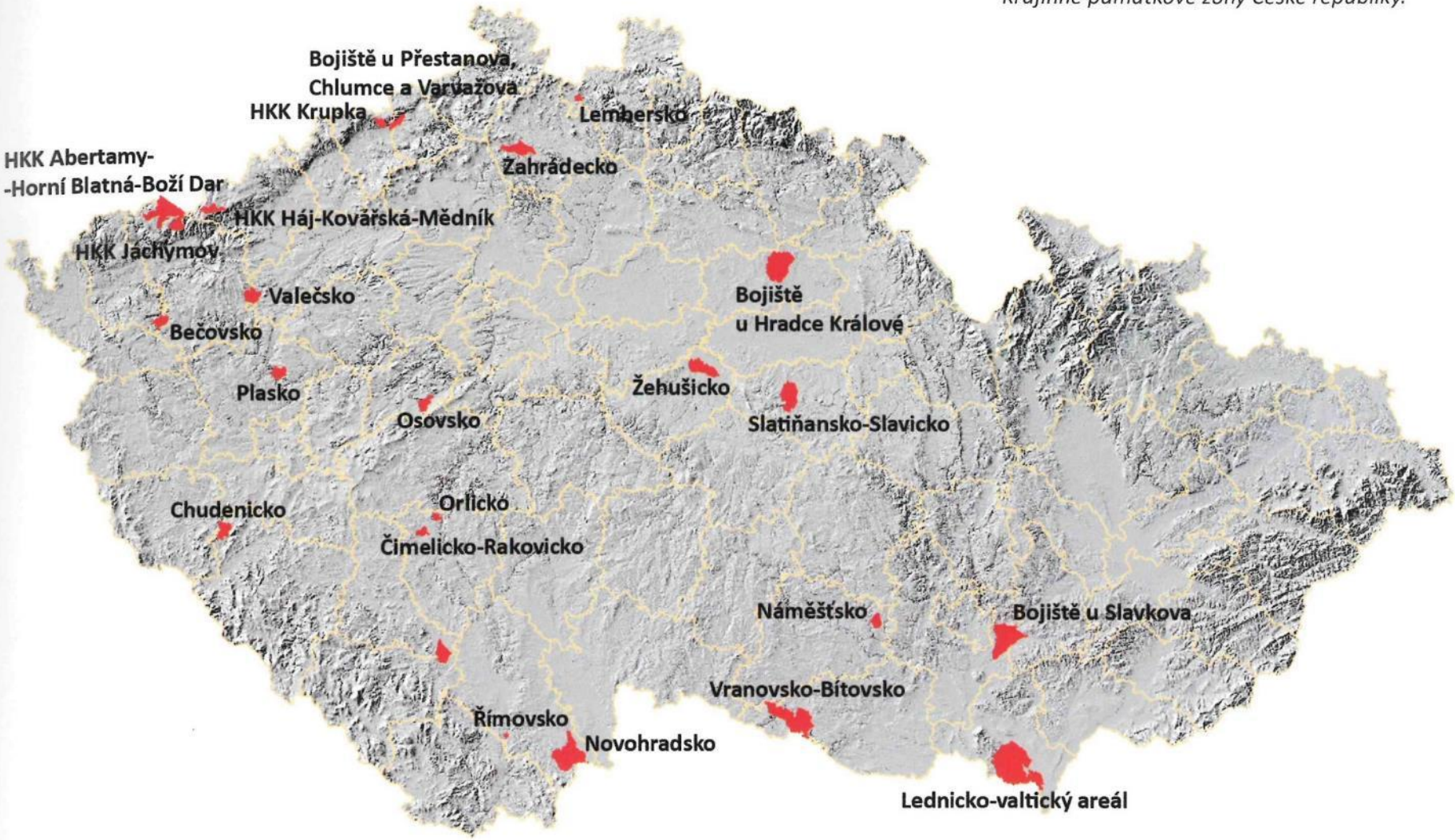

„Vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, **v památkové zóně nebo v ochranném pásmu** nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace, nebo památkové zóny (§ 17), je povinen k zamýšlené stavbě, prodejnímu stánku, konstrukci a zařízení pro slavnostní výzdobu a osvětlení budov, jejichž umístění nepřesáhne 30 po sobě jdoucích dnů, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo udržovacím pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato jeho povinnost podle tohoto zákona nebo na základě tohoto zákona vyloučena (§ 6a, § 17).“

zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

Řeší také ochranu kulturní hodnoty území a krajinný ráz

§ 25 odst. 1: „Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti.“

zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu

§ 19, odst. 4: „Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti.“

Metodika identifikace komponovaných krajin	2014
Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny	2014
Metodika hodnocení vlivů na krajinné památkové zóny	2015
Metodika monitoringu stavu krajinné památkové zóny	2015
Metodika plánů ochrany krajinných památkových zón	2015
Metodika plánů ochrany krajinných památkových zón	2015
Metodika identifikace kulturních artefaktů v krajině	2015
Metodika péče o umělecky ztvárněnou kulturní krajinu	2017
Typologie Historické kulturní krajiny České republiky	2020, 2024

https://invenio.nusl.cz/

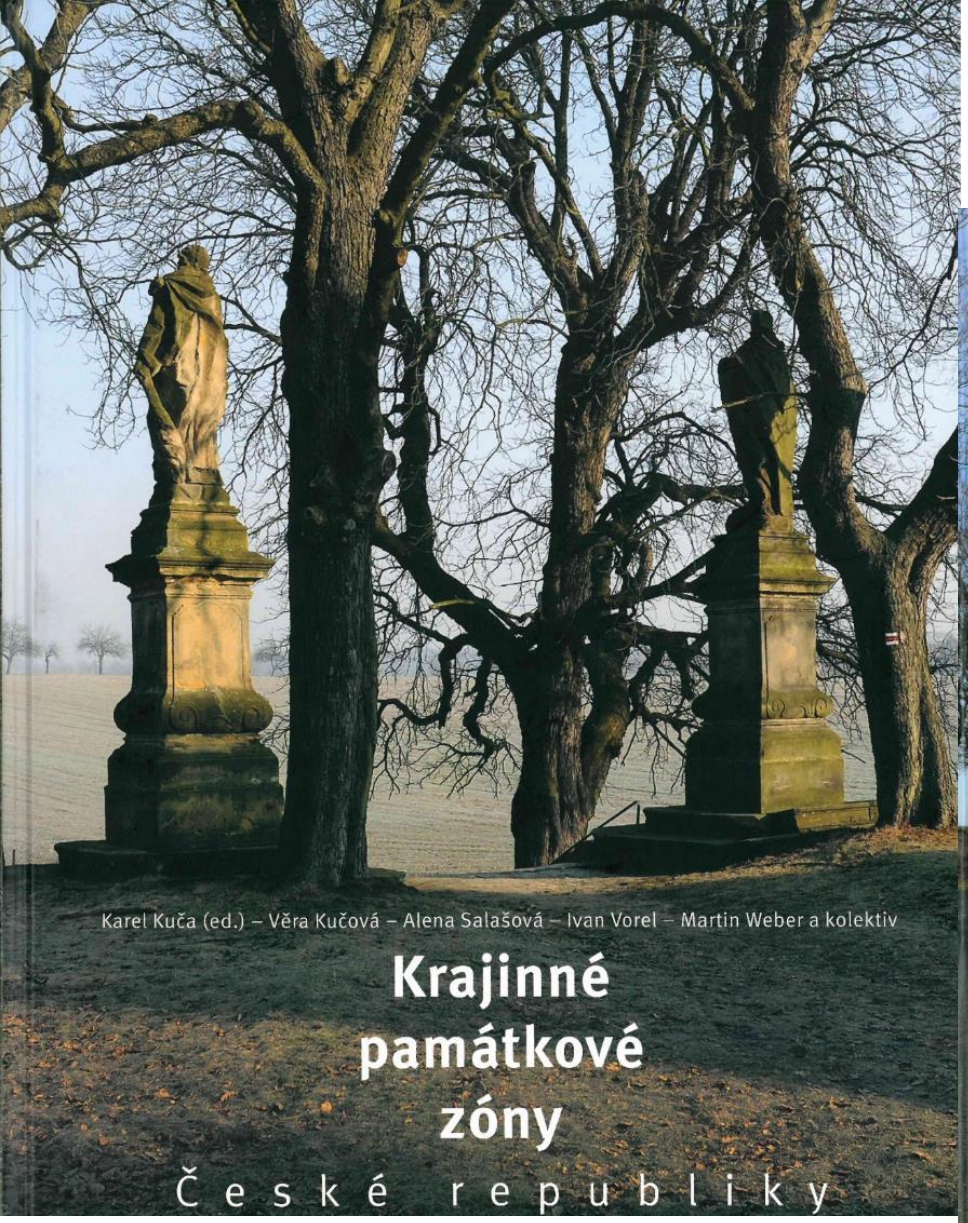
Karel Kuča (ed.) – Věra Kučová – Alena Salašová – Ivan Vorel – Martin Weber a kolektiv
Krajinné
památkové
zóny
České republiky

Karel Kuča (ed.) – Ondřej Malina – Alena Salašová – Martin Weber a kolektiv
Historické
kulturní
krajiny
České republiky

Trojvrší s hradem Buchlov

Vědomí vlastní zodpovědnosti za krajinu, ve které žijeme,

nemůže nahradit žádná institucionální ochrana.

Povědomí o zodpovědnosti by mělo být rozvíjeno celoživotně srozumitelnou edukací.

Jestliže je potřeba něco komunikovat a chránit, je nutné to nejdříve dobře poznat.

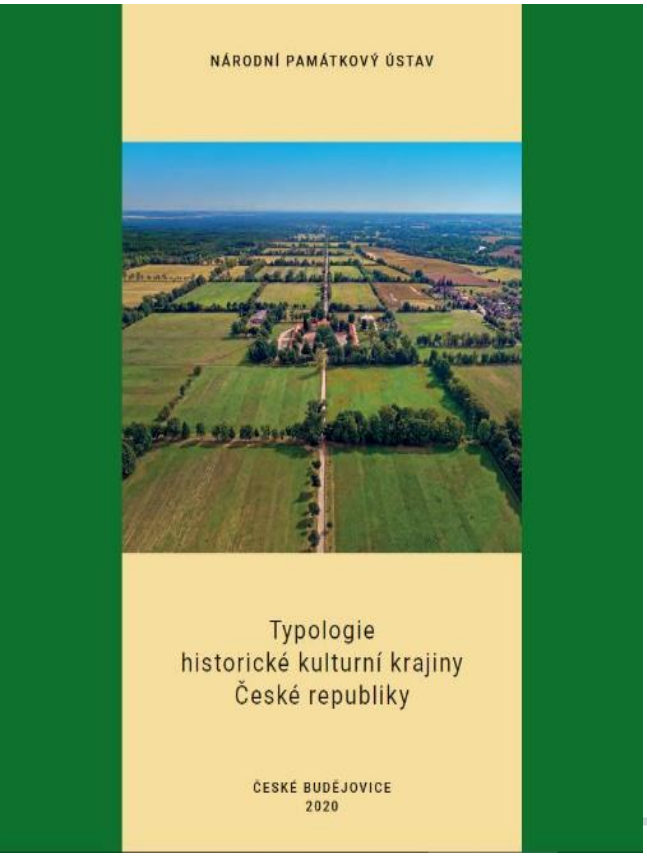

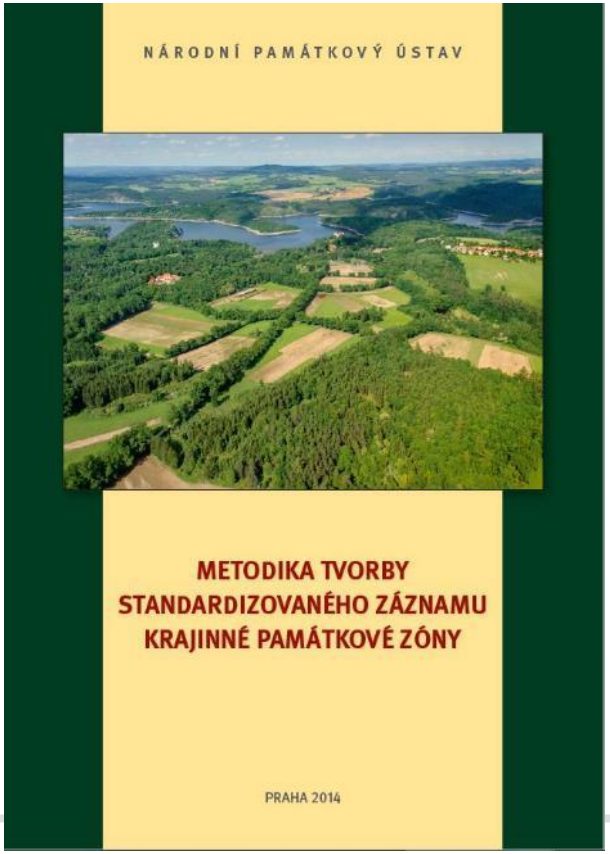

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Děkujeme Vám za pozornost

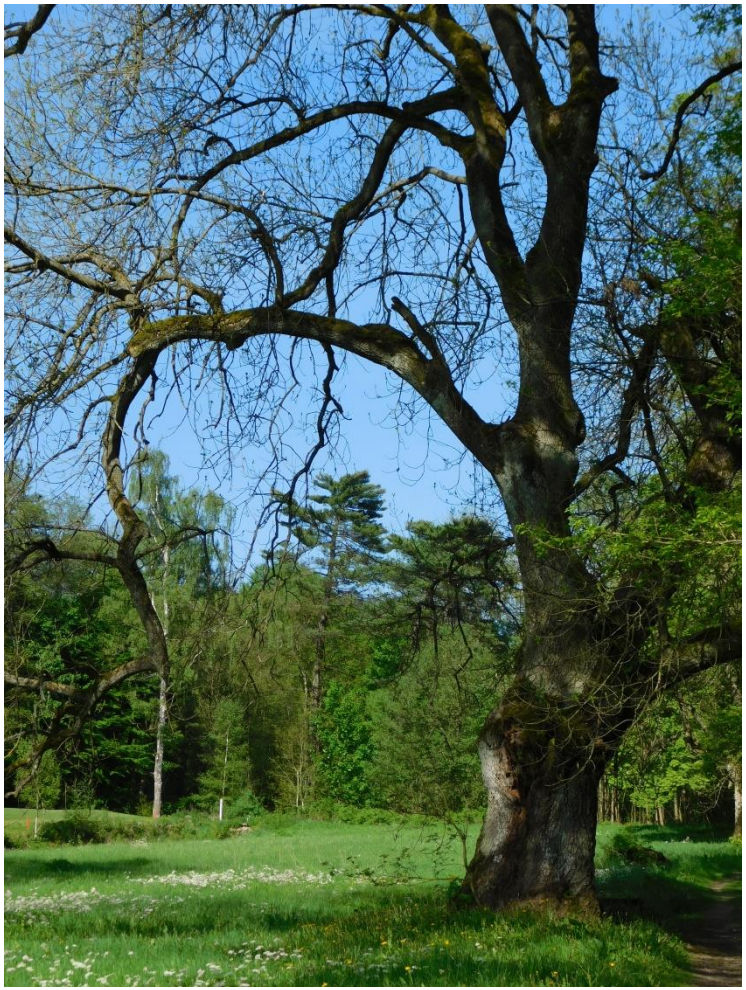

- Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D.

  NPÚ ÚOP v Kroměříži